



วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์

Journal of MCU Nakhondhat

ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2559)

P-ISSN : 2586-923X Vol. 3 No.2 (July – December 2016)

💧 วัตถุประสงค์

วารสาร มหาจุฬานาครทรรศน์ เป็นวารสารวิชาการ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า และเพื่อเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ในมิติทางด้านพระพุทธศาสนา ศิลปศาสตร์ และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ท่าน เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยรับพิจารณาตีพิมพ์ต้นฉบับของบุคคล ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยเสนอหรือกำลังเสนอตีพิมพ์ในวารสารวิชาการใดมาก่อน

ทัศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และมีใช้ความรับผิดชอบของวารสาร คณะบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์การคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

💧 เจ้าของ

สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

เลขที่ 3/3 หมู่ที่ 5 ตำบลมะม่วงสองต้น อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000

โทร. 075-340043, 086-4345903 โทรสาร. 075-340-042

E-mail : tak.puyada@gmail.com



๑ ที่ปรึกษา

พระพรหมบัณฑิต, ศ., ดร.

อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระเทพปัญญาสุธี

รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

พระราชปริยัติกวี, ศ., ดร.

รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการ

พระราชปริยัติมุนี, ผศ., ดร.

คณบดีคณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, ดร.

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑ บรรณาธิการบริหาร

พระครูอรุณสุตาลังการ, ผศ., ดร.

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

๑ หัวหน้ากองบรรณาธิการ

พระครูโฆสิตพัฒนานุกูล, ดร.

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

๑ กองบรรณาธิการ

พระครูสิริธรรมาภิรต, ผศ., ดร.

คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

ศาสตราจารย์ ดร. ครองชัย หัตถา

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

รองศาสตราจารย์ ดร. ประเวศ อินทองปาน

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร. รงค์ บุญสวยขวัญ

สำนักกวีราชรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์



รองศาสตราจารย์ ดร. สืบพงษ์ ธรรมชาติ

อาคารมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

รองศาสตราจารย์ ดร. กันตภณ หนูทองแก้ว

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

รองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ บุญโท

คณะปรัชญาศาสนา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

รองศาสตราจารย์ พัน ดอกบัว

คณะปรัชญาศาสนา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิพนธ์ ทิพย์ศรีนิมิต

สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วาสนา แก้วหล้า

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณิชภาพรรณ คูวิเศษแสง

คณะปรัชญาศาสนา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

ดร. จันทนา อุดม

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ดร. ไพโรจน์ บุตรชีวัน

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ดร. อุทัย เอกสะพัง

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

ดร. มะลิวัลย์ โยธารักษ์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

ดร. สิทธิโชค ปาณะศรี

คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

ผู้ช่วยกองบรรณาธิการ

พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย

ผู้อำนวยการส่วนงานบริหาร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครศรีธรรมราช



นางสาวปัญญาดา จงละเอียด

ผู้อำนวยการส่วนงานสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

นายธีรวัฒน์ ทองบุญชู

นักวิชาการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

ฝ่ายประสานงานและจัดการ

พระสาโรจน์ ธรรมสโร

พระมหาอภินันท์ นนทภาณี

สามเณรบุญญฤทธิ์ ชูราศรี

พระสุกิจจ์ สุจิณโณ

พระกุลวัฒน์ศิริโรจน์ ธรรมวิโรจน์

นางสาวธัญนิชา การ์ยภูมิ

ฝ่ายกฎหมาย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดิเรก นุ่นกล้า

ออกแบบปก

นายวินัย ธีระพิบูลย์วัฒนา

จัดรูปเล่ม

พระมหาอนุชิต อนนตเมธี

กำหนดออกเผยแพร่

ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม-มิถุนายน

ฉบับที่ 2 เดือน กรกฎาคม-ธันวาคม

พิมพ์ที่

บริษัท โรงพิมพ์ดีชัย จำกัด

1/7 ถนนพัฒนาการคูขวาง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000

โทรศัพท์ 075-322-955, อีเมล dchai@hotmail.com

บทบรรณาธิการ



วารสารฉบับนี้เป็นฉบับที่ 2 ประจำปีพุทธศักราช 2559 วารสารก้าวเข้าสู่ปีที่ 3 ของการปรับปรุงรูปแบบ และประเด็นหลักเพื่อเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพวารสารในฐานข้อมูล TCI เพื่อรองรับการประเมินจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index-TCI) และเพื่อให้คุณภาพของบทความเป็นไปตามเงื่อนไข และกติกาสากล จึงเปิดโอกาสให้นักวิชาการ นักวิจัยและนักศึกษาระดับบัณฑิต ได้เผยแพร่บทความทางวิชาการหรือบทความวิจัย ซึ่งกองบรรณาธิการได้ดำเนินการตามกระบวนการเชิงหลักการเผยแพร่บทความตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทุกประการ

บทความที่ได้รับการคัดเลือกให้เผยแพร่ในวารสารปีที่ 3 ฉบับที่ 2 ประกอบด้วยบทความวิจัยจำนวน 8 เรื่อง บรรณาธิการขอแนะนำบทความในฉบับนี้ที่น่าสนใจ ดังนี้

การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดย พระครูสิริธรรมมาภิรัตและภิกษุณี ภัททาภักจจาณา (ธนพร บุญยเกียรติ) **การนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช** โดย เดชชาติ ตรีทรัพย์, พระครูปัญญาวีรธรรม (ศรีแก้ว)และบุญญิตี แพรกปาน **การนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนในเขตตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา** โดย ประเวศ อินทองปาน, พระครูประสุตโพธิคุณ (สุวรรณรงค์)และพีระศิลป์ บุญทอง **การนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพึ่งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช** โดย กันตภณ หนูทองแก้ว, พระสาโรจน์ ธมมสโร (แช่อู๋)และทวีโชค เจริญไกร **การปฏิบัติตนตามบุญกิริยาวัตถุของพุทธศาสนิกชน ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร** โดย สืบพงษ์ ธรรมชาติและพระครูปริยัติกิจจิวิธาน **การปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูกตเวทิตาธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต** โดย รงค์ บุญสวยขวัญและพระครูสุตพัฒนาทร (จันทร์จิตร์) **การปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูลของพุทธ**



บริษัท หงส์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดย นิพนธ์ ทิพย์ศรีนิมิตและ
พระครูวิมลปริยัติสุนทร

ปิดท้ายเล่มด้วยบทความวิจัย การปฏิบัติตนตามหลักการธรรมของนักเรียน
โรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดย อุทัย เอกสะพังและ
พระมหาธนัญกรณ์ จันทวนโณ (วรตันติ) งานวิจัยนี้นำเสนอในประเด็น “การธรรมหรือธรรม
คือความเคารพเป็นหลักธรรมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการประพฤติปฏิบัติตามหน้าที่ของ
ตนเองให้สมบูรณ์ความเคารพนี้ “นับเป็นสมบัติของอารยชนด้วยอารยชน คือคนที่มีอารยธรรม
ย่อมมีความเคารพกันเป็นระเบียบ”

กองบรรณาธิการวารสารมหาจุฬานาครทรรศน์ ขอขอบคุณท่านผู้เขียน ท่านสมาชิก
และท่านผู้อ่านที่ให้ความสนใจและไว้วางใจวารสารของเราเป็นอย่างดีตลอดมาและหวังเป็น
อย่างยิ่งว่าบทความที่ได้เลือกสรรมาตีพิมพ์มีประโยชน์ต่อผู้อ่านทุกท่าน บรรณาธิการ
ขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาอ่านและแนะนำการปรับแก้
บทความวิจัยให้มีคุณภาพทางวิชาการยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้กองบรรณาธิการหวังอย่างยิ่งว่าเนื้อหาในวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อ
ผู้อ่านบ้างตามสมควร หากผู้อ่านจะมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวารสารนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
กองบรรณาธิการขอน้อมรับไว้ด้วยความยินดียิ่ง

พระครูอรุณสุตาลังการ, ผศ.ดร.

บรรณาธิการ



เรื่อง

หน้า

บทบรรณาธิการ

(5)

บทความวิจัย : Research Articles

**การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาล
ศูนย์หาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา** 1

An Application On Tisikkhā Principles For Work Performance Of Professional
Nurses In Hadyai Central Hospital, Hadyai District, Songkhla Province.

พระครูสิริธรรมาภิรตและภิกษุณี ภัททาภักจจนา (ธนพร บุญเกียรติ)

**การนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนเทศบาล ตำบลไม้
เรียง อำเภอดงยาง จังหวัดนครศรีธรรมราช :** 14

An Application Of The Three Fold Training Principles In Daily Life Of People In
Mai Rieng Sub- District Municipality, Chawang District, Nakhon Si Thammarat
Province.

เดชชาติ ตริทรัพย์, พระครูปัญญาธีธรรม (ศรีแก้ว)และบัญญัติ แพรกปาน

**การนำหลักสังคหัตถ์ 4 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนในเขตตำบล
คลองหอยโข่ง อำเภอกลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา :** 27

An Application Of Sangahavattu Principle For Living In Daily Life Of People In
Clonghoykhong Subdistrict, Clonghoykhong District, Songkhla Province.

ประเวศ อินทองปาน, พระครูประสุตโพธิคุณ (สุวรรณรงค์)และพีระศิลป์ บุญทอง



**การนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพึ่งตนเอง ตำบล
หลักช้าง อำเภอลำปาง จังหวัดนครราชสีมา :** 39

An Application Of Iddhipada Principle For Studying Of Students In Pungtoneang School, Lakchang Sub-District, Changklang District, Nakhon Si Thammarat Province

กันตภณ หนูทองแก้ว, พระสาโรจน์ ธมมสโร (แช่อู้)และทวีโชค เจริญไกร

**การปฏิบัติตนตามบุญกิริยาวัตถุของพุทธศาสนิกชน ตำบลสวนแตง อำเภอ
ละแม จังหวัดชุมพร :** 53

Self – Performance According To Kiriyaavathu Principle Of Buddhists In Suantang Sub District, Lamae District, Chumporn Province.

สีบพงษ์ ธรรมชาติและพระครูปริยัติกิจวิธาน

**การปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูกตเวทิตาธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา
อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต :** 64

The Self Performance According To Katanukataveditadhamma Principle Of Students In Kathuwithaya School, Kathu District, Phuket Province.

รงค์ บุญสวยขวัญและพระครูสุตพัฒน์นาร (จันทร์จิตร์)

**การปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูลของพุทธบริษัทวัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอ
หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา :** 77

The Self Performane According To Kusala Mula Of Buddhist Lay People In Wat Hongpraditharam Hadyai District, Songkhla Province.

นิพนธ์ ทิพย์ศรีนิมิตและพระครูวิมลปริยัติสุนทร

**การปฏิบัติตนตามหลักการะธรรมของนักเรียน โรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษา
มูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา :** 91

Aself Performances Of Garavadhamma Principle Ofstudents In Kobkarnauksa Mulanithi School, Hatyai District, Songkhla Province.

อุทัย เอกสะพังและพระมหาธนัญกรณ์ จันทวนโณ (วรตันติ)

**การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ
โรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา**
**AN APPLICATION ON TISIKKHĀ PRINCIPLES FOR WORK PERFORMANCE
OF PROFESSIONAL NURSES IN HADYAI CENTRAL HOSPITAL,
HADYAI DISTRICT, SONGKHLA PROVINCE.**

พระครูสิทธิธรรมาภีรัต

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสีเกราษ

ภิกษุณี ภัททากัจจानา (ธนพร บุญยเกียรติ)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) ไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 2. เพื่อเปรียบเทียบการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีอายุ ระดับการศึกษาและตำแหน่งการปฏิบัติงาน ต่างกัน และ 3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 763 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 257 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย เพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าที (t - test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)



ผลการวิจัยพบว่า

1. การนำหลักไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) ไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัด สงขลา พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพด้านศีลสิกขามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ด้านจิตตสิกขาและด้านปัญญาสิกขามีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเมื่อจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งปฏิบัติงาน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการเปรียบเทียบการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า พยาบาลวิชาชีพที่มีอายุระดับการศึกษา ต่างกัน มีการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 1.602$) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนพยาบาลวิชาชีพที่มีตำแหน่งปฏิบัติงานต่างกัน มีการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = 2.829$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. แนวทางการส่งเสริมการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ด้านศีลสิกขา ควรส่งเสริมการศึกษาหรือสิกขาให้เกิดพัฒนาด้านพฤติกรรมทางกาย และวาจาให้มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างถูกวิธี ถูกต้องเป็นผลดีต่อสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่เราเกี่ยวข้องได้แก่มนุษย์และสรรพสัตว์ทั้งหลาย ด้านจิตตสิกขา ควรส่งเสริมพัฒนาจิต ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจิตเป็นฐานของพฤติกรรม การมีจิตที่พัฒนาที่ดีงามแล้วก็สามารถควบคุมพฤติกรรมไปในทางที่ดีงาม ความสงบแน่วแน่ของจิตจึงจะคิดอะไรได้ชัดเจนมองเห็นได้ทั่วตลอด ซึ่งเป็นฐานให้เป็นปัญญาทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ด้านปัญญาสิกขา ควรส่งเสริมพัฒนาปัญญา ซึ่งมีความสำคัญสูงสุด เพราะเป็นตัวนำทางและควบคุมพฤติกรรมทั้งหมดให้การดำเนินชีวิตมีประสิทธิภาพประสบความสำเร็จทั้งศิลปวิทยาการต่างๆเข้าสู่ระบบความสัมพันธ์ของสิ่งทั้งหลายให้การดำเนินชีวิตหรือวิถีชีวิตที่ถูกต้องงดงามซึ่งมนุษย์ต้องเรียนรู้ฝึกฝนพัฒนาตน คือ สิกขามรรคกับสิกขาจึงประสานเป็นอันเดียวกัน อาศัยสืบเนื่องส่งผลต่อกันตามเหตุปัจจัยให้บรรลุจุดหมายสูงสุดหลุดพ้นเป็นอิสระโดยสมบูรณ์

คำสำคัญ : การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงาน



ABSTRACT

The research title, “An Application of Tisikkhā Principles (Precepts, Concentration and Wisdom) for Work Performance of Professional Nurses in Had Yai Central Hospital, Had Yai District, Songkhla Province.” The objectives were as follows: 1. To study an application of Tisikkhā (Precepts, Concentration and Wisdom) for work performance of professional nurses in Had Yai Central Hospital, Had Yai District, Songkha Province. 2. To compare the differences in an application of Tisikkhā (Precepts, Concentration and Wisdom) for work performance of professional nurses in Had Yai Hospital, Had Yai District, Songkhla Province in terms of age, degree of education and positions, and 3. To study suggestions of how to promote an application of Tisikkhā principles (Precepts, Concentration and Wisdom) for work performance of professional nurses in Had Yai Central Hospital, Had Yai District, Songkhla Province.

The population for this research was professional nurses in Had Yai Central Hospital, Had Yai District, Songkhla Province. There were 763 nurses, according to a sample size by Krejcie and Morgan’s table measurement. The sample selected was 257 women, via a simple random sampling technique. The instrument for data collection was a questionnaire. For data analysis the researcher used SPSS to find out the value of the frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test and one way ANOVA.

The findings were as follows.

1. An application of Tisikkhā principles (Precepts, Concentration and Wisdom) for work performance of professional nurses in Had Yai Central Hospital, Had Yai District, Songkhla Province in overview revealed ($\bar{x} = 4.15$, S.D = 0.36). When considering each aspect (Precepts, Concentration and Wisdom), the aspect of Precepts (Sīlā Sikkhā) had the highest mean, followed by the Concentration aspect of Jita Sikkhā, and last the aspect of Wisdom (Paññā Sikkhā) had the lowest



mean respectively when analyzed across the population in terms of age, degree of education, and position (duty nurse or administrative nurse).

2. The comparative results of an application of Tisikkhā principles (Precepts, Concentration and Wisdom) for work performance of professional nurses in Had Yai Central Hospital, Had Yai District, Songkhla Province, revealed no difference in statistical significance at 0.05 ($F = 1.602$) for the variables: age and degree of education for the Tisikkhā principles, which rejected the hypothesis. However, the variable of position (duty nurse or administrative nurse) proved statistically significance at 0.05 ($t = 2.829$) which supported the hypothesis.

3. The promotion of Tisikkhā principles (Precepts, Concentration and Wisdom) for work performance of professional nurses in Had Yai Central Hospital, Had Yai District, Songkhla Province can enhance and improve our society. In the aspect of Sīlā Sikkhā or Precepts nurses should work sincerely, provide services equally and have positive regard for oneself and others. To develop the Concentration aspect or Jitta Sikkhā nurses can train in mind development, meditation, and administrators should remain calm and centered which will contribute to peace in the workplace. The Wisdom aspect or Paññā Sikkhā may be promoted via knowledge development on a continuing basis which will contribute to clear thinking, acting and overall reasonableness in work performance.

บทนำ

โรงพยาบาลเป็นสถานที่ให้บริการผู้บาดเจ็บ ทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่จำกัดศาสนา เพศ และวัยตั้งแต่วัยเด็กแรกเกิดจนถึงวัยชรา เนื่องจากทศวรรษที่ผ่านมา สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และข่าวสารข้อมูลอย่างรวดเร็ว เข้าสู่ยุคแห่งการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี การแข่งขันใน



เชิงเศรษฐกิจของโลกและการรวมกลุ่มนานาประเทศ เพื่อร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ให้ดีขึ้น มีการนำเทคโนโลยีใช้ในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยมากขึ้น

หลักไตรสิกขา เป็นการพัฒนาวิตสามด้าน คือ ทำให้เกิดพัฒนาทางอารมณ์และพัฒนาทางปัญญา พุดถึงขั้นพื้นฐาน จะต้องฝึกอบรมพยาบาลวิชาชีพให้มีวินัย ตระหนัก ถึงความรับผิดชอบ และความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ป่วยและสังคมให้องค์การทางอารมณ์และช่วยเสริมการปฏิบัติงานตามวินัย ตลอดถึงความรับผิดชอบ (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), 2542) หลักไตรสิกขาเป็นหลักพุทธธรรมคำสอนที่สำคัญในการฝึกชีวิตสามด้าน ได้แก่ 1. ศีลสิกขา คือ การรักษากาย วาจาให้เรียบร้อย 2. จิตตสิกขา คือ ความมีกำลังใจมั่นคง แน่วแน่ต่อเป้าหมาย 3. ปัญญาสิกขา คือ ความรู้ ความเข้าใจในเป้าหมาย เหตุผล วิธีการต่างๆ จากความสำคัญและคุณค่าทางศาสนาที่มีผลต่อการแก้ปัญหาทางด้านจิตใจของพยาบาลวิชาชีพเพื่อ

โรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ เป็นโรงพยาบาลหนึ่งที่ต้องปรับกระบวนการทัศนให้อยู่ในระดับชั้นนำของภาคใต้ เป็นโรงพยาบาลศูนย์ขนาด 650 เตียง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ผ่านมาตรฐานสากล ISO 9002 เป็นโรงพยาบาลที่ได้รับรองคุณภาพโรงพยาบาล หรือ H.A.(Hospital Accreditation) เพื่อมุ่งมั่นพัฒนางานบริการสำคัญ

ผู้วิจัยตระหนักถึงการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ เพราะมีบทบาทหน้าที่สำคัญต่อชีวิตมนุษย์และบุคคลที่เกี่ยวข้อง จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งการปฏิบัติงาน ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา



วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 763 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 763 คน ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 257 คนโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) (สงศรี ชมพวงค์, 2554)

วิธีการสุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลาก โดยเขียนหมายเลขตามบัญชีรายชื่อประชากรใส่กล่องกระดาษชละกัน ทำการจับฉลากและใส่กลับในกล่องหลังจากบันทึกหมายเลขไว้แล้ว หากจับได้เลขซ้ำก็จับใหม่ จากกลุ่มที่มีประชากรน้อยที่สุดไปหามาก จนครบจำนวนที่ต้องการ เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างครบทั้ง 257 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test ค่า F-test จึงทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่ โดยใช้วิธี LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัย

การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.15, S.D. = 0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ ด้านศีลสิกขามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ด้านจิตสิกขา และด้านปัญญาสิกขามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านศีลสิกขา การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า การรักษาชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์



ของตำแหน่งหน้าที่ตนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมา คือ มีความระมัดระวังสำรวมไม่ประพฤติกมากในกาม ส่วนข้อที่ว่า ท่านประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ด้านจิตตสิกขา การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ว่า มีสัมมาคารวะและความอ่อนน้อมถ่อมตนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า การเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมายส่วนข้อที่ว่า การรู้จักควบคุมอารมณ์และเคารพสิทธิผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. ด้านปัญญาสิกขา การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.97$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ว่า การไม่ประมาทในการดำเนินชีวิตมีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า การปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและสังคม ส่วนข้อ ที่ว่า มีความรู้ความเข้าใจและสร้างสรรค์ผลงานเป็นที่น่าพอใจมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

**ผลเปรียบเทียบการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ
โรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า**

1. พยาบาลวิชาชีพที่มีอายุต่างกันมีการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 1.602$) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. พยาบาลวิชาชีพที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวม ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. พยาบาลวิชาชีพที่มีตำแหน่งปฏิบัติงานต่างกัน มีการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = 2.829$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

- ด้านศีลสิกขา พยาบาลวิชาชีพที่มีตำแหน่งปฏิบัติงานต่างกัน มีการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภ



หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = 2.015$) โดยพยาบาลผู้บริหารมีการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานสูงกว่าพยาบาลปฏิบัติงาน

- ด้านจิตตสิกขา พยาบาลวิชาชีพที่มีตำแหน่งปฏิบัติงานต่างกัน มีการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = 2.916$) โดยพยาบาลผู้บริหารมีการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานสูงกว่าพยาบาลปฏิบัติงาน

- ด้านปัญญาสิกขา พยาบาลวิชาชีพที่มีตำแหน่งปฏิบัติงานต่างกัน มีการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = 2.724$) โดยพยาบาลผู้บริหารมีการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานสูงกว่าพยาบาลปฏิบัติงาน

แนวทางการส่งเสริมการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา สรุปได้ดังนี้

พยาบาลวิชาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา สรุปได้ดังนี้

ด้านศีลสิกขา ปัญหา-อุปสรรค

- การประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริม

การศึกษาฝึกฝน พัฒนาด้านพฤติกรรมทางกาย และวาจา ให้มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างถูกวิธี ถูกต้องมีผลดีต่อสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่เราเกี่ยวข้องได้แก่มนุษย์รวมทั้งสัตว์อื่นทั้งหลายทั้งปวงด้วย

ด้านจิตตสิกขา ปัญหา-อุปสรรค

- การควบคุมอารมณ์และเคารพสิทธิผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริม

การศึกษาฝึกฝนพัฒนาด้านจิตใจซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจิตใจเป็นฐานของพฤติกรรม ถ้าจิตใจได้รับการพัฒนาให้ดีงามแล้วก็จะควบคุมดูแลนำพฤติกรรมไปใช้ในทางที่ดี



งาม ปัญญาจะเจริญ ยังมีเรื่องที่เกิดละเอียดยิ่งขึ้นก็ยิ่งต้องมีจิตใจที่สงบแน่วแน่ไม่ฟุ้งซ่าน พลังพลาน กระวนกระวาย ต้องมีสมาธิจึงจะคิดได้ชัดเจน มองเห็นทั่วตลอด จิตที่ฝึกดีแล้วจึงเป็นฐานที่จะให้ปัญญาทำงานและพัฒนาอย่างได้ผล

ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริม

การศึกษาปัญญาหรือฝึกฝนพัฒนาปัญญาซึ่งมีความสำคัญสูงสุด เพราะปัญญาเป็นตัวนำทางและควบคุมพฤติกรรม คนเราจะมีพฤติกรรมอะไร อย่างไร อยู่ที่ปัญญาชั้นนำหรือปัญญาบอกทางให้การดำเนินชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ รวมทั้งศิลปะวิทยาการ ปัญญาช่วยให้บรรลุจุดหมายสูงสุดของชีวิต จนสามารถวางใจถูกต้องต่อสิ่งทั้งหลาย ทำจิตให้หลุดพ้นเป็นอิสระได้โดยสมบูรณ์

อภิปรายผล

การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า

โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะพยาบาลวิชาชีพได้ทำการฝึกตนได้อย่างเหมาะสมตีมาม สอดคล้องกับนิยาม ไตรสิกขาของ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) ที่ว่า การพัฒนามนุษย์ให้ดำเนินชีวิตดีงามถูกต้อง ทำให้มีวิถีชีวิตที่เป็นมรรค เป็นทางดำเนินชีวิตหรือวิถีชีวิตที่ถูก ต้อง งดงามของมนุษย์ ต้องเรียนรู้ฝึกฝนพัฒนาตน คือ สิกขามรรคกับสิกขาจึงประสานเป็นอันเดียวกัน (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2550) ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านศีลสิกขา การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า การรักษาชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ตนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาคือ มีความระมัดระวังสำรวมไม่ประพฤติก้มกามในกาม ส่วนข้อที่ว่าท่านประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอกชัย กะชวางค์ (เอกชัย กะชวางค์, 2539) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานกับการปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครพนม” กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร จำนวน 295 คน พบว่า ผลการ



ปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาอยู่ในระดับดี ผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดี มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. ด้านจิตสิกขา การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.23$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ว่า มีสมาธิและมีความอ่อนน้อมถ่อมตนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า การเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมายส่วนข้อที่ว่า การรู้จักควบคุมอารมณ์และเคารพสิทธิ์ผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งสอดคล้องผลการวิจัยของ เยาวนาถ สุวลักษณ์ (เยาวนาถ สุวลักษณ์, 2551) “การจัดการความเครียดที่สอดคล้องกับหลักไตรสิกขาทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนวัยรุ่นระดับมัธยมศึกษาในเขตเทศบาลนครสงขลา” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่งเสริมให้นักเรียนวัยรุ่นจัดการความเครียดได้สอดคล้องกับหลักไตรสิกขาทางพระพุทธศาสนา มีการจัดการความเครียดที่สอดคล้องกับหลักไตรสิกขาทางพระพุทธ ศาสนา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับหลักไตรสิกขาทางพระพุทธศาสนาในชีวิตประจำวันในระดับที่ดีขึ้น

3. ด้านปัญญาสิกขา การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.97$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ว่า การไม่ประมาทในการดำเนินชีวิตมีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า การปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและสังคม ส่วนข้อ ที่ว่า มีความรู้ความเข้าใจและสร้างสรรค์ผลงานเป็นที่น่าพอใจมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สอดคล้องกันผลการวิจัยของ พระครูปลัดประคอง สุปติภูโต (2554) (พระครูปลัดประคอง สุปติภูโต, 2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านตาขุนวิทยา อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านตาขุนวิทยา อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านศีลและด้านปัญญามีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านสมาธิมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านตาขุนวิทยา อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่มีอายุต่างกัน พบว่าแตกต่างกันอย่าง



มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ที่มีชั้นปีต่างกัน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และที่มีเพศต่างกัน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลเปรียบเทียบการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า

1. พยาบาลวิชาชีพที่มีอายุต่างกันมีการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สำราญ บุญปราบ (สำราญ บุญปราบ, 2554) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตำบลช้างกลาง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช” พบว่าการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ตำบลช้างกลาง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อจำแนกตาม อายุ พบว่า สมาชิกกองทุนที่มีอายุต่างกัน มีการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ตำบลช้างกลาง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

2. พยาบาลวิชาชีพที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวม ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พระครูวิสุทธีธีรคุณ (ธีระ จิตตวิสุทฺธิ) (2554) (พระครูวิสุทธีธีรคุณ (ธีระ จิตตวิสุทฺธิ), 2554) ที่ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนวิถิพุทธ” ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนวิถิพุทธ ในอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนวิถิพุทธ ในอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนวิถิพุทธ ในอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่า ระดับการศึกษา มีผลให้ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนวิถิพุทธ ในอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ไม่แตกต่างกัน จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพยาบาลวิชาชีพ



ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

3. พยาบาลวิชาชีพที่มีตำแหน่งปฏิบัติงานต่างกัน มีการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ พระธรรมปิฎก (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), 2543) กล่าวว่า สิกขา คือการศึกษา ที่ฝึกอบรมพัฒนาชีวิต เป็นการฝึกฝนพัฒนาคนครบทั้ง 3 ด้านของชีวิตซึ่งเรียกว่า “ไตรสิกขา”

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

โรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมจิตสำนึกสาธารณะแก่พยาบาลวิชาชีพ ในการดูแลรักษาความสะอาดและรักษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพในโรงพยาบาล

โรงพยาบาลควรส่งเสริมให้พยาบาลวิชาชีพทุกระดับได้ไปศึกษาหาความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพในการบริการ การถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการและการปฏิบัติด้านบริการอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ควรมีการศึกษาอย่างเจาะลึกพยาบาลวิชาชีพว่ามีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของโรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่ ว่ามีการพัฒนาอย่างไรอันเป็นประโยชน์ต่อสังคมและตนเองบ้าง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยในครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะการดำเนินการวิจัยในประเด็น ต่อไปนี้

ควรมีการศึกษาในลักษณะกลุ่มตัวแปรตามเดียวกัน โดยขยายขอบข่ายของพื้นที่ในการทำวิจัยให้กว้างออกไปหลายจังหวัดในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อให้ได้มุมมองที่หลากหลายในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของโรงพยาบาลศูนย์หาดใหญ่



เอกสารอ้างอิง

- พระครูปลัดประคอง สุปติภฺรโต. (2554). การปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านตาขุนวิทยา อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูวิสุทธิธีรคุณ (ธีระ จิตฺตวิสุทธิ). (2554). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนวิสุทธิพุทธ ในอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2542). .พุทธธรรม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2543). ไตรสิกขา คือระบบการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มูลนิธิพุทธธรรม.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2550). หัวใจพระพุทธศาสนา. ปีที่ 61. ฉบับที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พุทธจักร.
- เยาวนาถ สุวลักษณ์. (2551). การจัดการความเครียดที่สอดคล้องกับหลักไตรสิกขาทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนวัยรุ่นระดับมัธยมศึกษาในเขตเทศบาลนครสงขลา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สงศรี ชมพวงค์. (2554). .ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชวิทยาลัย.
- สำราญ บุญปราบ. (2554). การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตำบลช้างกลาง อำเภอลำปลายงัง จังหวัดนครราชสีมา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เอกชัย กะชาวงศ์. (2539). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานกับการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครพนม. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

การนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนเทศบาล

ตำบลไม้เรียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช

AN APPLICATION OF THE THREE FOLD TRAINING PRINCIPLES

IN DAILY LIFE OF PEOPLE IN MAI RIANG SUB- DISTRICT

MUNICIPALITY, CHAWANG DISTRICT,

NAKHON SITHAMMARAT PROVINCE.

เดชชาติ ศรีทรัพย์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

พระครูปัญญาธิธรรม (ศรีแก้ว)

บุญญิต แพรกปาน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2. เพื่อเปรียบเทียบการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน 3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางส่งเสริมการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช ดำเนินการวิจัยโดยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 335 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.952 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t- test) One - Way



ANOVA การทดสอบค่าเอฟ(F- test) และทดสอบแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประชาชน ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวัน โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านจิตตสิกขา (สมาธิ) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านปัญญาสิกขา (ปัญญา) และ ด้านศีลสิกขา (ศีล) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ผลการเปรียบเทียบการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชน เทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ประชาชน ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนประชาชน ที่มีอาชีพต่างกัน มีการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวัน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ข้อเสนอแนะปัญหาและแนวทางส่งเสริมการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ส่วนใหญ่เสนอปัญหา ด้านศีลสิกขา (ศีล) ได้แก่ ขาดหลักแห่งการประพฤติในสิ่งที่เป็นประโยชน์เกื้อกูลตนเอง บุคคลรอบข้าง และการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุขของสังคม ไม่ค่อยมีสัจจะและเห็นแก่ตัว การคิดว่า การรักษาศีล 5 เป็นสิ่งที่กระทำได้ยาก ประพฤติผิดศีล 5 โดยไม่รู้ตัวประชาชนได้เสนอแนวทางส่งเสริมมากที่สุด ด้านศีลสิกขา (ศีล) ได้แก่ ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนได้ประพฤติตนในสิ่งที่เป็นประโยชน์เพื่อการเกื้อกูลตนเอง บุคคลรอบข้าง และการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุขของสังคม ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณธรรมและความสำนึกที่ถูกต้อง ควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้าวัดปฏิบัติธรรม ควรส่งเสริมให้ประชาชนปฏิบัติศีล 5 อย่างเคร่งครัด

ABSTRACT

The objectives of this research were as follows; 1. to study an application of the three fold training principles in daily life of people in Mai Rieng sub-district municipality, Chawang district, Nakhon Si Thammarat province, 2. to compare an application of the three fold training principles in daily life of people in Mai Rieng



sub-district municipality, Chawang district, Nakhon Si Thammarat province in terms of sexes, ages, degrees of education, occupations, and monthly incomes as differently, and 3. to study the suggestions were concerned with problems and the way to promote the three fold training principles in daily life of people in Mai Riang sub-district municipality, Chawang district, Nakhon Si Thammarat province. This research is quantitative research and the samples for this research were people who live in Mai Riang sub-district municipality, Chawang district, Nakhon Si Thammarat province, there are about 335 persons. The instrument for data collection was questionnaire, designed by researcher, the reliability at 0.952, data analysis by package computer program in social science. The statistics were applied as follows; frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, Z-test, One Way ANOVA (F-test) and LSD method (Least Significant Difference).

The findings were as follows:-

1. The people who live in Mai Riang sub-district municipality, Chawang district, Nakhon Si Thammarat province had applied in the three fold training principles in daily life by overview was at more level, when considered in each aspects found that the aspect of JittaSikhā(Smadhi) was the highest mean, and fallowed up the aspect of PaññaSikhā(Paññā) and the aspect of SilaSikhā(Sila) was the lowest mean.

2. The comparative results on the three fold training principles in daily life of people in Mai Riang sub-district municipality, Chawang district, Nakhon Si Thammarat province found that in terms of sexes, ages, degrees of education, and monthly incomes there were different as statistically significance at 0.001, but in terms of occupations there were not different as statistically significance at .05.

3. The suggestions were concerned with problems and the way to promote on the three fold training principles in daily life of people in Mai Riang



sub-district municipality, Chawang district, Nakhon Si Thammarat province, almost they recommended in the aspect of SilaSikhā (Sila) i.e. lack of behavior principles for benefit to themselves and surrounding, and peaceful living in society, lack of honesty, be selfish, to conduct Sila was so difficult, they were misconduct on PanjaSila as selfless, the way to promote they almost recommended in the aspect of SilaSikhā(Sila), i.e. there should promote people for doing the benefit for themselves and surrounding and to live with peacefulness in society, there should promote people for the right consciousness, there should promote people to do merit and practice Dhamma in temple, and there should promote people to conduct on PanjaSila as strictly.

บทนำ

ปัญหาในสังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงไปรอบด้าน ทั้งปัญหาการเมืองที่ไม่ลงรอยกัน ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาคอร์รัปชัน ปัญหายาเสพติดและปัญหาอื่น ๆ อีกมากมาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนมาจากความคิดเห็นไม่ตรงกัน ในสถานการณ์และเหตุการณ์ในปัจจุบัน ความเติบโตก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี มีผลทำให้สังคมเปลี่ยนไป วิถีชีวิตของคนในสังคมในด้านทางสภาพจิตใจก็เปลี่ยนไปด้วย ซึ่งมีการเน้นทางวัตถุมากกว่าทางด้านจิตใจ ซึ่งปัญหาเหล่านี้เรียกว่าคนขาดคุณธรรมจริยธรรม และปทัสถานทางสังคม ทำให้สังคมเอารัดเอาเปรียบซึ่งกันและกันนั้นเป็นการบ่งบอกให้รู้ว่าผู้คนในสังคมขาดจิตสาธารณะ จึงควรที่จะพัฒนาทางด้านจิตใจ พัฒนาคุณธรรมควบคู่กันไป เพื่อเกิดประโยชน์และเป็นแนวทางในการพัฒนาสังคมต่อไป

ถ้าสังคมเกิดปัญหาดังกล่าว สิ่งที่สามารถแก้ไขปัญหานั้นได้ก็คือการนำหลักธรรมมาแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ เหล่านั้นได้เพื่อนำมาจรรโลงสภาพจิตใจ ให้มีความรับผิดชอบให้รู้จักกฎระเบียบของสังคมและมีการยาทางสังคม หลักธรรมที่จะนำมาแก้ไขปัญหานั้นเน้นถึงเรื่องความสะอาด สงบ สว่าง ที่ประกอบด้วยศีลคือความสะอาด สมาธิ คือความสงบ ปัญญา คือความสว่าง เป็นสิ่งขัดเกลาจิตใจ ซึ่งเรียกว่า “ไตรสิกขา” หมายถึง การศึกษา 3 ประการตามหลักธรรมในพระพุทธศาสนา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา ซึ่งเป็นกุศโลบายในการพัฒนาตนเองที่



ถูกต้องของมนุษย์ทุกคน เป็นรากฐานของการพัฒนาทั้งหลาย อันจะนำสังคมไปสู่อารยธรรมอันถูกต้อง (ระวี ภาวิไล, 2528) แนวทางในการปฏิบัติหลัก 3 ประการนี้หายไปจากชีวิตสังคมไทยไปมากพอสมควร จึงควรกลับมาเป็นบทบาทในการควบคุมสังคมไทยเพื่อทำให้ปัญหาสังคม อาทิเช่น ความเห็นแก่ตัว การเอารัดเอาเปรียบกันบ่อย ๆ หมดไปและมีจิตสำนึกร่วม ในการพัฒนาชุมชน สภาพสังคมที่ชิงดีชิงเด่นกัน แล้งน้ำใจ ความเห็นแก่ตัวมากขึ้น มีความหย่อนยานในด้านศีลธรรม จริยธรรม ทำให้เกิดความฟุ้งเฟ้อในทางวัตถุ ผลกระทบสังคมในอนาคต ดังนั้นมนุษย์จำเป็นต้องมีความเข้าใจหลักศาสนา ซึ่งหลักไตรสิกขาเป็นหลักธรรมข้อหนึ่งที่สามารถนำมาสร้างวินัยในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนในเทศบาลตำบลไม้เรียงได้เป็นอย่างดี

พื้นที่ของเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นพื้นที่ราบสูงเล็กน้อยจากทิศตะวันออกลาดลงสู่ทิศตะวันตก เป็นพื้นที่หนึ่งที่มีคนมาอาศัยในพื้นที่อยู่รวมตัวกัน จากหลาย ๆ ท้องถิ่น ซึ่งอพยพกันมาเป็นหมู่และคณะ 2-3 ครัวเรือน เมื่ออยู่รวมกันใหม่ ๆ ทำให้ความคิดเห็นนั้นไม่ตรงกันและมีความแตกต่างกันออกไป การพึ่งพาอาศัยกันในสมัยก่อนนั้นมีน้อย แต่เมื่ออยู่ร่วมกันนานวันก็กลายเป็นเพื่อนบ้านที่ดี รวมกันเป็นหมู่ เป็นคณะ ดังนั้นการรวมตัวกันเป็นหมู่คณะมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดีก็คือ การร่วมมือทำกิจกรรมลงเอยกันด้วยดี แต่ขณะเดียวกันก็มีข้อเสีย คือการร่วมมือซึ่งกันและกันนั้น บางเรื่องที่ไม่ควร ในการให้ความร่วมมือ การผิดกฎจรรยาบรรณ จารีตประเพณีวัฒนธรรม และผิดปทัสถานทางสังคม ของชุมชน ความเปลี่ยนแปลงในชุมชนไม้เรียง ในปัจจุบันทำให้เกิดปัญหา หลักการดำเนินชีวิตตามหลักของศีล สมาธิ และปัญญาเพราะวัตถุเป็นเครื่องมือที่ให้ความสะดวกสมบูรณ์ในทางกาย ส่วนหลักของศีล สมาธิ และปัญญาเป็นเครื่องกำหนดการใช้เครื่องมืออันให้ถูกต้อง แนวคิดทางพระพุทธศาสนาซึ่งมีความเชื่อในศักยภาพของมนุษย์ที่จะพัฒนาดตนเองทั้งทางกายทางศีลธรรมทางจิตใจและทางปัญญาเพื่อใช้เป็นแนวทางสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการประพฤติปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาได้แก่ ศีล สมาธิ และปัญญาให้เป็นทั้งคนดีคนเก่งมีคุณธรรมมีความเฉลียวฉลาดและมีความสุขในการอยู่ร่วมกันในสังคมอันเป็นไปเพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวมเพื่อสันติสุขของตนเองครอบครัว และสังคมอย่างสมดุลต่อไป

ดังนั้น ด้วยปัญหาต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาแล้วนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่องการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยการนำแนวคิดจากหลักไตรสิกขา ซึ่งเป็นหลักคำสอนใน



พระพุทธศาสนาอันเป็นองค์ธรรมที่ประกอบด้วยขั้นตอนการสร้างมาตรฐานกฎเกณฑ์แห่งการประพฤติและการปฏิบัติ ได้แก่ ศีล สมาธิ และปัญญาซึ่งเป็นขั้นตอนการเตรียมปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นในการสร้างชีวิตว่าประชาชนมีการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันเพียงใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อเปรียบเทียบการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนเทศบาลตำบล ไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางส่งเสริมการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช (ข้อมูลทะเบียนราษฎรเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช) จำนวน 2,507 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ ศึกษาการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ ด้านศีลสิกขา (ศีล), ด้านจิตตสิกขา (สมาธิ) และ ด้านปัญญาสิกขา (ปัญญา)

ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ พื้นที่เขตเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ได้แก่ ระยะเวลาตั้งแต่ 1 สิงหาคม 2556 - 30 พฤศจิกายน 2556



วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช (ข้อมูลทะเบียนราษฎร์เทศบาลตำบลไม้เรียง) จำนวน 2,507 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ที่ระดับความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 335 คน คำนวณหากลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยวิธีการสุ่มตามลำดับชั้นแบบสัดส่วน โดยเทียบบัญชีไตรยางศ์ทำการสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling) โดยการกำหนดช่วงของกลุ่มตัวอย่างอีกครั้งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้หนังสือขอความอนุเคราะห์จากศูนย์บัณฑิตศึกษา ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t -test ค่า F -test และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัย

1. ประชาชน ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวัน โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านจิตตสิกขา (สมาธิ) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านปัญญาสิกขา (ปัญญา) และ ด้านศีลสิกขา (ศีล) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ผลการเปรียบเทียบการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ประชาชน ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนประชาชน ที่มีอาชีพต่างกัน มีการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05



3. ข้อเสนอแนะปัญหาและแนวทางส่งเสริมการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ส่วนใหญ่เสนอปัญหา ด้านศีลสิกขา (ศีล) ได้แก่ ขาดหลักแห่งการประพฤติในสิ่งที่เป็นประโยชน์เกื้อกูลตนเอง บุคคลรอบข้าง และการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุขของสังคม ไม่ค่อยมีสัจจะและเห็นแก่ตัว การคิดว่า การรักษาศีล 5 เป็นสิ่งที่กระทำไต่ยาก ประพฤติผิดศีล 5 โดยไม่รู้ตัวประชาชนได้เสนอแนวทางส่งเสริมมากที่สุด ด้านศีลสิกขา (ศีล) ได้แก่ ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนได้ประพฤติตนในสิ่งที่เป็นประโยชน์เพื่อการเกื้อกูลตนเอง บุคคลรอบข้าง และการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุขของสังคม ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณธรรม และความสำนึกที่ถูกต้อง ควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้าวัดปฏิบัติธรรม ควรส่งเสริมให้ประชาชนปฏิบัติศีล 5 อย่างเคร่งครัด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ประชาชน ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวัน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ด้วยว่าประชาชนส่วนใหญ่เป็นชาวพุทธ ยึดหลัก ศีล สมาธิ และปัญญา คือหลักการปฏิบัติ อบรม ชัดเกล้า ให้นุชนมีปัญญา มีจิตใจที่ทำให้เกิดสมาธิ มีความประพฤติที่ดีงามและอยู่ร่วมกันภายในสังคมอย่างมีความสุข ไม่อิจฉาริษยาซึ่งกันและกัน ทำให้สังคมน่าอยู่และมีสิ่งแวดล้อมมนุษย์และชุมชนที่ดีงาม มีการช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แบ่งปันซึ่งกันและกัน ซึ่งมีสาเหตุมาจากการได้รับการอบรมสั่งสอนและกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาเคียงคู่ไปกับการศึกษา โดยมีกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อชุมชน กิจกรรมอาสาพัฒนาวัดและชุมชน ทำให้เกิดความสามารถพัฒนาจิตใจ ยกระดับจิตใจ เคียงคู่ไปกับการพัฒนาตนเองได้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำราญ บุญปราบได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตำบลช้างกลาง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช” พบว่าการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูปลัดประครอง สุปติภูริโต ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “การปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านตาขุนวิทยา อำเภอบ้านตาขุน จังหวัด สุราษฎร์ธานี” ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านตาขุนวิทยา อำเภอบ้านตาขุน



จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กชปณญ์ สุทธิปัญญากุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่าง การปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขา (ศีล สมาธิ และ ปัญญา) กับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ” ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขา ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้านสามารถนำมาอภิปรายผลวิจัยได้ดังนี้

1. ด้านศีลสิกขา (ศีล) พบว่า ประชาชน ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวัน โดยรวม อยู่ในระดับมาก และในรายข้อที่ว่า การไม่ดื่มสุราหรือเสพสิ่งเสพติดในชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมาก สาเหตุที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ อาจอธิบายได้ว่า ประชาชนมองเห็นความสำคัญการปฏิบัติตนตามหลักคำสอนพระพุทธศาสนาที่เป็นรากฐานที่แท้จริงของวัฒนธรรมไทย ทั้งนี้พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทยมาแต่ไหนแต่ไร คนไทยนับถือพระพุทธศาสนามาแต่ไหนแต่ไร นับถือด้วยจิตใจ ด้วยจริงใจ ซึ่งสอดคล้องกับหลักคำสอนในพระพุทธศาสนาที่กล่าวว่า ศีล แปลว่า ปกติ เป็นวินัยทางธรรม เบื้องต้นของคน เป็นเครื่องจำแนกออกจากสัตว์ ความสำรวมกาย วาจา ใจ ให้เรียบร้อย ชื่อว่า ศีล และข้อที่ไม่ดื่มสุราหรือเสพสิ่งเสพติดในชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนมีความคิดเห็นว่าการดื่มสุราเป็นโทษที่ทำให้เกิดความประมาทได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูปลัดประครอง สุปติภูริโต ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านตาขุนวิทยา อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี” เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านศีลและด้านปัญญามีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านสมาธิมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ แต่ก็มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของสำราญ บุญปราบได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตำบลช้างกลาง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช” พบว่าเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสมาธิมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านศีล ส่วนด้านปัญญามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก

2. ด้านจิตตสิกขา (สมาธิ) พบว่า ประชาชน ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวัน



โดยรวม อยู่ในระดับมาก และในข้อ การมีสติและรอบคอบในการทำงานแต่ละครั้ง และอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ประชาชนส่วนใหญ่ทำการ ฝึกฝนสมาธิอยู่เสมอเพราะสมาธิเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การทำงานประสบผลสำเร็จด้วยสติเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต การมีสมาธิดีย่อมชนะทุกสิ่ง และสามารถพัฒนาศักยภาพจิตใจให้เป็นคนดีมีเมตตา กรุณา และมีผลทำให้อารมณ์ร่าเริงแจ่มใสขึ้นในทุกขณะจิต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2552) ได้กล่าวว่าสมาธิ คือ สิกขาหรือการศึกษาที่ฝึกในด้านจิตหรือระดับจิตใจ ได้แก่ การพัฒนาคุณสมบัติต่าง ๆ ของจิตทั้งในด้านคุณธรรม เช่น เมตตา กรุณา ความมีเมตตา ความเห็นอกเห็นใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความสุภาพอ่อนโยน ความเคารพ ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู ในด้านความสามารถของจิตใจ เช่น ความเข้มแข็งมั่นคง ความเพียรพยายาม ความกล้าหาญ ความขยัน ความรับผิดชอบ ความมีสติ ในด้านความสุข เช่น ความมีปราโมทย์ร่าเริงเบิกบานใจความสดชื่นผ่องใส สอดคล้องกับงานวิจัยของ กชปณญ์ สุทธิปัญญากุล (กชปณญ์ สุทธิปัญญากุล, 2541) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขา (ศีล สมาธิ และปัญญา) กับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ” พบว่า ด้านสมาธิอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขา (ศีล สมาธิ และปัญญา) กับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ที่มี เพศ อายุ ศาสนา ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูปลัดประครอง์ สุปติภูริโต ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านตาขุนวิทยา อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผลการวิจัย พบว่า ด้านศีลและด้านปัญญามีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านสมาธิมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ แต่ก็มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3. ด้านปัญญาสิกขา (ปัญญา) พบว่า ประชาชน ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอดงควาย จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวัน โดยรวม อยู่ในระดับมาก และข้อ การมีเหตุผลมีใจกว้าง ยอมรับฟังคนอื่น และมีความพร้อมที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ รวมถึงยอมรับคำแนะนำและความคิดเห็นของคนอื่น อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริงที่ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ มีความรู้เรื่องหลักไตรสิกขาซึ่งประกอบด้วยศีล สมาธิ ปัญญา การยึดถือปฏิบัติตนให้เป็นคนมีศีล สมาธิ ปัญญา



ได้นั้นต้องมีการเข้าใจในหลักไตรสิกขาเป็นอย่างดี และได้รับการอบรมและการเรียนรู้ในหลักไตรสิกขาได้อย่างถ่องแท้และสามารถปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขาได้ โดยเฉพาะ ด้านปัญญา ซึ่งทุกคนล้วนแล้วแต่มีปัญหาด้วยกันทั้งสิ้นเพียงแต่นำปัญญานั้นมาใช้ในทางที่ถูกหรือทางที่ผิด ดังนั้นการที่ประชาชน มีความเข้าใจในหลักไตรสิกขาก็สามารถปฏิบัติตนโดยการนำปัญญามาใช้ในแก้ไขปัญหามากมาย ได้เป็นอย่างดีโดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ซึ่งสอดคล้องกับหลักคำสอนในพระพุทธศาสนาที่กล่าวว่า ปัญญา คือ สิกขาหรือการศึกษาที่ฝึกหรือพัฒนาในด้านความรู้ ความจริง เริ่มตั้งแต่ความเชื่อที่มีเหตุผล ความเห็นที่เข้าสู่แนวทางของความเป็นจริง การรู้จักหาความรู้ การรู้จักคิดพิจารณา การรู้จักวินิจฉัย ไตร่ตรอง ทดลอง ตรวจสอบ ความรู้เข้าใจ ความหยั่งรู้เหตุผลการเข้าถึงความจริง การนำความรู้มาใช้แก้ไขปัญหามากมาย และคิดการต่างๆ ในทางเกื้อกูลสร้างสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำราญ บุญปราบได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตำบลช้างกลาง อำเภอลำปลายงัง จังหวัดนครราชสีมา” พบว่าการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ด้านปัญญาอยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของพระสมเษฐ โกวิทได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาเยาวชนตามหลักไตรสิกขา” ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาเยาวชนตามหลักไตรสิกขา ด้านศีลด้านสมาธิ และด้านปัญญา อยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. โดยภาพรวม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ผู้เกี่ยวข้องควรมีการรักษาระดับการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนให้อยู่ระดับมากไว้ ขณะเดียวกันควรส่งเสริมต่อไปให้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ารับการอบรมโครงการที่เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม อยู่เสมอ และมีการทำกิจกรรมที่หลากหลาย และเอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ด้านศีลธรรมทางพุทธศาสนาอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยให้ประชาชนโดยเฉพาะเยาวชน ได้ซึมซับหลักปฏิบัติตามหลักธรรมทางพุทธศาสนาได้มากขึ้น สามารถจะดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างปกติและมีความสุข และหน่วยงานของรัฐ องค์กรหรือสถาบันการศึกษา องค์กรหรือสถาบันทางพระพุทธศาสนา คณะสงฆ์ มหาเถรสมาคม วัดต่าง ๆ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา ควรจะได้



กำหนดแผน นโยบาย รูปแบบ งบประมาณ อันจักนำไปสู่การปฏิบัติ ผลักดัน ส่งเสริม และสนับสนุนให้ประชาชนได้มีโอกาสบำเพ็ญทาน รักษาศีล และเจริญจิตภาวนาหรือปฏิบัติธรรม กันมากขึ้น อันจะเป็นส่วนสำคัญในการลด ละ เลิก อาชญากรรม ความรุนแรง อบายมุข และการตกเป็นทาสของลัทธิวัตถุนิยม และบริโภคนิยมที่เป็นปัญหาของสังคมไทยอยู่ในขณะนี้ต่อไป

2. ด้านศีลสิกขา (ศีล) มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ผู้เกี่ยวข้องควรมีการรักษาระดับการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนให้อยู่ระดับมากไว้ ขณะเดียวกันควรส่งเสริมต่อไปให้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนได้ประพฤตินในสิ่งที่เป็นประโยชน์เพื่อการเกื้อกูลตนเอง บุคคลรอบข้างและการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุขของสังคม ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณธรรมและความสำนึกที่ถูกต้อง ควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้าวัดปฏิบัติธรรม ควรส่งเสริมให้ประชาชนปฏิบัติศีล 5 อย่างเคร่งครัด

3. ด้านจิตตสิกขา (สมาธิ) มีข้อเสนอแนะดังนี้

ผู้เกี่ยวข้องควรมีการรักษาระดับการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนให้อยู่ระดับมากไว้ ขณะเดียวกันควรส่งเสริมต่อไปให้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยควรส่งเสริมให้ประชาชนประพฤตินในเรื่องของการคิดดี ทำดีและพูดดี รวมถึงให้สามารถควบคุมอารมณ์ส่วนตัวให้ตั้งอยู่บนหลักการของเหตุผล การมีสติในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง การขจัดที่เร้า/สิ่งรบกวนใจต่าง ๆ ควรส่งเสริมให้มีความซื่อสัตย์ สุจริตต่อตนเองและคนอื่น

4. ด้านปัญญาสิกขา (ปัญญา) มีข้อเสนอแนะดังนี้

ผู้เกี่ยวข้องควรมีการรักษาระดับการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนให้อยู่ระดับมากไว้ ขณะเดียวกันควรส่งเสริมต่อไปให้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยควรส่งเสริมให้ประชาชนได้นำความรู้ที่ศึกษามาแก้ไขปัญหในเรื่องราวต่าง ๆ การส่งเสริมให้รู้จักหลักการวิเคราะห์วินิจฉัยว่า สิ่งใดผิด สิ่งใดถูก สิ่งใดมีคุณและสิ่งใดมีโทษ เพื่อให้เกิดการเกื้อกูลสร้างสรรค์สังคมในชีวิตประจำวันได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ทั่วถึงหรือความรู้รอบรู้ในสิ่งที่เป็นประโยชน์ และไม่เป็นประโยชน์ ส่งเสริมการช่วยเหลือผู้อื่น มีส่วนในกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีทางศาสนาและช่วยกันพัฒนาวิถาวารามให้ดีขึ้นตามปัญญาของตนเอง



ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมของประชาชน เช่น เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความประพฤติและหาเลี้ยงชีพในทางที่ชอบด้วยกฎหมายและไม่ผิดทำนองคลองธรรมของประชาชนเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช”
2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการกระทำความผิดของนักเรียน เช่น เรื่อง “แรงจูงใจในการคิดดี ทำดี และพูดดีของเยาวชนตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช”
3. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดของประชาชน เช่น เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมความรู้หรือความรอบรู้ในสิ่งที่ เป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์ของประชาชนเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช”

เอกสารอ้างอิง

- กษปณณ สุทธปัญญกุล. (2541). *ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขา (ศีล สมาธิ และปัญญา) กับพฤติกรรมการทำงานของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ*. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2552). *พุทธธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 17*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ระวี ภาวิไล. (2528). *หัวใจศาสนา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

การนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนในเขต
ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา
AN APPLICATION OF SANGAHAVATTU PRINCIPLE FOR LIVING
IN DAILY LIFE OF PEOPLE IN CLONGHOYKHONG SUBDISTRICT,
CLONGHOYKHONG DISTRICT, SONGKHLA PROVINCE.

ประเวศ อินทองปาน

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พระครูประสุตโพธิคุณ (สุวรรณรงค์)

พีระศิลป์ บุญทอง

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนในตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา 2. เพื่อเปรียบเทียบการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนในตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลาที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน 3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนในตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลาประชากร ได้แก่ ประชาชนในตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา จำนวน 4,142 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 354 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิดและแบบปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า Z - test ค่า F - test และทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธี Scheffe



ผลการวิจัยพบว่า

1. การนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนในตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลาโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ด้านอัตถจริยา การประพฤติประโยชน์บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ รองลงมาได้แก่ด้านปิยวาจา วาจาสุภาพอ่อนหวานให้เกิดสมานสามัคคีและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านสมานัตตตาคามมีตนเสมอ คือ ทำตนเสมอต้นเสมอปลายตามลำดับ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลเปรียบเทียบการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนในตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลาที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน พบว่า เพศ และอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนในตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา ปัญหาที่มีความถี่สูงสุดคือ ประชาชนชอบใช้วาจาที่เป็นภาษาท้องถิ่นบางครั้งทำให้เข้าใจยาก ประชาชนที่เป็นผู้ชายจะมาประชุมกันน้อยและประชาชนยังมีการพูดจาใส่ร้ายทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจกันทำให้เกิดความแตกแยกในกลุ่มเวลาจัดกิจกรรมแล้วไม่ค่อยให้ความร่วมมือกันและแนวทางแก้ไขพบว่า ในการประชุมบางครั้งประชาชนต้องใช้ภาษาทางราชการบ้าง สมาชิกทุกคนไม่ว่าหญิงหรือชายเข้าประชุมสม่ำเสมอและมีความเสียสละให้มากกว่าที่เป็นอยู่

ABSTRACT

The objectives of this thesis were as follows 1. To study an application of sangahavattu 4 for living in daily life of people in Clonghoykhong subdistrict, Clonghoykhong district, Songkhla province. 2. To compare an application of sangahavattu 4 for living in daily life of people in Clonghoykhong sub-district, Clonghoykhong district, Songkhla province in terms of sexes, ages, degrees of



education, occupations, and monthly incomes as differently. 3. To study the suggestions were concerned with problems and resolutions on application of sangahavattu 4 for living in daily life of people in Clonghoykhong sub-district, Clonghoykhong district, Songkhla province. The population were people who live in Clonghoykhong sub-district, Clonghoykhong district, Songkhla province amount 4,142 persons, sample size according to table measurement of Krejcie and Morgan, the samples were amount 354 persons, the instrument for data collection was questionnaire both closed and open ended questions, data analysis by package computer program, the statistics were applied as follows, frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, Z-test, F-test and to test the difference of arithmetic mean in each pair by Scheffe method.

The research results were found as follows.

1. an application of sangahavattu 4 for living in daily life of people in Clonghoykhong sub-district, Clonghoykhong district, Songkhla province by overview was at moderate level when considered in each aspect form more to less found that the aspect of Atthacariya (useful conduct) was the highest average, and followed up the aspect of Piyavaca (kindly speech) and the aspect of Samanattata (even and equal treatment) was the lowest average respectively, classified in terms of sexes, ages, degrees of education, occupation and monthly incomes found that by overview was at moderate level.

2. The comparative results of application of sangahavattu 4 for living in daily life of people in Clonghoykhong sub-district, Clonghoykhong district, Songkhla province in terms of sexes, ages, degrees of education, occupations and monthly incomes found that in terms of sexes and ages were different as statistical significance at .001 and in terms of degrees of education, occupations, and monthly incomes were different as statistical significance at .05



3. The suggestions were concerned with problems and resolutions of application of sangahavattu 4 for living in daily life of people in Clonghoykhong sub-district, Clonghoykhong district, Songkhla province. The problems were found that the people usually speak local language that is difficult to understand, lots of men people missed the meeting, some of them spoke lie as a result, they were not sincere each others and when the activities were organized there was no co-operation. The resolutions were found that for meeting, they should speak formal language, all men and women should be always meeting and do not be selfish, the self sacrifice must be there.

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงในสังคมไทยสมัยปัจจุบัน เป็นที่ยอมรับกันว่าการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและการเมือง สังคมชนบทเติบโตขึ้นและเจริญมากขึ้น ทัดเทียมกับสังคมเมือง ทำให้เป็นสังคมที่ต่างคนต่างอยู่ การประกอบอาชีพก็ได้รับการพัฒนาให้มีการแข่งขันกันในด้านคุณภาพมากขึ้น ด้านการเมืองก็มีความขัดแย้งทางความคิดอย่างรุนแรง จนยากที่จะปรองดอง มุ่งประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม เมื่อมีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง ทำให้มีผลกระทบต่อบรรยากาศชีวิตของผู้คนในทุกระดับ ความเจริญด้านเทคโนโลยี ข่าวสาร ข้อมูล เป็นตัวเชื่อมระบบเศรษฐกิจไว้ทั่วโลก ส่งผลให้ระบบทางสังคมเปลี่ยนแปลงไป กลายเป็นยุควัตถุนิยม ในขณะเดียวกันปัญหาความเสื่อมทรามทางศีลธรรมก็ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นจนเป็นที่น่าวิตก ดังจะเห็นได้จากปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมากมายเช่น หันไปนิยมความหรูหรา ฟุ่มเฟือย ประพฤติตนขาดศีลธรรม เห็นคุณค่าของเงินตราสำคัญกว่าคุณค่าทางจิตใจ คนดีถูกทำลาย สังคมยกย่องคนรวย ทำให้มีการทุจริตคดโกงกันมากขึ้น เพื่อสร้างฐานะขาดความซื่อสัตย์สุจริตคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม เอาัดเอาเปรียบผู้ที่ด้อยโอกาสกว่าใช้อำนาจไปในทางที่ผิดทำนองคลองธรรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อคนไทย โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ต้องปรับตัวตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก จนละเลยในด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดีงาม



ตามหลักการทางพระพุทธศาสนาในการพัฒนาสังคมมนุษย์ใด ๆ ก็ตามถ้าบุคคลขาดการพัฒนาคุณภาพที่มีอยู่ภายในให้ดีขึ้นมาก่อนแล้ว การพัฒนานั้นๆจะไม่ใช่เป็นการพัฒนาที่สมบูรณ์ขึ้นมาได้เพราะบุคคลต่างๆเป็นสิ่งมีชีวิต และประกอบไปด้วยกายและใจ หากมุ่งแต่การพัฒนาเพียงแต่ภายนอกอย่างเดียวแล้ว “ใจ” ที่เป็นต้นเหตุแห่งดีหรือชั่วหรือเป็นประตูแห่งการนำเข้าสิ่งที่ดีและไม่ดีทั้งปวง ถ้าไม่ได้รับการฝึกฝนและมีการพัฒนาที่ดีแม้จะอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีก็ไม่อาจที่จะพัฒนาไปในทิศทางที่ดีได้ ดังนั้นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญที่ช่วยให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต คือ หลักสังคหวัตถุ 4 อันเป็นธรรมที่ทำให้บุคคลมีมนุษยสัมพันธ์และเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั้งหลายกับทั้งยังทำให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ดังนั้น การดำเนินชีวิตในปัจจุบันจึงควรนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาเป็นหลักในการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นหลักธรรมสำหรับมนุษย์ เมื่อนำไปประพฤติปฏิบัติถูกต้องชีวิตจึงมีความสุข และเป็นสิ่งที่มนุษย์พึงปรารถนา ซึ่งหลักสังคหวัตถุ 4 นี้ ประกอบด้วย ทาน ปิยวาจา อตถจริยา และสมานัตตา

ประชาชนในเขตตำบลคลองหอยโข่ง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ อาชีพหลักคือการทำสวนยางพารา สวนปาล์ม น้ำมัน การปลูกพืชตามฤดูกาลต่างๆ การเลี้ยงหมู การเลี้ยงไก่ การเลี้ยงปลา น้ำจืด นอกจากนี้ยังมีการประกอบอาชีพรับจ้างกรีดยาง อาชีพรับจ้างทั่วไป อาชีพช่างก่อสร้าง อาชีพค้าขาย มีรายได้ไม่แน่นอน เนื่องจากการประกอบอาชีพต้องพึ่งพาดินฟ้าอากาศ ทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง ในปัจจุบันจึงมักมีปัญหาในการประพฤติปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องตามหลักสังคหวัตถุ 4 เช่น ขาดการช่วยเหลือต่อกัน การพูดจาโดยใช้ถ้อยคำที่ไม่สุภาพ และมีปัญหาอีกมากมายซึ่งกลายเป็นปัญหาสังคมและอาจส่งผลให้การดำเนินวิถีชีวิตตามหลักสังคหวัตถุ 4 ลดน้อยลงไป

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ไปในวิถีชีวิตของประชาชนตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบันและเป็นกลุ่มสังคมที่ผู้วิจัยสนใจต้องการทราบว่าเมื่อประชาชนนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ไปในวิถีชีวิตแล้วผลจะเป็นอย่างไร และสามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิตให้มีความสุข และเกิดความสงบในสังคมอย่างยั่งยืนสืบไป



วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนในตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบการการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนในตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางส่งเสริมการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนในตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา จำนวน 4,142 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan (สงศรี ชมพูนุท, 2552) จากจำนวนประชากรทั้งหมด 4,142 คน จึงได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง 354 คน

เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เลือกมาจากกลุ่มประชากรในชุมชน ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา ในการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยความน่าจะเป็น แบบอย่างเป็นสัดส่วน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 354 คน โดยผู้วิจัยกำหนดจำนวนตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้านตามสัดส่วนของจำนวนประชากรทั้งตำบลในแต่ละหมู่บ้านต่อจำนวนประชากรทั้งหมด

เทคนิควิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง คือ ใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีการจับสลากจากรายชื่อในชุมชน ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่งจังหวัดสงขลา ที่ผู้วิจัยเขียนใส่ลงไปใ้ในภาชนะ จำนวน 4,142 คน แล้วหยิบรายชื่อมาทีละ 1 คน จนครบ ตามจำนวนที่กำหนดไว้ คือ 354 คน จึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป



ผลการวิจัย

ผลการศึกษาการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนใน ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ชัดแจ้งกับงานวิจัยของ พฤษภา พุทธิรักษ์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการสหกรณ์การเกษตรตามหลักสังคหวัตถุ 4 : กรณีศึกษาสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดนครนายก ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการสหกรณ์โดยหลักสังคหวัตถุ 4 ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านทาน การให้ เสียสละ ช่วยเหลือกัน พบว่า ประชาชนใน ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา มีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในวิถีชีวิต โดยรวมมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนันต์ แม้นพยัคฆ์ (อนันต์ แม้นพยัคฆ์, 2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้วยกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ เพื่อพัฒนาคุณธรรมครบวงจรชีวิตกรณีศึกษา : บ้านหนองน้ำจืด ตำบลท่าพรึก อำเภอมือ จังหวัดตราด” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาความเป็นมาและการพัฒนาของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ เพื่อพัฒนาคุณธรรมครบวงจรชีวิตบ้านหนองน้ำจืด ตำบลท่าพรึก อำเภอมือ จังหวัดตราด และเพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง ด้วยกระบวนการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ สอดคล้องกับแนวคิดหลักการและวิธีการพัฒนาชุมชนปัจจุบันทั้งในแง่อภิปรายและจริยศาสตร์ ตามแนวคิดของ ไสว มาลัยทอง (ไสว มาลัยทอง, 2542) ได้กล่าวถึงการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในวิถีชีวิต ไว้ด้าน ทาน การแบ่งปันวัตถุสิ่งของของตนให้แก่ผู้สมควรให้การสงเคราะห์คือการแบ่งปันวัตถุสิ่งของของตนมีอยู่เป็นสมบัติของตนโดยชอบธรรมให้แก่ผู้อื่นที่ได้พิจารณาเห็นว่าเป็นผู้ที่เหมาะสมที่จะได้รับการสงเคราะห์ เมื่อเขาได้รับแล้วจะได้นำไปทำประโยชน์ได้ นับเป็นการแบ่งปันให้แก่ผู้ควรให้โดยมิได้หวังสิ่งตอบแทนใด ๆ ทั้งสิ้น คือ ให้เพื่อสงเคราะห์กันเท่านั้น การแบ่งปันให้สิ่งของเช่นนี้เรียกว่า ทานหรือการให้ทานซึ่งต่างจากการซื้อขายหรือให้ยืม เพราะการให้ด้วยการซื้อขายนั้นย่อมได้ของแลกเปลี่ยนหรือหวังสิ่งตอบแทน

ด้านปิยวาจา วาจาสุภาพอ่อนหวานให้เกิดสมานสามัคคี พบว่า ประชาชนใน ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา มีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในวิถีชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วลัยภรณ์ เขตสิทธิ์ (วลัยภรณ์ เขตสิทธิ์, 2551) ได้ศึกษาวิจัย “เรื่องการศึกษาปฏิบัติตนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่



1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามหลักสังคหวัตถุ 4 และ 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการปฏิบัติตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า “นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติตามหลักสังคหวัตถุ 4 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ย = 3.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.65 ซึ่งนักเรียนปฏิบัติตามหลักทาน อยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าเฉลี่ย = 3.36 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.71 ปฏิบัติตามหลักปิยวาจา อยู่ในระดับปานกลางโดยค่าเฉลี่ย = 3.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.70 ปฏิบัติตามหลักอรรถจริยา อยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ย = 3.51 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.67 ปฏิบัติตามหลักสมานัตตตา อยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ย = 4.01 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.54”

ด้านอรรถจริยา การประพฤติประโยชน์บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ พบว่าประชาชนในตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา มีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในวิถีชีวิตโดยรวมมีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก สอดคล้องตามแนวคิดของ สุชีพ ปุญญานุภาพ (สุชีพ ปุญญานุภาพ, 2535) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบำเพ็ญประโยชน์ต่อกันนั้นเป็นเครื่องส่งเสริมศิลปะในการครองใจคน ถ้าบุคคลใดปฏิบัติเป็นนิสัย ก็จะเป็นสิ่งที่ประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคมส่วนรวมด้วย การบำเพ็ญอรรถจริยาจึงเป็นคนน่ารัก น่าเข้าใกล้สังคมมนุษย์จะอยู่อย่างสงบสุขและมีความเจริญรุ่งเรืองได้เพราะสมาชิกของสังคมแต่ละคนปฏิบัติตัวให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นโดยมิได้เห็นแก่ตัวเองมากเกินไป นึกถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ยอมเสียสละความสุขส่วนตน เพื่อความสุขของประชาชนโดยส่วนรวมการทำความดีที่เป็นประโยชน์ในอรรถจริยานี้หมายถึงเอาความรู้จักสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นประโยชน์แก่คนอื่นหรือต่อส่วนรวม ขวนขวายช่วยเหลือกิจการอันเป็นสาธารณะประโยชน์ ผู้ที่สามารถปฏิบัติตามหลักธรรมข้อนี้ได้ให้มีความสุขและมีความเจริญรุ่งเรืองสืบไป

ด้านสมานัตตตา ความมีตนเสมอ คือทำตนเสมอต้นเสมอปลาย พบว่าประชาชนในตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา มีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในวิถีชีวิตโดยรวมมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งขัดแย้งกับกับ พุททสา พุทธรักษ์ (พุททสา พุทธรักษ์, 2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการสหกรณ์การเกษตรตามหลักสังคหวัตถุ



4 : กรณีศึกษาสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดนครนายก ผลการศึกษาพบว่าการบริหารจัดการสหกรณ์โดยหลักสังคหวัตถุ 4 ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ในด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอรรถจริยา และด้านสมานัตตตาทายังคงมีระดับการปฏิบัติน้อย ได้แก่ สหกรณ์ได้ให้ความช่วยเหลือและให้สวัสดิการต่าง ๆ แก่สมาชิกอย่างเหมาะสมและพอเพียง เมื่อเห็นสมาชิกโกรธหรือไม่พอใจในการมาใช้บริการของสหกรณ์ ก็ช่วยพูดจาให้เข้าใจและหายโกรธ เจ้าหน้าที่ช่วยเหลืองานของสมาชิกในชุมชนทุกครั้งที่มีโอกาส และเจ้าหน้าที่ได้มีการใช้เครื่องใช้และอุปกรณ์ต่าง ๆ ของสำนักงานอย่างประหยัดและเหมาะสม และทำให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรค พร้อมทั้งทั้งแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการสหกรณ์การเกษตรได้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น

ผลการเปรียบเทียบการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนใน ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน ดังนี้

1. ประชาชนใน ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา ที่มี เพศ ต่างกัน มีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในวิถีชีวิตแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่าเพราะ มีการเข้าร่วมในกิจกรรมสังคมแตกต่างกันออกไปเนื่องจาก มีความหลากหลายครอบคลุม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรูญ เจือจันทร์ (จรูญ เจือจันทร์, 2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โดยรวม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

2. ประชาชนใน ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา ที่มี อายุ ต่างกัน มีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในวิถีชีวิตแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรูญ เจือจันทร์ (จรูญ เจือจันทร์, 2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โดยรวม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

3. ประชาชนใน ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา ที่มี ระดับการศึกษา ต่างกัน มีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในวิถีชีวิตแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐาน



ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรุณ เจือจันทร์ (จรุณ เจือจันทร์, 2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โดยรวม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

4. ประชาชนใน ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา ที่มี อาชีพต่างกัน มีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในวิถีชีวิตแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย จรุณ เจือจันทร์ (จรุณ เจือจันทร์, 2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โดยรวม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

5. ประชาชนใน ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา ที่มี รายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในวิถีชีวิตแตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรุณ เจือจันทร์ (จรุณ เจือจันทร์, 2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โดยรวม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนใน ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา โดยรวม มีค่าแปลผล อยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

การนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนใน ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา โดยรวมมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้นและส่งเสริมการปฏิบัติสังคหวัตถุ 4 ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวพระพุทธศาสนา



ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จาก การวิจัยเรื่อง การนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนใน ตำบล คลองหอยโข่ง อำเภอกลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อการวิจัย ครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในวิถีชีวิตของ ประชาชนใน ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอกลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา
2. ควรศึกษาวิจัยเปรียบเทียบการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในวิถีชีวิตของประชาชนใน ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอกลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา กับพื้นที่อื่น ๆ
3. ควรศึกษาเฉพาะหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านใดด้านหนึ่งที่พิจารณาเห็นว่ามีความสำคัญ ที่สุดและจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องแก้ไข

เอกสารอ้างอิง

- จรูญ เจือจันทร์. (2548). การดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. มหาสารคาม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- พุกษา พุทธิรักษ์. (2551). การบริหารจัดการสหกรณ์การเกษตรตามหลักสังคหวัตถุ 4 : กรณีศึกษาสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดนครนายก. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วลัยภรณ์ เขตสิทธิ์. (2551). การปฏิบัติตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม อำเภอสันป่าตอง จังหวัด เชียงใหม่. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย.
- สงศรี ชมพูนุศ. (2552). .ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย.
- สุชีพ ปุญญานุภาพ. (2535). พระไตรปิฎกฉบับประชาชน พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย.



- ไสว มาลัยทอง. (2542). *คู่มือการศึกษาจริยธรรมสำหรับนักเรียน นิสิต นักศึกษา นักการบริหาร ผู้ปกครองและประชาชนผู้สนใจทั่วไป*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กระทรวงศึกษาธิการ.
- อนันต์ แม้นพยัคฆ์. (2549). *การการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ เพื่อพัฒนาคุณธรรมครบวงจรชีวิต* กรณีศึกษา: บ้านหนองน้ำจืด ตำบลท่าพริก อำเภอเมือง จังหวัดตราด. ปทุมธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

การนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนฟุ้งตนเอง

ตำบลหลักช้าง อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

AN APPLICATION OF IDDHIPADA PRINCIPLE FOR STUDYING OF
STUDENTS IN PUNGTONEANG SCHOOL, LAKCHANG SUB-DISTRICT,
CHANGKLANG DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE.

กัณตณ หนุทองแก้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราช

พระสารโรจน์ ธมมสโร (แช่อู)

ทวีโชค เจริญไกร

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนฟุ้งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2. เพื่อเปรียบเทียบการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนฟุ้งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ ระดับชั้น เกรดเฉลี่ย และอาชีพผู้ปกครองต่างกัน และ 3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนฟุ้งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ดำเนินการวิจัยโดยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนฟุ้งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ปีการศึกษา 2557 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan จำนวน 108 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนฟุ้งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach) ได้ค่า เท่ากับ 0.891 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อย



ละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t – test ค่า F – test จากการวิเคราะห์ One way ANOVA และผลการเปรียบเทียบรายคู่ ด้วย วิธี LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพื้งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านฉันทะ ความต้องการที่จะทำด้วยแรงบันดาลใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.97$) รองลงมาด้านวิริยะ ความอาจหาญกล้า ($\bar{X}=3.64$) ส่วนด้านวิมังสา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.52$)

2. ผลการเปรียบเทียบการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพื้งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมนักเรียนโรงเรียนพื้งตนเอง ที่มีระดับเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนนักเรียนที่มีเพศ ระดับชั้นเรียน และอาชีพบิดามารดาแตกต่างกัน มีการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพื้งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา จากการวิเคราะห์ พบว่า นักเรียนมีข้อเสนอแนะใน ด้านฉันทะ (ความต้องการที่จะทำด้วยแรงบันดาลใจ) มากที่สุด คือ ครูควรแนะนำและส่งเสริมนักเรียนให้มีความปรารถนาที่จะประสบความสำเร็จ ในการเรียนและการทำงาน รองลงมา คือ ประเด็นครูประจำชั้นควรแนะนำนักเรียนเกี่ยวกับ เป้าหมายสูงสุดของการเรียน

คำสำคัญ : การนำไปใช้,อิทธิบาทธรรม,การเรียน

ABSTRACT

The research objectives were as follows 1. To study An application of Iddhipada principle for studying of students in Pungtonaeng school, Lakchang sub-district, Chawang district, Nakhon Si Thammarat province. 2. To compare an



application of Iddhipada principle for studying of students in Pungtonaeng school, Lakchang sub-district, Chawang district, Nakhon Si Thammarat province in terms of sexes, class levels, average grades, and parent's occupations and 3. To study the recommendation on the way to promote of Iddhipada principle for studying of students in Pungtonaeng school, Lakchang sub-district, Chawang district, Nakhon Si Thammarat province. This is quantitative research, The samples for this research are composed of students in Pungtonaeng school, Lakchang sub-district, Chawang district, Nakhon Si Thammarat province in class 1 – 6, academic year 2014, sample size by Krejcie and Morgan's table measurement, The samples are 108 persons. The instrument for data collection was questionnaire on application of Iddhipada principle for studying of students in Pungtonaeng school, Lakchang sub-district, Chawang district, Nakhon Si Thammarat province which are designed by researcher to try out the alpha efficiency at .891, data analysis by package computer program. The statistics were applied as follows ; frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, t – test, F – test, one way ANOVA and LSD method (Least Significant Difference).

The findings were as follows ;

1. An application of Iddhipada principle for studying of students in Pungtonaeng school, Lakchang sub-district, Chawang district, Nakhon Si Thammarat province by overview was at more level ($\bar{x}=3.69$) when considered in each aspect found that the aspect by Chanda (aspiration) was the highest mean ($\bar{x}=3.97$) followed up the aspect of Viriya (effort) ($\bar{x}=3.64$) and the aspect of Vimansa was the lowest mean ($\bar{x}=3.52$) respectively.

2. The comparative result on application of Iddhipada principle for studying of students in Pungtonaeng school, Lakchang sub-district, Chawang district, Nakhon Si Thammarat province in terms of average grades found that there were different as statistically significance at 0.05. but in terms of sexes,



class levels and parent's occupations found that there were not different as statistically significance at 0.05.

3. The recommendation on the way to promote on application of Iddhipada principle for studying of students in Pungtonaeng school, Lakchang sub-district, Chawang district, Nakhon Si Thammarat province found that the aspect of Chanda was the highest frequency i.e. the aspiration to success in education and working and followed up on there should have the highest goal for studying.

Key Words : Application, Iddhipada Dhamma, Learning

บทนำ

ในปัจจุบันคนในสังคมไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ระเบียบแบบแผนอันเป็นเครื่องควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ทำให้นุชนนั้นมีพฤติกรรมที่เห็นแก่ตัว แสวงหาผลประโยชน์และอำนาจที่ตนเองต้องการแม้จะไม่ถูกต้องตามหลักศีลธรรม กฎระเบียบ กติกา และกฎหมายที่สังคมได้วางไว้ให้ปฏิบัติ (จำนง อภิวัฒน์สิทธิ์ และคนอื่น ๆ, 2548) ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้สังคมไทยมีความเป็นวัตถุนิยมให้ความสำคัญกับศีลธรรมและวัฒนธรรมที่ดั่งมรดกน้อยลง คนในสังคมกลับแข่งขันกันเพื่อความเจริญก้าวหน้าในด้านวัตถุ ทั้งการดำรงชีวิตประจำวัน การใช้ชีวิตและความสัมพันธ์กับผู้อื่นโดยมุ่งหารายได้เพื่อสนองความต้องการบริโภค การช่วยเหลือเกื้อกูลและความมีน้ำใจไมตรีต่อกันก็มึนน้อยลง มีการเอารัดเอาเปรียบกันมากขึ้น นอกจากนี้ยังขาดความสามัคคี ไม่เคารพสิทธิของผู้อื่น และขาดการยึดถือประโยชน์ส่วนรวม (กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, 2557) ทำให้การดำเนินชีวิตไม่อาจพบกับความสุขได้ เพราะขาดการนำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต

อย่างไรก็ตาม การศึกษาเป็นกลไกที่สำคัญที่จะทำให้นุชนมีความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาหลายแห่งจึงให้ความสำคัญ อย่างเช่น โรงเรียนพึ่งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ดำเนินการจัดการศึกษาแก่เยาวชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดใกล้เคียง มีจุดมุ่งหมายเพื่อกล่อมเกลาจิตใจนักเรียนให้เป็นเยาวชนของชาติที่สามารถพึ่งตนเองได้ โดยมีเจตนาแน่วแน่ ถือนุพุทธสุภาษิตที่ว่า “อตตาคิ อตต



โน นาโถ” ตนนั้นแลเป็นที่พึ่งของตน เป็นปรัชญาประจำสถานศึกษา เพื่อให้เยาวชนที่เข้ามาศึกษาได้มีความรู้คู่คุณธรรม มีความสามารถ ซึ่งมีส่วนสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการศึกษา คือ มีใจรักในการศึกษา มีความขยันหมั่นเพียร มีความตั้งใจ ตั้งใจ มีการพิจารณา ทบทวนความรู้ที่ได้ศึกษามา จนทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จและจบหลักสูตรตามเป้าหมายได้ ซึ่งพระพุทธเจ้าทรงตรัสไว้ว่า ธรรมที่ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จได้นั้น คือ อิทธิบาท 4 หรือ อิทธิบาทธรรม ซึ่งได้แก่ 1. ฉันทะ คือ ความพอใจ ใฝ่ใจรัก มีแรงบันดาลใจที่จะกระทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ และปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป 2. วิริยะ คือ ความเพียร มีความขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระไม่ทอดทิ้ง 3. จิตตะ คือ ความคิด ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิตฝึกใฝ่ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลือนลหายไป และ 4. วิมังสา คือ ความไตร่ตรอง หรือทบทวน หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญ ตรวจสอบเหตุผล ตรวจสอบข้อบกพร่องในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัดผล คิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง เป็นต้น (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), 2538)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้หนึ่งที่มองเห็นปัญหาของนักเรียน โรงเรียนฟิ่งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เพื่อกำหนดเป็นนโยบายของโรงเรียน พร้อมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนนำ หลักธรรมดังกล่าวไปใช้ในการเรียนให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม โดยคาดหวังว่านักเรียนเหล่านั้นจะเป็นผู้ประสบผลสำเร็จในการศึกษาตามหลักสูตร เป็นทรัพยากรบุคคลของชาติที่มีคุณธรรมจริยธรรม อันเป็นปัจจัยในการพัฒนาประเทศให้เกิดประสิทธิผลต่อไป

ปัญหาการวิจัย

1. ต้องการทราบการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนฟิ่งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ว่าเป็นอย่างไร
2. ต้องการทราบผลการเปรียบเทียบการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนฟิ่งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ที่มีเพศ ระดับชั้น เกรดเฉลี่ย และอาชีพผู้ปกครอง ต่างกัน ว่าเป็นอย่างไร
3. ต้องการทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนฟิ่งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ว่าเป็นอย่างไร



วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนฟุ้งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนฟุ้งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา ที่มีเพศ ระดับชั้น เกรดเฉลี่ย และอาชีพผู้ปกครอง ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนฟุ้งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียน ที่มีเพศ ต่างกัน มีการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียน แตกต่างกัน
2. นักเรียน ที่มีระดับชั้นต่างกัน มีการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียน แตกต่างกัน
3. นักเรียน ที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียน แตกต่างกัน
4. นักเรียน ที่มีอาชีพผู้ปกครองต่างกัน มีการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียน แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนฟุ้งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนฟุ้งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา ประจำปีการศึกษา 2557 (ข้อมูล วันที่ 10 มิถุนายน 2557) จำนวน 145 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนฟุ้งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา ประจำปีการศึกษา 2557



กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ที่ระดับความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 0.05 (สงครี ชมพวงศ์, 2552) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 108 คน

เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คำนวณหากลุ่มตัวอย่างนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนฟังกตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้วิธีการสุ่มตามลำดับชั้น (Stratified Random Sampling) (สงครี ชมพวงศ์, 2552) แบบสัดส่วน โดยเทียบบัญญัติไตรยางค์ ซึ่งมีวิธีคือ นำจำนวนกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้หาขนาดไว้แล้ว จำนวน 108 คน คูณกับจำนวนนักเรียนในแต่ละระดับชั้น แล้วหารด้วยจำนวนนักเรียนทั้งหมด ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้น และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) (สงครี ชมพวงศ์, 2552) โดยใช้จับฉลากอีกครั้งหนึ่ง ได้จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตารางที่

3.1

ที่	ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน	
		จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	มัธยมศึกษาปีที่ 1	12	9
2	มัธยมศึกษาปีที่ 2	19	14
3	มัธยมศึกษาปีที่ 3	20	15
4	มัธยมศึกษาปีที่ 4	22	16
5	มัธยมศึกษาปีที่ 5	36	27
6	มัธยมศึกษาปีที่ 6	36	27
รวม		145	108

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนฟังกตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช” สรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์ พบว่า นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม เมื่อจำแนกตามเพศ เพศชายและเพศหญิงใกล้เคียงกัน โดยเป็นเพศชาย จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 49.07 และ เป็นเพศหญิง จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 50.93



เมื่อจำแนกตามระดับชั้น ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 64.81 มากกว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งมี มีจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 35.19

เมื่อจำแนกตามเกรดเฉลี่ย ส่วนใหญ่ มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.02 – 3.00 ซึ่งมีจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 62.96 รองลงมา เกรดเฉลี่ย 0.00 - 2.00 มีจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 28.70 และน้อยที่สุดเกรดเฉลี่ย สูงกว่า 3.00 มีจำนวนเพียง 9 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33

เมื่อจำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ มีอาชีพ เกษตรกรรม หรือรับจ้าง มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 61.11 รองลงมาคือ มีอาชีพ ค้าขาย หรือธุรกิจส่วนตัว จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 30.56 มีอาชีพ รับราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.63 และมีอาชีพอื่น ๆ ได้แก่ เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นนายหน้าเป็นตัวแทนขายประกันชีวิต จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.70

2. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพื้งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

1) ระดับการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพื้งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม นักเรียนโรงเรียนพื้งตนเอง ตำบล หลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านฉันทะ ความต้องการที่จะทำด้วยแรงบันดาลใจ ($\bar{X}=3.97$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาด้านวิริยะ ความอาจหาญแก่งกล้า ($\bar{X}=3.64$) ด้านวิมังสา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.52$)

2) ระดับการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพื้งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในรายด้านนักเรียนโรงเรียนพื้งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพื้งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านฉันทะ (ความต้องการที่จะทำด้วยแรงบันดาลใจ) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความปรารถนาที่จะให้ประสบความสำเร็จ



มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.25$) รองลงมาคือ นักเรียนต้องการทำปัจจุบันให้ดีที่สุดเพื่อมุ่งสู่ฝันที่เป็นจริง และ นักเรียนเห็นคุณค่าในผลงานของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.74$)

นักเรียนโรงเรียนพึ่งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพึ่งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวิริยะ (ความอดทนแกล้วกล้า) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความอดทนเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.95$) รองลงมาคือ นักเรียนมีความอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคระหว่างเรียน ($\bar{X}=3.76$) และ นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.31$)

นักเรียนโรงเรียนพึ่งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพึ่งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวิริยะ (ความอดทนแกล้วกล้า) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความตั้งใจเรียนเพื่อให้จบหลักสูตรและประสบความสำเร็จในชีวิต มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.07$) รองลงมาคือ นักเรียนไม่ทอดทิ้งภาระหน้าที่ในงานกลุ่มที่มีต่อเพื่อนร่วมชั้นเรียน ($\bar{X}=3.73$) และ นักเรียนมีสมาธิไม่ปล่อยใจฟุ้งซ่านเวลาเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.39$)

นักเรียนโรงเรียนพึ่งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพึ่งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวิมังสา (ความไตร่ตรอง) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนพิจารณาไตร่ตรองในการทำข้อสอบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.81$) รองลงมาคือ นักเรียนได้วางแผนปรับปรุงพัฒนาตนเองในการยกระดับมาตรฐานการเรียน ($\bar{X}=3.62$) และนักเรียนมีการพิจารณาทบทวนความรู้สม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.25$)

3. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพึ่งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศระดับชั้น เกรดเฉลี่ย และอาชีพผู้ปกครองแตกต่างกัน



จากการวิเคราะห์ พบว่า

1) นักเรียนโรงเรียนพึ่งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอลำดวน จังหวัด นครศรีธรรมราช ที่มีเพศต่างกันมีการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีเพียง ด้านจิตตะ (ความมีจิตผูกพัน) ที่นักเรียนเพศหญิงและเพศชาย มีการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ส่วนในด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2) นักเรียนโรงเรียนพึ่งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอลำดวน จังหวัด นครศรีธรรมราช ที่อยู่ในระดับชั้นต่างกันมีการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียน โดยรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ในทุกด้านนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และ นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3) นักเรียนโรงเรียนพึ่งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอลำดวน จังหวัด นครศรีธรรมราช ที่มีระดับเกรดเฉลี่ยต่างกันมีการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ในด้าน ฉันทะ (ความต้องการที่จะทำด้วย แรงบันดาลใจ) และ ด้านวิริยะ (ความอดทนบากบั่น) นักเรียนที่มีระดับเกรดเฉลี่ยแตกต่างกัน มีการนำ อิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านด้านจิตตะ (ความมีจิตผูกพัน) และด้านวิมังสา (ความไตร่ตรอง) มีการนำ อิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4) นักเรียนโรงเรียนพึ่งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอลำดวน จังหวัด นครศรีธรรมราช ที่บิดามารดามีอาชีพแตกต่างกันมีการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียน โดยรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ในทุกด้านมีการนำอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05



4. ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพืงตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

จากการวิเคราะห์ พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพืงตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดย พบว่า นักเรียนมีข้อเสนอแนะใน ด้านฉันทะ (ความต้องการที่จะทำด้วยแรงบัลดาลใจ) มากที่สุด มีความถี่รวม เท่ากับ 32 โดยมีประเด็นที่นักเรียนมีข้อเสนอแนะ มากที่สุด คือ การมีความปรารถนาที่จะประสบความสำเร็จในการเรียน และการทำงาน รองลงมา คือ ประเด็น ต้องมีเป้าหมายสูงสุดของการเรียน ในด้านที่มีข้อเสนอแนะรองลงมาได้แก่ ด้านวิริยะ (ความอาทหาญแกลั้วกล้า) โดยเฉพาะในประเด็น ความตั้งใจในการเรียนหนังสือ และความอดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ส่วนด้านที่มีข้อเสนอแนะมาน้อยที่สุด คือ ด้านจิตตะ (ความมีจิตผูกพัน)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนโรงเรียนพืงตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เบญจวรรณ นครพัฒน์ (เบญจวรรณ นครพัฒน์, 2552) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการศึกษาพบว่า การนำหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ ผลการวิจัยของสุกิจ มลสวัสดิ์ (สุกิจ มลสวัสดิ์, 2552) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท 4 ในการศึกษาของนักเรียนโรงเรียนพระบรมธาตุพิทักษ์วิทยา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท 4 ในการศึกษาของนักเรียนโรงเรียนพระบรมธาตุพิทักษ์วิทยา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับมาก และกรณีการ ติมานพ (กรณีการ ติมานพ, 2542) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติงานตามแนวอิทธิบาท 4 ของพนักงาน ท่าอากาศยานเชียงใหม่ บริษัทท่าอากาศ



ยานไทย จำกัด (มหาชน)” พบว่า พนักงานท่าอากาศยานเชียงใหม่มีการปฏิบัติตามแนวอิทธิบาท 4 อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้าน สามารถนำมาอภิปรายผลวิจัยได้ ดังนี้

1. ด้านฉันทะ ความต้องการที่จะทำด้วยแรงบันดาลใจ พบว่า นักเรียนโรงเรียนพื้งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา มีการนำอิทธิบาทธรรม ข้อฉันทะไปใช้ในการเรียน โดยรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เบญจวรรณ นครพัฒน์ (เบญจวรรณ นครพัฒน์, 2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา” ผลการศึกษาพบว่า การนำหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ด้านวิริยะ ความอาจหาญแก่งกล้า พบว่า นักเรียนโรงเรียนพื้งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา มีการนำอิทธิบาทธรรม ข้อฉันทะไปใช้ในการเรียน โดยรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุกิจ มลสวัสดิ์ (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท 4 ในการศึกษาของนักเรียนโรงเรียนพระบรมธาตุพิทักษ์วิทยา อำเภอมะนัง จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท 4 ในการศึกษาของนักเรียนโรงเรียนพระบรมธาตุพิทักษ์วิทยา อำเภอมะนัง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับ

3. ด้านจิตตะ ความมีจิตผูกพัน พบว่า นักเรียนโรงเรียนพื้งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา มีการนำอิทธิบาทธรรม ข้อจิตตะไปใช้ในการเรียน โดยรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุกิจ มลสวัสดิ์ (สุกิจ มลสวัสดิ์, 2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท 4 ในการศึกษาของนักเรียนโรงเรียนพระบรมธาตุพิทักษ์วิทยา อำเภอมะนัง จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท 4 ในการศึกษาของนักเรียนโรงเรียนพระบรมธาตุพิทักษ์วิทยา อำเภอมะนัง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยของ กรรณิการ์ ดีมานพ (2542) (กรรณิการ์ ดีมานพ, 2542) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติงานตามแนวอิทธิบาท 4 ของพนักงานท่าอากาศยานเชียงใหม่ บริษัทท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)” พบว่า พนักงานท่าอากาศยานเชียงใหม่มีการปฏิบัติตามแนวอิทธิบาท 4 อยู่ในระดับมาก



4. ด้านวิมังสา ความไตร่ตรอง พบว่า นักเรียนโรงเรียนพึ่งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอลำปาง จังหวัดนครราชสีมา มีการนำอิทธิบาทธรรม ข้อวิมังสาไปใช้ในการเรียน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กรรณิการ์ ตีมาณพ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติงานตามแนวอิทธิบาท 4 ของพนักงานท่าอากาศยานเชียงใหม่ บริษัทท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)” พบว่า พนักงานท่าอากาศยานเชียงใหม่มีการปฏิบัติตามแนวอิทธิบาท 4 อยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ปฏิบัติงานตามแนวจิตตะเอาใจฝักใฝ่ในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติงานตามแนววิริยะ เพียรพยายามในการปฏิบัติงาน ตามแนวฉันทะพอใจรักใคร่ในการปฏิบัติงาน และปฏิบัติงานตามแนววิมังสาพิจารณาใคร่ครวญหาเหตุผลในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพึ่งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอลำปาง จังหวัดนครราชสีมา” นั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

โดยภาพรวม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ผู้เกี่ยวข้อง คือ ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครองของโรงเรียนพึ่งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอลำปาง จังหวัดนครราชสีมา ควรมีส่วนร่วมกันในการส่งเสริมนักเรียน ให้มีการประพฤติปฏิบัติในการนำหลักอิทธิบาทธรรมมาใช้ในการเรียนให้ยิ่งขึ้นไปกว่านี้ ด้วยวัยของผู้เรียน ซึ่งอยู่ในวัยเรียนโดยตรง จำเป็นต้องรักษาความดี คือการปฏิบัติตนในการเป็นนักเรียนที่ดี มีฉันทะ ความต้องการที่จะทำด้วยแรงบันดาลใจ มีวิริยะ ความอาจหาญกล้า กล้า มีจิตตะ ความมีจิตผูกพัน และมีวิมังสา ความไตร่ตรอง ควรมีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะในเรื่องของการใฝ่รู้ใฝ่เรียน เพื่อพัฒนาคุณธรรมคือทางแห่งความสำเร็จให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่องและหลากหลายวิธี



2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนฟุ้งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช” นั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังต่อไปนี้

1. ควรศึกษาวิจัยเรื่องการนำอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการเรียนของนักเรียนโรงเรียนฟุ้งตนเอง ตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยการศึกษาในเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลการปฏิบัติจริงของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. (3 มกราคม 2557). เข้าถึงได้จาก บทที่ 1 ปัญหาเด็กและเยาวชนกับการพัฒนาประเทศ: <http://www.dra.go.th>
- กรรณิการ์ ตีมานพ. (2542). *การปฏิบัติตามแนวอิทธิบาท 4 ของพนักงานท่าอากาศยานเชียงใหม่ บริษัทท่าอากาศยานไทย จำกัด(มหาชน)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชวิทยาลัย.
- จำนง อภิวัฒนสิทธิ์ และคนอื่นๆ. (2548). *สังคมวิทยา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เบญจวรรณ นครพัฒน์. (2552). *การนำหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช*. นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2538). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม (พิมพ์ครั้งที่ 8)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สงศรี ชมพูนุช. (2552). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*. นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชวิทยาลัย.
- สุกิจ มลสวัสดิ์. (2552). *การปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท 4 ในการศึกษาของนักเรียนโรงเรียนพระบรมธาตุพิทักษ์วิทยา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช*. นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชวิทยาลัย.

การปฏิบัติตนตามบุญกิริยาวัตถุของพุทธศาสนิกชน

ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร

SELF – PERFORMANCE ACCORDING TO KIRIYAVATHU PRINCIPLE
OF BUDDHISTS IN SUANTANG SUB DISTRICT, LAMAE DISTRICT,
CHUMPORN PROVINCE.

สืบพงษ์ ธรรมชาติ

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

พระครูปริยัติกิจวิธาน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตนตามหลักบุญกิริยาของพุทธศาสนิกชนตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร 2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักบุญกิริยาของพุทธศาสนิกชนตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน 3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักบุญกิริยาของพุทธศาสนิกชนตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ พุทธศาสนิกชนตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร จำนวน 4,434 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 354 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบปลายปิด (Closed - ended) และแบบปลายเปิด (Open - ended) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t - test และ ค่า F - test และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยใช้วิธี LSD (Least Significant Difference)



ผลการวิจัยพบว่า

1. การนำหลักบุญกิริยาวัตร ไปใช้ในวิถีชีวิตของการปฏิบัติตนตามหลักบุญกิริยาของพุทธศาสนิกชนตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านภavana มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านทาน ส่วนด้านศีล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และ รายได้ต่อเดือน โดยรวม อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักบุญกิริยาของพุทธศาสนิกชนตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และ รายได้ต่อเดือน ต่างกัน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักบุญกิริยาของพุทธศาสนิกชนตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร พบว่า ชาวไทยพุทธได้เสนอแนะส่งเสริม มากที่สุดคือ ด้านทาน ข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือควรจัดโครงการตลาดนัดคุณธรรมให้กับประชาชนบ้าง รองลงมาคือ ควรจัดกิจกรรมทางศาสนาให้ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่เสมอ และควรจัดกิจกรรมให้ชาวไทยพุทธบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชน

คำสำคัญ : การปฏิบัติตนตามบุญกิริยาวัตร

ABSTRACT

The objectives of this thesis were as follows : 1. To study Self – Performance According to Punkiriya Vatthu Principle of Buddhists in Suantang Sub District, Lamae District, Chumporn Province. 2. To compare Self – Performance According To Punkiriya Vatthu Principle Of Buddhists in Suantang Sub District, Lamae District, Chumporn Province in terms of sexes, ages, degrees of education, occupations and monthly incomes as differently. 3. To study the way to promote Self – Performance According to Punkiriya Vatthu Principle of Buddhists in Suantang Sub District, Lamae District, Chumporn Province. The population composed of Buddhists in Suantang Sub District, Lamae District, Chumporn Province. There are about 4,434 persons. Sample size by Krejcie and Morgan’s



table measurement. The samples were amount 354 persons. The data collection by questionnaire both closed and open end questions. then analyzed using a computer software program. The statistics applied in the process were percentage, arithmetic mean, standard deviation. The hypothesis was tested with t-test, F-test and LSD method (Least Significant Difference)

The findings were as follows:

1. Self – performance according to Punkiriya Vatthu principle of Buddhists in Suantang sub district, Lamae district, Chumporn province by overview was at more level. When considered in each aspect found that the aspect of Pavana was the highest mean and followed up the aspect of Dana and the aspect of Sila was the lowest mean, classified in terms of sexes, ages, degrees of education, occupations and monthly incomes by overview was at more level.

2. The comparative result on Self – performance according to Punkiriya-Vatthu principle of Buddhists in Suantang sub district, Lamae district, Chumporn province in terms of sexes, ages, degrees of education, occupations, and monthly incomes found that there were not different as statistically significant at 0.05.

3. There were some points of suggestions on Self – performance according to Punkiriya Vatthu principle of Buddhists in Suantang sub district, Lamae district, Chumporn province. There were found that the highest frequency was the aspect of Dana in the list on there should have the virtue camping project to people and followed up the list on there should have religious activities by participation of people and the list on there should have community activities for Thai Buddhist to do merits in community.

Keywords : Self – Performance , Punkiriya-Vatthu



บทนำ

จากการที่ประเทศไทยได้วางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ถึง แผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 10 โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของคนเป็นสำคัญแต่ปัจจุบันกลับพบว่า ประเทศไทยกำลังประสบปัญหาการพัฒนาค้น ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากการพัฒนาประเทศไทยในระยะเวลาที่ผ่านมาก่อนหน้านี้ ได้ให้ความสำคัญเฉพาะด้านเศรษฐกิจมากกว่าด้านสังคม ประกอบกับการไหลบ่าของคลื่นวัฒนธรรม วิวัฒนาการ ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเข้าสู่สังคมไทยอย่างง่ายดายและต่อเนื่อง ในขณะที่คนไทย ส่วนใหญ่ยังไม่พร้อมจะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้ดีพอทำให้คนไทยต้องประสบปัญหาวิกฤตค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และ พฤติกรรมเปลี่ยนไป (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.สำนักงาน, 2550) การที่ประชาชนมีพฤติกรรม เข้าข่ายบั่นทอนการเป็นคนดี มีแนวคิด วิถีชีวิต ค่านิยม ที่เบี่ยงเบนไปจากความดีงามตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาอย่างเห็นได้ชัด ศูนย์การค้ากลายเป็นแหล่งชุมนุมพบปะสังสรรค์ เกิดปัญหาความย่อหย่อนของคุณธรรม จริยธรรม มากมาย อาทิ มี พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ก้าวร้าวรุนแรงแต่งกายตามสมัยนิยม เห็นแก่ตัว ไม่ใส่ใจ ต่อคนรอบข้างมีการใช้เวลาว่างอย่างไม่เหมาะสมเป็นต้น ซึ่งส่งผลเสียโดยตรงต่อประชาชนในสังคม และที่สำคัญยังส่งผลเสียต่อการพัฒนาประเทศอีกด้วย

ดังนั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติตนตาม หลักบุญกิริยาวัตถุของพุทธศาสนิกชน ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร เพื่อ ศึกษาการปฏิบัติตนตามหลักบุญกิริยาวัตถุ ของพุทธศาสนิกชน ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเชื่อมั่นว่าหลัก บุญกิริยาวัตถุ ส่งผลให้ทุกคนที่ปฏิบัติ จะได้รับประโยชน์สุขทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ปัญหาการวิจัย

1. การปฏิบัติตนตามบุญกิริยาวัตถุของพุทธศาสนิกชน ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร มากน้อยเพียงใด
2. การปฏิบัติตนตามบุญกิริยาวัตถุ ของพุทธศาสนิกชน ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน หรือไม่
3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนตามบุญกิริยาวัตถุของ พุทธศาสนิกชน ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร เป็นอย่างไร



วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตนตามบุญกิริยาวัตร ของพุทธศาสนิกชน ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามบุญกิริยาวัตร ของพุทธศาสนิกชน ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาอาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนตามบุญกิริยาวัตร ของ พุทธศาสนิกชน ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร

สมมติฐานของการวิจัย

1. พุทธศาสนิกชน ที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามบุญกิริยาวัตร แตกต่างกัน
2. พุทธศาสนิกชน ที่มีอายุต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามบุญกิริยาวัตร แตกต่างกัน
3. พุทธศาสนิกชน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามบุญกิริยาวัตร แตกต่างกัน
4. พุทธศาสนิกชน ที่มีอาชีพต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามบุญกิริยาวัตร แตกต่างกัน
5. พุทธศาสนิกชน รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามบุญกิริยาวัตร แตกต่าง
กัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พุทธศาสนิกชน ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ พุทธศาสนิกชน ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และ มอร์แกน (สงครีชมพวงศ์, 2552) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนไม่เกิน .05 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 354 คน



วิธีการสุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เริ่มต้นโดยการแยกกลุ่มตัวอย่างออกเป็นหมู่บ้าน คิดเป็นจำนวน 1,228 หลังคาเรือน จากจำนวนประชากรทั้งหมด 4,435 คน หลังจากนั้นจึงนำจำนวน 4,434 คนมาคำนวณหาขนาดของกลุ่มตามตารางวิธีการสุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เทคนิควิธีการสุ่มของ Krejcie และ Morgan ได้จำนวน 354 คน จึงทำการสุ่มโดยที่กลุ่มตัวอย่างมีโอกาสถูกเลือกเท่าๆกันกล่าวคือนำรายชื่อของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 4,435 คน จาก 1,228 หลังคาเรือน มาจับฉลากให้ได้ตามที่กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 354 คน เมื่อครบตามจำนวนแล้วจึงทำบัญชีรายชื่อและออกแจกแบบสอบถามตามบัญชีรายชื่อที่ได้จับฉลากไว้

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติตามหลักบุญกิริยาของพุทธศาสนิกชนตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร” สรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

จำแนกตามเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงโดยมีจำนวนทั้งสิ้น 284 คน คิดเป็นร้อยละ 80.85 และมีเพศชาย โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 71 คน คิดเป็นร้อยละ 19.15

จำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 36-50 ปี โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 171 คน คิดเป็นร้อยละ 49.30 รองลงมาคือ มีอายุ 35 ปีหรือต่ำกว่า โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 133 คน คิดเป็นร้อยละ 37.18 และน้อยที่สุดอายุ 51 ปีขึ้นไป โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 51 คน คิดเป็นร้อยละ 13.52

จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 262 คน คิดเป็นร้อยละ 74.65 และมีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 92 คน คิดเป็นร้อยละ 25.35

จำแนกตามอาชีพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้านโดยมีจำนวนทั้งสิ้น 180 คน คิดเป็นร้อยละ 52.39 รองลงมาคือมีอาชีพเกษตรกร/งานเอกชน/ส่วนตัว โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 102 คน คิดเป็นร้อยละ 28.17 และน้อยที่สุดมีอาชีพรับราชการ โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 73 คน คิดเป็นร้อยละ 19.44

จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 5,000-15,000 บาท โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 173 คน คิดเป็นร้อยละ 50.14 รองลงมาคือ มีรายได้



ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 117 คน คิดเป็นร้อยละ 33.52 และน้อยที่สุด มีรายได้ต่อเดือนสูงกว่า 15,000 บาท โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 61 คน คิดเป็นร้อยละ 16.34

2. ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติตนตามหลักบุญกิริยาของพุทธศาสนิกชนตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร ดังนี้

1) พุทธศาสนิกชนปฏิบัติตนตามหลักบุญกิริยาวัตร โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านภavana มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านทาน และ ด้านศีลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2) ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักบุญกิริยาวัตรของพุทธศาสนิกชน ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร ที่มีเพศต่างกัน มีการนำไปปฏิบัติโดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักบุญกิริยาวัตรของพุทธศาสนิกชน ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร ที่มีอายุต่างกัน มีการนำไปปฏิบัติโดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักบุญกิริยาวัตรของพุทธศาสนิกชน ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการนำไปปฏิบัติ โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักบุญกิริยาวัตรของพุทธศาสนิกชน ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร ที่มีอาชีพต่างกัน มีการนำไปปฏิบัติโดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักบุญกิริยาวัตรของพุทธศาสนิกชน ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการนำไปใช้โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการปฏิบัติตนตามหลักบุญกิริยาวัตรของพุทธศาสนิกชน ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร ผู้วิจัยได้แยกอภิปรายผล ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้



ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติตนตามหลักบุญกิริยาวัตถุของพุทธศาสนิกชน ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร โดยรวม สามารถอธิบายได้ดังนี้

ผลการศึกษาการการปฏิบัติตนตามหลักบุญกิริยาวัตถุของพุทธศาสนิกชน ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร โดยรวมทั้ง 3 ด้าน มีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ ดร.บุญเลิศ ศรีจันทร์ เรื่อง “หลักธรรมเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตสำหรับกลุ่มเด็กและพุทธศาสนิกชน กลุ่มข้าราชการและประชาชน” พบว่า ปัญหาจริยธรรมของเด็กและพุทธศาสนิกชน เกิดจากการอบรมที่บกพร่องของครอบครัว และสถานศึกษา สามารถนำหลักธรรม บุญกิริยาวัตถุ ไปประยุกต์ให้สอดคล้องกับวัยของเด็กและพุทธศาสนิกชน เพื่อพัฒนาจิตของเด็กและพุทธศาสนิกชน ให้มีการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขพึ่งตนเอง เผชิญปัญหาได้ด้วยตนเอง เป็นที่พึงประสงค์ต่อสังคมได้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมานะ อภิวิฑฒโน (พระมานะ อภิวิฑฒโน (ยีนยง), 2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความเชื่อเรื่องบุญและบาปของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี” พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี มีความเชื่อ เรื่องบุญ โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความเชื่อเรื่องบุญด้านทานอยู่ในระดับมาก ความเชื่อเรื่องบุญด้านภาวนาอยู่ในระดับมาก และความเชื่อเรื่องบุญด้านศีล อยู่ในระดับมาก

2 ผลการศึกษาเปรียบเทียบการนำหลักบุญกิริยาวัตถุ ไปใช้ในการปฏิบัติตน ของพุทธศาสนิกชนที่มีเพศอายุระดับการศึกษาอาชีพและรายได้ต่อเดือนต่าง ดังนี้

1. จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า พุทธศาสนิกชน ที่มีเพศต่างกัน มีการนำหลักบุญกิริยาวัตถุ ไปใช้ในการปฏิบัติตน แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริชินทร์ ไชยนา และคณะ (ศิริชินทร์ ไชยนา และคณะ, 2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ การบำเพ็ญบุญตามหลักบุญกิริยาวัตถุของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ” พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล อันได้แก่ เพศ ระดับการศึกษาในภาคเรียนที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์กับการบำเพ็ญบุญตามหลักกิริยาวัตถุของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนอายุ ชั้นปีที่ศึกษา ที่พักอาศัย แหล่งรายได้ และความรู้เรื่องบุญกิริยาวัตถุ ไม่มีความสัมพันธ์กับการบำเพ็ญบุญตามหลักบุญกิริยาวัตถุ

2. จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า พุทธศาสนิกชน ที่มีอายุต่างกัน มีการนำหลักบุญกิริยาวัตถุ ไปใช้ในการปฏิบัติตน แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสกลไกร ปุณณโกโร (พระสกลไกร ปุณณโกโร (ไกรเทพ). , 2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ ความเชื่อเรื่องการทำบุญ



ในพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 โรงเรียนพัทลุง จังหวัดพัทลุง” พบว่า ผลการเปรียบเทียบความเชื่อเรื่องการทำบุญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพัทลุง จังหวัดพัทลุง ตามเพศ ระดับการศึกษาอาชีพของบิดามารดา รายได้ของบิดามารดา และอายุ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

3. จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า พุทธศาสนิกชน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการนำหลักบุญกิริยาวัตถุ ไปใช้ในการปฏิบัติตน แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมานะ อภิวัฒน (พระมานะ อภิวัฒน (เย็นยง), 2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ ความเชื่อเรื่องบุญและบาปของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี ” พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี ที่มีเพศ ระดับชั้น ระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครองต่างกัน มีความเชื่อเรื่องบุญและบาปโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า พุทธศาสนิกชน ที่มีอาชีพต่างกัน มีการนำหลักบุญกิริยาวัตถุ ไปใช้ในการปฏิบัติตน แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุณีย์ กัลป์ยะจิตร (สุณีย์ กัลป์ยะจิตร , 2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ การนำศีล 5 มาใช้ในชีวิตประจำวันของพุทธศาสนิกชน ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและพุทธศาสนิกชน ชายบ้านกรุณา” พบว่า อายุ การศึกษา และสถานภาพการสมรสของบิดามารดา กับการนำศีล 5 มาใช้ในชีวิตประจำวัน จากการทดสอบทางสถิติ พบว่า ความแตกต่างดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ การเลี้ยงดูของบิดามารดา หรือ ผู้ปกครอง กับการนำศีล 5 มาใช้ในชีวิตประจำวัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า พุทธศาสนิกชน ที่มีอาชีพ ต่างกัน มีการนำหลักบุญกิริยาวัตถุ ไปใช้ในการปฏิบัติตน แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพิศ โมราณมูล (2554) (ประพิศ โมราณมูล, 2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ การปฏิบัติตามหลักกรรม บุญกิริยาวัตถุ 3 ของข้าราชการ ในโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ” พบว่า มีการปฏิบัติตามหลักกรรมบุญกิริยาวัตถุ 3 โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้



ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า การนำหลักบุญกิริยาวัตถุ ไปใช้ในการปฏิบัติตน ของพุทธศาสนิกชน โดยรวม มีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

การนำหลักบุญกิริยาวัตถุ ไปใช้ในการปฏิบัติตน ของพุทธศาสนิกชน โดยรวมทั้ง 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้นำศาสนา หรือผู้นำชุมชน ควรรักษามาตรฐานที่ดีนี้ไว้ และทำการส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชน มีการนำหลักบุญกิริยาวัตถุ ไปใช้ในการปฏิบัติตน ให้อยู่ในระดับดี ผู้นำศาสนา หรือผู้นำชุมชน ควรมีนโยบายส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ให้พุทธศาสนิกชน โดยการจัดโครงการพัฒนาคุณธรรมให้พุทธศาสนิกชน ทุกคนให้หลากหลายวิธี และเป็นโครงการที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจและมาตรฐานของแผนชุมชน ตามที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักบุญกิริยาวัตถุ ไปใช้ในการปฏิบัติตน ของพุทธศาสนิกชนตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร ” ยังมีประเด็นที่น่าศึกษาอีกหลายประเด็น และงานวิจัยนี้ไม่อาจนำมาศึกษาได้ทั้งหมด ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาเรื่อง “ การประยุกต์หลักบุญกิริยาวัตถุ ไปใช้ในการปฏิบัติตน ของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษา ”
2. ควรศึกษาเรื่อง “ ศึกษาบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการนำหลักบุญกิริยาวัตถุ ไปใช้ในการปฏิบัติตน ”
3. ควรศึกษาเรื่อง “ ศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมต่อการนำหลักบุญกิริยาวัตถุ ไปใช้ในการปฏิบัติตน ของพุทธศาสนิกชน ”

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.สำนักงาน. (2550). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ.2550 – 2554*. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี. เจ. พรินติ้ง.



- ประพิศ โมราณมูล. (2554). บทความวิจัยการปฏิบัติตนตามหลักธรรม บุญกิริยาวัตถุ 3 ของข้าราชการครูในโรงเรียนเทศบาลสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม มิถุนายน 2554).
- พระมานะ อภิวิฑฒโน (ยีนยง). (2554). ความเชื่อเรื่องบุญและบาปของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- พระสกลไกร ปุญญโกโร (ไกรเทพ). . (2553). ความเชื่อเรื่องการทำบุญในพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพัทลุง จังหวัดพัทลุง. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ศิริขรินทร์ ไชยนา และคณะ. (2549). การบำเพ็ญบุญตามหลักบุญกิริยาวัตถุของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สงศรี ชมพวงค์. (2552). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สุนีย์ กัลป์ยะจิตร . (2548). การนำศีล 5 มาใช้ในชีวิตประจำวันของเยาวชนในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา. วารสารสมาคมนักวิจัย.

การปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูกตเวทิตาธรรมของนักเรียน
โรงเรียนกะทู้วิทยา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต
THE SELF PERFORMANCE ACCORDING TO
KATANUKATAVEDITADHAMMA PRINCIPLE OF STUDENTS IN
KATHUWITHAYA SCHOOL, KATHU DISTRICT, PHUKET PROVINCE.

รงค์ บุญสวยขวัญ

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

พระครูสุตพัฒนาทร (จันทร์จิตร)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูกตเวทิตาธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต 2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูกตเวทิตาธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต ที่มีเพศ ระดับชั้นปี เกรดเฉลี่ย และอาชีพของผู้ปกครองต่างกัน และ 3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูกตเวทิตาธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต จำนวน 186 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตามระดับชั้น และสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามระดับการปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูกตเวทิตาธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น .93 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, ค่า t-test, ค่า F-test และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ



ผลการวิจัยพบว่า

1. การปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูทเวทิตาธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความกตัญญูทเวทิตาที่มีต่อบิดา มารดา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือด้านกตัญญูทเวทิตาต่อพระมหากษัตริย์ และด้านกตัญญูทเวทิตาต่อพระรัตนตรัย ส่วนด้านกตัญญูทเวทิตาต่อครู อาจารย์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และเมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามเพศ ระดับชั้นปี เกรดเฉลี่ย และอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูทเวทิตาธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา พบว่า นักเรียนที่มีเพศ ระดับชั้นปี เกรดเฉลี่ย และอาชีพของผู้ปกครอง ต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีระดับการปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูทเวทิตาธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นักเรียนที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีระดับการปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูทเวทิตา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันมีระดับการการปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูทเวทิตา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนนักเรียนที่มีอาชีพของผู้ปกครองต่างกัน มีระดับการปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูทเวทิตา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูทเวทิตาธรรมพบว่า นักเรียนได้เสนอแนะแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูทเวทิตาต่อครู อาจารย์ มากที่สุด ในประเด็นนักเรียนกล้าแสดงออกในการปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูทเวทิตาต่อครูอาจารย์ และลดการประพฤติดนที่สร้างความลำบากรบกวนแก่ครูอาจารย์

คำสำคัญ : การปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูทเวทิตาธรรมของนักเรียน

ABSTRACT

The objectives of this research were as follows 1. to study the self performance according to Katanukataveditadhamma principle of students in Kathuwitthaya school, Kathu district, Phuket province. 2. to compare the level of self performance according to Katanukataveditadhamma principle of students in Kathuwitthaya school, Kathu district, Phuket province. In terms of sexes, class



levels average grades, and guardian's occupations as differently and 3. to study the suggestion on the way to promote the self performance according to Katanukataveditadhamma principle of students in Kathuwitthaya school, Kathu district, Phuket province. The samples were composed of students in Kathuwitthaya school, Kathu district, Phuket province, there are 186 persons, sample size by Krejcie and Morgan's table measurement, sampling by stratified random sampling and simple random sampling by lotto. The instrument for data collection was questionnaire which focus on the level of self performance according to Katanukataveditadhamma of students in Kathuwitthaya school, Kathu district, Phuket province at the reliability at .93 the statistics were applied as follows ; frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, F-test, and to test the difference of of arithmetic mean in each pair by Scheffe's method.

The findings were as follows.

1. The self-performance according to Katanukatavedita dhamma principle of students in Kathuwitthaya school, Kathu district, Phuket province by overview was at more level when considered in aspect from more to less found that the aspect of gratefulness to parents was the highest mean and followed up the aspect of gratefulness to teacher was the lowest mean and classified in terms of sexes, class levels, average grades and guardian's occupations found that by overview was at more level.

2. The comparative results on self performance according to Katanukataveditadhamma principle of students in Kathuwitthaya school found that in terms of sexes, there were different as statistically significance at 0.01 , in terms of class levels there were not different as statistically significance at 0.05, in terms of average grades there were not different as statistically significance at 0.05 , in



terms of guardian's occupations there were different as statistically significance at 0.01.

3. The suggestion on the way to promote the self performance according to Katanukataveditadhamma principle found that the highest frequency was in gratefulness to teachers in terms of to be confident in self performance on gratefulness to teachers and to be decrease the thing that makes difficulties to teachers.

บทนำ

สภาพแวดล้อมของสังคมไทยปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์จากการเลื่อนไหลของวัฒนธรรมที่หลากหลายจากต่างประเทศมีสื่อและเทคโนโลยีที่ไร้พรมแดนส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและพฤติกรรมของบุคคลจนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็วและรุนแรง เด็กและเยาวชนมีสภาพจิตใจอ่อนแอและภูมิคุ้มกันบกพร่องทางสังคมขาดวิจารณญาณในการคัดสรรที่จะเลือกรับสิ่งที่ดีและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์มาใช้ เป็นเหตุให้ค่านิยมพฤติกรรมสังคมวิถีชีวิตโลกทัศน์มนุษย์และความเป็นอยู่เปลี่ยนแปลงไป เกิดค่านิยมแนวใหม่เลียนแบบค่านิยมตะวันตกเป็นแบบบริโภคนิยมและวัตถุนิยม ยึดถือการแข่งขันและการผลิตเพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของตนเป็นหลักสังคม เกิดการแข่งขันเพื่อเปรียบเทียบได้ชัยชนะใช้กลยุทธ์การตลาดถูกนำมาใช้เพื่อสร้างค่านิยมทางวัตถุกลายเป็นวัตถุนิยมสร้างความพึงพอใจในชีวิตความเป็นอยู่

ความกตัญญูเป็นเครื่องหมายของคนดี เป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา ผู้ที่มีความกตัญญูรู้คุณย่อมนำตัวเองไปสู่หนทางแห่งความสุข ทั้งความกตัญญูรู้คุณ ต่อบิดา มารดา ครู อาจารย์ ที่ช่วยให้มนุษย์สามารถดำรงชีพอยู่ได้อย่างสมดุล “ความกตัญญู หมายถึง ความตระหนักรู้ในคุณของคน สัตว์สิ่งของ ที่มีผลต่อตนเองทั้งโดยตรงและโดยอ้อม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2546) “กตเวที (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2551) คือ การตอบแทนคุณความเป็นผู้สนองคุณท่าน” “ความกตัญญูเป็นหลักธรรมสำคัญประการหนึ่ง ความกตัญญูเป็นมงคลอันสูงสุด สัตบุรุษเมื่อเกิดในตระกูล ชื่อว่าเกิดเพื่อประโยชน์ เพื่อเกื้อกูล เพื่อความสุขแก่คนหมู่มาก คือ บิดามารดา ครู อาจารย์ เป็นต้น



โรงเรียนกะทู้วิทยาเป็นโรงเรียนที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่จัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม ตามครรลองศาสนาที่ตนนับถือ ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามรูปแบบที่โรงเรียนกำหนด มีความเป็นเลิศทางวิชาการ รู้จักคิดวิเคราะห์ แสวงหาความรู้ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในความเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างมีความสุข ก้าวทันโลกแต่มีความเป็นไทย โรงเรียนมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นสากล มีแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม และเพียงพอ ครูเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม และยึดมั่นจรรยาบรรณวิชาชีพ (โรงเรียนกะทู้วิทยา, 2535) ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัย มีความสนใจที่จะศึกษาการปฏิบัติตนตามหลักกตัญญู กตเวทิตาธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต ซึ่งอยู่ในวัยเยาว์ เป็นวัยที่ต้องปรับตัวระหว่างความเป็นเด็กไปสู่วัยรุ่นและมีพฤติกรรมที่ตื้อรั้น ตลอดจนก้าวร้าวต่อบิดามารดา ครูอาจารย์ ไม่เชื่อฟังคำตักเตือนสั่งสอนของมารดาบิดา และกำลังเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ เป็นอนาคตของชาติบ้านเมืองและสังคมต่อไปในภายภาคหน้าและเพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนมีความกตัญญูกตเวทิตต่อบิดามารดา ครู อาจารย์และผู้มีพระคุณ ตามหลักพระพุทธศาสนา ให้เกิดขึ้นในจิตสำนึกของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูกตเวทิตาธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูกตเวทิตาธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต ที่มีเพศ ระดับชั้นปี เกรดเฉลี่ย และอาชีพของผู้ปกครองแตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูกตเวทิตาธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต



วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต จำนวน 363 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต จำนวน 186 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตามระดับชั้น และสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามระดับการปฏิบัติตามหลักกตัญญูทศวิถีศีลธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, ค่า t -test, ค่า F -test และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัย

1. การปฏิบัติตามหลักกตัญญูทศวิถีศีลธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ตโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านกตัญญูทศวิถีต่อบิดามารดา รองลงมา คือ ด้านกตัญญูทศวิถีต่อพระมหากษัตริย์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านกตัญญูทศวิถีต่อ ครู อาจารย์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีการปฏิบัติตามหลักกตัญญูทศวิถีศีลธรรมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกตัญญูทศวิถีต่อบิดามารดาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านกตัญญูทศวิถีต่อพระรัตนตรัย ด้านกตัญญูทศวิถีต่อพระมหากษัตริย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านกตัญญูทศวิถีต่อครูอาจารย์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักกตัญญูทศวิถีศีลธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต ดังนี้

1) ด้านกตัญญูทศวิถีต่อบิดามารดา ได้แก่ ใช้เวลาในวันหยุดอยู่กับครอบครัวให้มากที่สุด พยายามหาโอกาสในการช่วยเหลือแบ่งเบาภาระของบิดามารดา



2) ด้านกตัญญูทเวทีต่อครู อาจารย์ ได้แก่ สร้างความกล้าแสดงออกซึ่งความกตัญญูทเวทีต่อครูอาจารย์ ลดการกระทำที่สร้างความลำบากใจแก่ครูอาจารย์

3) ด้านกตัญญูทเวทีต่อพระรัตนตรัย ได้แก่ เรียนรู้วิธีการแสดงออกซึ่งความกตัญญูทเวทีต่อพระรัตนตรัย พยายามหาโอกาสเข้าร่วมพิธีกรรมในวันสำคัญ

4) ด้านกตัญญูทเวทีต่อพระมหากษัตริย์ ได้แก่ ปฏิบัติตนตามแนวพระราชดำริให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เรียนรู้วิธีการแสดงออกซึ่งความกตัญญูทเวทีต่อพระมหากษัตริย์

อภิปรายผล

1. การปฏิบัติตนของนักเรียน ด้านความกตัญญูต่อบิดามารดา ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูทเวทีตาธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ มีความเข้าใจหลักการปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูทเวทีตาธรรม ต่อบิดา มารดา ครู อาจารย์ พระรัตนตรัย และพระมหากษัตริย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องที่ พระเมธีธรรมาภรณ์ (พระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), 2538) วิสัชนาพระธรรมเทศนาในอิทธิบาทกถาทักขิณาประทานกิจ ที่สมเด็จพระบพิตรพระราชสมภารเจ้าผู้ทรงคุณอันประเสริฐ ทรงบำเพ็ญอุทิศถวายแด่นสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีผู้เสด็จสู่สวรรคาลัย นับว่าสอดคล้องตามพระพุทโธวาทที่พระพุทธองค์ทรงแนะนำกุลบุตรทั้งหลายไว้ในสังคาสสูตรว่า เปตานิ กาลกตานิ ทกขิณิ อนุปปีทิสสสามิ เมื่อบิดาล่วงลับไปแล้ว ทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้ท่าน และการพระราชกุศลทั้งปวงนี้สำเร็จด้วยพระกตัญญูทเวทีตาธรรมที่ทรงมีในสมเด็จพระบรมราชชนนีผู้ทรงเป็นอุปการิณี มีคุณูปการยิ่งกว่าผู้ใด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวงเดือน พันธมนาวิน (ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2520) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง จริยธรรมของเยาวชนไทย เป็นงานวิจัยที่มีจุดประสงค์ที่จะศึกษาบ่อเกิดและพัฒนาการทางจริยธรรมของเยาวชนไทยประเภทต่างๆ แหล่งกำเนิดจริยธรรมคือสถาบันครอบครัวที่ให้กำเนิด ให้การอบรมเลี้ยงดูเยาวชนที่ได้รับความรักจากการเลี้ยงดู ว่ามีผลทางจริยธรรมที่แตกต่างกัน เยาวชนที่ได้รับการเลี้ยงดูด้วยความรักจะเชื่อฟังฟังพา สุภาพ สะอาด ก้าวร้าวต่ำ ยอมตามสูง แต่ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ ส่วนเยาวชนที่ได้รับความรักน้อยจะชอบทะเลาะกับเพื่อน ขี้อาย หลบหลีกสังคม ก้าวร้าวต่อตนเองสูง มีลักษณะรับผิดชอบต่ำ มีวินัยในตนเองต่ำ ตัวแปรทางสังคม



สภาพแวดล้อมและประสบการณ์ของบุคคลเป็นต้นเหตุของการก่อตัวทางจริยธรรม และการเปลี่ยนแปลงจริยธรรมของบุคคลที่สำคัญ รวมไปถึงฐานะทางสังคม การศึกษา อาชีพ ก็เป็นสาเหตุให้เยาวชนมีจริยธรรมและความประพฤติที่แตกต่างกันไปได้

1) ด้านกตัญญูทเวที่ต่อบิดา มารดา ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูทเวที่ตาธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระครูสิริธรรมรักขิต (บังคม สุธรรม) (พระครูสิริธรรมรักขิต (บังคม สุธรรม), 2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาวิธีการประยุกต์ใช้หลักธรรมสำหรับหน้าที่ของบุตรธิดาในสังคมไทยปัจจุบัน ดังนี้ บุตรธิดาที่ดีพึงประดับประดาจิตใจของมารดาบิดา พึงบำรุงเลี้ยงมารดาบิดาให้มีโสมนัสอยู่เสมอ ไม่ทำให้ท่านทุกข์ใจ ลำบากใจ ตรอมใจหรือกระทำให้จิตใจของมารดาบิดาให้หม่นหมอง อยู่ในโอวาทรับฟังคำบอกคำเตือนของมารดาบิดา แม้ในการเลี้ยงทางกายด้วยวัตถุต่าง ๆ นั้น ก็ต้องมีจิตใจเจืออยู่ด้วยตลอดเวลา

2) ด้านกตัญญูทเวที่ต่อครู อาจารย์ ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติตนตามหลักความกตัญญูทเวที่ตาธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระครูศรีโสภณ (เงิน ขาตเมธิ) (พระครูศรีโสภณ (เงิน ขาตเมธิ), 2549) ความกตัญญูทเวที่ในฐานะคุณธรรมค้ำจุนสังคม จากมุมมองพระพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่า ความกตัญญูทเวที่ เป็นการสำนึกในบุญคุณหรืออุปการะคุณของผู้อื่น หรือสิ่งอื่นที่มีแก่ตนและการทำตอบแทนคุณ ด้วยการแสดงออกทางกายและทางวาจา ด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยนัยนี้ คำว่า กตัญญูจัดเป็นมโนกรรม และคำว่า กตเวที่ จัดเป็นกายกรรมและวจีกรรม จากการศึกษาวิจัย พบว่า ความกตัญญูทเวที่ ในพระพุทธศาสนามีดังนี้ ความกตัญญูทเวที่เป็นพื้นฐานของคนดี กล่าวคือ คุณธรรมนี้เป็นบ่อเกิดของคุณธรรมอื่นๆ และเป็นฐานช่วยเกื้อหนุนส่งเสริมให้คนกระทำความดีอื่นๆ ขึ้นไป คุณธรรมนี้เป็นเครื่องหมายบ่งบอกคุณสมบัติของความเป็นคนดี เป็นคุณธรรมของสัตบุรุษ เป็นบุคคลหาได้ยากใน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระมหาวัฒน์ พรอภิวฑฒโน (บุญมาก) (พระมหาวัฒน์ พรอภิวฑฒโน (บุญมาก), 2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาเรื่องกตัญญูในวรรณคดีบาฬีพระพุทธศาสนา” จากการศึกษา พบว่า พฤติกรรมที่แสดงออก ถึงความสำนึกในบุญคุณแล้ว ทำตอบแทนคุณต่อผู้มีอุปการะคุณ ความกตัญญูทเวที่ เป็นวงศ์ของบัณฑิต การแสดงออกถึงความกตัญญูทเวที่ ไม่จำกัดเฉพาะสำหรับคฤหัสถ์เท่านั้น แม้บรรพชิตก็ต้องยึดมั่น



ในความกตัญญูทเวทีเช่นกัน จุดเด่นของผู้มีความกตัญญู ก็คือจิตใจซื่อตรง ไม่ลืมนบุญคุณคนอื่น แม้จะเพียงเล็กน้อยก็ตาม ไม่ลบหลู่ดูหมิ่นอุปการคุณนั้น เทิดทูนบูชาผู้มีพระคุณ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

3) ด้านกตัญญูทเวทีต่อพระรัตนตรัย ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติตนตามหลักความกตัญญูทเวทีตาธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก สอดคล้อง พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2546) กล่าวถึง พระรัตนตรัย ว่าเป็นหลักใหญ่สามเสาที่ชาวพุทธพึงระลึกตระหนักอยู่เสมอ คือ พระรัตนตรัย ในฐานะเครื่องนำเข้าสู่มรรค และเป็นที่รวมของการปฏิบัติตามมรรค เป็นหลักยึดเหนี่ยวเบื้องต้นของชาวพุทธ คือ คุณพระพุทเจ้า คุณพระธรรม และ พระสงฆ์

4) ด้านกตัญญูทเวทีต่อพระมหากษัตริย์ ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติตนตามหลักความกตัญญูทเวทีตาธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานเขียนของ ศาสตราจารย์เสถียรพงษ์ วรรณปก (เสฐียรพงษ์ วรรณปก, 2551) กล่าวว่า พระองค์ต้องทรงปฏิบัติทศพิธราชธรรมซึ่งประเทศไทยมีองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขึ้นครองสิริราชสมบัติ เพื่อแผ่นดินแห่งธรรม ทรงพระราชดำริว่า เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยามนี้คือ พระปฐมบรมราชโองการแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชพระมหากษัตริย์พระผู้ทรงเป็นอุบาสกรัตนะทรงเป็นพุทธศาสนิกชนที่เคร่งครัดมีพระรัตนตรัยเป็นสรณะได้ปฏิบัติตามหลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนาและนำไปใช้ในการปกครองประเทศสมพระนามที่ พระองค์ตรัสว่าเป็นอุบาสกรัตนะ และสอดคล้องกันแนวความคิดของ พระธรรมโสภณ (พระธรรมโสภณ ปาสาทิโก, 2541) กล่าวเรื่องกตัญญูทเวทีต่อพระมหากษัตริย์ไว้ดังนี้ว่า พึงถวายความเคารพ เมื่อไปพบพระมหากษัตริย์ หรือได้ยินเพลงสรรเสริญพระบารมี ควรแสดงถ้อยการยืนตรงตามระเบียบของเครื่องแบบ หรือตามขนบธรรมเนียมที่นิยมใช้กัน หากมีโอกาสได้ไปเฝ้ารับเสด็จในกิจพิธี เมื่อพระมหากษัตริย์เสด็จผ่านพึงถวายความเคารพพึงเปล่งเสียงไชโยถวายพระพร ถ้ามีธงชาติพึงโบกธงชาติด้วย เมื่อกราบทูลข้อความอะไร พึงกราบทูลด้วยอาการและถ้อยคำที่แสดงความเคารพ หากทำตามนี้ถือว่ามีความกตัญญูทเวที



2. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูกตเวทิตาธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะหั่ววิทยา อำเภอกะหั่ว จังหวัดภูเก็ต ที่มีเพศ ระดับชั้นปี เกรดเฉลี่ย และอาชีพของผู้ปกครอง ดังนี้

1) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่านักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีระดับการปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูกตเวทิตาธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะหั่ววิทยา อำเภอกะหั่ว จังหวัดภูเก็ต แตกต่างกันผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติตนตามหลักความกตัญญูกตเวทิตาธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะหั่ววิทยา อำเภอกะหั่ว จังหวัดภูเก็ต ทั้ง 4 ด้าน ด้านกตัญญูกตเวทิตาต่อบิดา มารดา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสิริธรรมรักขิต (พระครูสิริธรรมรักขิต (บังคม สุธรรม), 2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาวิถีการประยุกต์ใช้หลักธรรมสำหรับหน้าที่ของบุตรธิดาในสังคมไทยปัจจุบัน ดังนี้ บุตรธิดาที่ดีพึงประคับประคองจิตใจของมารดาบิดาพึงบำรุงเลี้ยงมารดาบิดาให้มีโสมนัสอยู่เสมอ ไม่ทำให้ท่านทุกข์ใจ ลำบากใจตรอมใจหรือกระทำจิตใจของมารดาบิดาให้หม่นหมอง อยู่ในโอวาทรับฟังคำบอกคำเตือนของมารดาบิดา แม้ในการเลี้ยงทางกายด้วยวัตถุต่างๆ นั้น ก็ต้องมีจิตใจเอื้ออยู่ด้วยตลอดเวลา

2) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่านักเรียนที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน มีระดับการปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูกตเวทิตาธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะหั่ววิทยา อำเภอกะหั่ว จังหวัดภูเก็ต ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติตนตามหลักความกตัญญูกตเวทิตาธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะหั่ววิทยา อำเภอกะหั่ว จังหวัดภูเก็ต ทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูศรีโสภณ (พระครูศรีโสภณ (เงิน ขาตเมธิ), 2549) ได้ศึกษาเรื่องความกตัญญูกตเวทิตาในฐานะคุณธรรมค้ำจุนสังคม จากมุมมองพระพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่า ความกตัญญูกตเวทิตา เป็นการสำนึกในบุญคุณหรืออุปการะคุณของผู้อื่น หรือสิ่งอื่นที่มีแก่ตนและการทำตอบแทนคุณ ด้วยการแสดงออกทางกายและทางวาจา ด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยนัยนี้ คำว่า กตัญญูจัดเป็นมโนกรรม และคำว่า กตเวทิตา จัดเป็นกายกรรมและวจีกรรม

3) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีระดับการปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูกตเวทิตาธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะหั่ววิทยา อำเภอกะหั่ว จังหวัด



ภูเก็ท โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาการปฏิบัติตนตามหลักความกตัญญูกตเวทิตาธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต ทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับ พระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ธมฺมจิตโต) (พระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ธมฺมจิตโต), 2538) กล่าวถึง ความกตัญญูว่า “ความกตัญญูนั้นไม่มีเฉพาะมนุษย์เท่านั้น ความรู้คุณของวัตถุสิ่งของก็เป็นกตัญญูไม่ว่าจะเป็นถนนหนทาง บ้านที่พักอาศัย ธรรมชาติแวดล้อมที่เราอยู่ ทุกสิ่งล้วนมีบุญคุณ จึงมีภาษิตว่า “นิमितฺ สาธูปานํ กตญญูกตเวทิตา” แปลว่า ความรู้คุณและประกาศตอบแทนคุณนั้นให้ปรากฏเป็นเครื่องหมายของคนดี”

4) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า นักเรียนที่มีอาชีพของผู้ปกครองต่างกัน มีระดับการปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูกตเวทิตาธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ เนียต แคทซ์ (Damiel Katz) ได้กล่าวถึงหน้าที่หรือกลไกของความคิดที่เห็นสำคัญไว้ ดังนี้ คือ เพื่อแสดงความหมายค่านิยม ความคิดเห็นนั้นเป็นส่วนหนึ่งของค่านิยมต่าง ๆ และด้วยความคิดเห็นนั้นเอง ที่จะใช้สำหรับสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมต่าง ๆ ในลักษณะที่จำเพาะเจาะจงยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การวิจัยเรื่อง การปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูกตเวทิตาธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายดังนี้

1. การปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูกตเวทิตาธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทางโรงเรียนควรรักษามาตรฐานการปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูกตเวทิตาธรรมให้มีระดับมากที่สุด โดยส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมสำคัญ ๆ เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ทั้งแก่นักเรียนเอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

2. การปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูกตเวทิตาธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านกตัญญูกตเวทิตต่อครู อาจารย์ ทางโรงเรียนควรมีการปลูกจิตสำนึกของนักเรียนให้มีความตระหนักการยอมรับต่อครู อาจารย์ ที่ได้ประสาท



วิชาให้คำแนะนำอบรมสั่งสอน ด้วยการจัดกิจกรรมไหว้ครู โดยเน้นให้นักเรียนเลือกครูในดวงใจหรือครูดีเด่นเพื่อเป็นต้นแบบให้ครู อาจารย์ท่านอื่น ๆ ได้เห็นความสำคัญของตนและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนในการปฏิบัติตนทั้งเรื่องส่วนตัว และความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ การสอนให้นักเรียนมีศรัทธาต่อตัวครู อาจารย์มากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูทศเวทิตาธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต ”
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติตนตามหลักสัปปุริสธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต”

เอกสารอ้างอิง

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2520). *จริยธรรมของเยาวชน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พระครูศรีโสภณ (เงิน ชาติเมธี). (2549). *ความกตัญญูทศเวทิตาในฐานคุณธรรมคำจูนสังคมจากมุมมอง*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูสิทธิธรรมรักขิต (บังคม สุธรรม). (2551). *การศึกษาวិธีการประยุกต์ใช้หลักธรรมสำหรับหน้าที่ของบุตรธิดาในสังคมไทยปัจจุบัน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมโสภณ ปาสาทิโก. (2541). *กตัญญูทศเวทิตา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์กราฟิคอาร์ต.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2546). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2551). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาวิวัฒน์ พรอภิวฑฒโน (บุญมาก). (2550). *การศึกษาเรื่องกตัญญูในวรรณคดีบาลีพระพุทธานุชาสนา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ธมมจิตโต). (2538). *ธรรมะและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์บริษัท สหธรรมิก จำกัด.



โรงเรียนกะทู้วิทยา. (2535). รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาปีการศึกษา 2554
ศรีธรรมณະภูมิ พัฒนาการทางอารมณ์และบุคลิกภาพ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยมหิดล.

ศ เสฐียรพงษ์ วรรณปก. (16 กันยายน 2551). ธรรมะสู่ชีวิต. (ข่าวสด, ผู้สัมภาษณ์)

การปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูลของพุทธบริษัทวัดหงส์ประดิษฐาราม

อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

THE SELF PERFORMANE ACCORDING TO KUSALA MULA
OF BUDDHIST LAY PEOPLE IN WAT HONGPRADITHARAM
HAD - YAI DISTRICT, SONGKHLA PROVINCE.

นิพนธ์ ทิพย์ศรีนิมิต

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

พระครูวิมลปริยัติสุนทร

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูลของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกันและ 3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ พุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 313 คน โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie และ Morgan เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามปลายปิดและแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบ t – test วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD (Least Significant Difference)



ผลการวิจัยพบว่า

1. การปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอโลภะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านอโทสะ และด้านอโมหะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จำแนกตามเพศ อายุ และอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วน ระดับการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากและปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัทวัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาที่มีเพศ ต่างกันพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่มีอายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนอาชีพต่างกัน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ แนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาพบว่า ด้านที่มีความถี่มากที่สุดคือ ด้านอโทสะ กล่าวคือ ควรมีการส่งเสริมการนั่งสมาธิเพื่อลดความโกรธบ้าง ควรมีการอบรมวิธีการควบคุมอารมณ์ให้อยู่ในภาวะปกติ และควรมีจิตแพทย์มาช่วยให้ความรู้ก็จะดี ควรมีการส่งเสริมการแผ่เมตตาเพื่อลดความโกรธในตัวเองได้บ้าง ควรมีการอบรมเรื่องการฝึกสติสัมปชัญญะ ควรฝึกการให้อภัยต่อผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ

คำสำคัญ : การปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูลของพุทธบริษัท

ABSTRACT

The objectives of this thesis were as follows : 1. To study the self performance according to Kusala Mula of Buddhist lay people in Wat Hongpradittharam Had- Yai district, Songkhla province. 2. To compare the self performance according to Kusala Mula of Buddhist lay people in Wat Hongpradittharam Had- Yai district, Songkhla province in terms of sexes, ages, educational levels, and occupations as differently and 3. To study the suggestions were concerned on the way to promote of the self performance according to



Kusala Mula of Buddhist lay people in Wat Hongpradittharam Had- Yai district, Songkhla province. The samples were Buddhist lay people in Wat Hongpradittharam Had- Yai district, Songkhla province at the number of 313 persons, the instrument for data collection was questionnaire both closed and open ended questions, data analysis by finding the value of frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, F-test one way ANOVA and paired comparison of arithmetic mean by LSD method. (Least Significant Difference)

The research results found that.

1. The self performance according to Kusala Mula of Buddhist lay people in Wat Hongpradittharam Had- Yai district, Songkhla province by overview was at more level, when considered in each aspects found that the aspect of Alobha was the highest mean and followed up the aspect of Adosa and the aspect of Amoha, classified in terms of sexes, ages, and occupations found that by overview was at more level but in terms of educational levels found there were at more and moderate level.

2. The comparative results of the self performance according to Kusala Mula of Buddhist lay people in Wat Hongpradittharam Had- Yai district, Songkhla province in terms of sexes found that there were not different as statistically significance at 0.05, and ages and educational levels found that there were different as statistical significance at 0.001, but in terms of occupations found that there were not different as statistically significance at 0.05

3. The suggestions were concerned with the way to promote on the self performance according to Kusala Mula of Buddhist lay people in Wat Hongpradittharam Had- Yai district, Songkhla province found that the highest frequency in the aspect of Adosa i.e. there should have practice meditation to decrease of greed, there should have trained on the way to control the greed



control, there should have trained on mindfulness and clear comprehension and there should have trained on forgiveness

บทนำ

จากการที่ประเทศไทยได้วางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ถึง แผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 10 โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของคนเป็นสำคัญแต่ปัจจุบันกลับพบว่า ประเทศไทยกำลังประสบปัญหาการพัฒนาคน ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากการพัฒนาประเทศไทยในระยะเวลาที่ผ่านมาก่อนหน้านี้ ได้ให้ความสำคัญเฉพาะด้านเศรษฐกิจมากกว่าด้านสังคม ประกอบกับการไหลบ่าของคลื่นวัฒนธรรม วิวัฒนาการ ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเข้าสู่สังคมไทยอย่างง่ายดายเป็นต่อเนื่อง ในขณะที่คนไทย ส่วนใหญ่ยังไม่พร้อมจะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้ดีพอทำให้คนไทยต้องประสบปัญหาวิกฤตค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และ พฤติกรรมเปลี่ยนไป (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.สำนักงาน, 2550) การที่ประชาชนมีพฤติกรรม เข้าข่ายบั่นทอนการเป็นคนดี มีแนวคิด วิถีชีวิต ค่านิยม ที่เบี่ยงเบน ไปจากความดีงามตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาอย่างเห็นได้ชัด ศูนย์การค้ากลายเป็น แหล่งชุมนุมพบปะสังสรรค์ เกิดปัญหาความย่อหย่อนของคุณธรรม จริยธรรม มากมาย อาทิ มี พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ก้าวร้าวรุนแรงแต่งกายตามสมัยนิยม เห็นแก่ตัว ไม่ใส่ใจ ต่อคนรอบข้างมีการใช้เวลาว่างอย่างไม่เหมาะสมเป็นต้น ซึ่งส่งผลเสียโดยตรงต่อประชาชนในสังคม และที่สำคัญยังส่งผลเสียต่อการพัฒนาประเทศอีกด้วย

พุทธบริษัทในเขตวัดหงส์ประดิษฐานราม อำเภอบางใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งในฐานะประชาชนในท้องถิ่นที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากภาครัฐ ทั้งนี้เพราะชุมชนเป็นเสมือนอริสก่อนแรกที่จะก่อเป็นองคาพยพที่ใหญ่ขึ้น ฉะนั้น นอกจากจะได้รับการพัฒนาจากรัฐแล้ว ในทางพระพุทธศาสนาการพัฒนาในด้านคุณธรรม จริยธรรม ก็จะได้รับพัฒนาอย่างถูกต้อง ถูกทาง และถูกธรรมวินัยด้วย “หลักกุศลมูล” เป็นหลักแห่งการทำความดี ทางทำความดี (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) , 2550) มี 3 ประการได้แก่ อโลภะ อโทสะ และอโมหะ เป็นหลักธรรมที่ปฏิบัติแล้ว สามารถพัฒนาตนเองให้เป็นคนดี มีชีวิตที่ดีงาม และมีความสุข การที่พุทธบริษัทนำหลักกุศลมูลมาปฏิบัติ เป็นการครอง



ตนด้วยธรรมะที่เป็นความดีทั้งพฤติกรรม จิตใจ และปัญญา ท่ามกลางภาวะวิกฤตทางสังคม ให้พบความสำเร็จ และอยู่อย่างมีความสุขได้

ดังนั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเชื่อมั่นว่า หลักกุศลมูล เมื่อผู้ใดประพฤติปฏิบัติอย่างจริงจังแล้วจะส่งผลให้ทุกคนได้รับประโยชน์สุขทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ปัญหาการวิจัย

1. การปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา มากน้อยเพียงใด
2. การปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน แตกต่างกันหรือไม่
3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา

สมมติฐานการวิจัย

1. พุทธบริษัทที่มี เพศ ต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูลวัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา แตกต่างกัน
2. พุทธบริษัทที่มี อายุ ต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูลวัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา แตกต่างกัน



3. พุทธบริษัทที่มี ระดับการศึกษา ต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล วัดหงส์ ประดิษฐานราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา แตกต่างกัน

4. พุทธบริษัทที่มี อาชีพต่างกันมีการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูลวัดหงส์ประดิษฐานราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ พุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐานราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 1,675 คน (โดยใช้ฐานคิดจากการที่พุทธบริษัทมาวัดในวันพระในหนึ่งเดือน จำนวน 4 ครั้ง โดยเฉลี่ยครั้งละ 419 คน)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐานราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และ มอร์แกน (สงศรี ชมพูนุท, 2552) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนไม่เกิน .05 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 313 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง ทำการสุ่มตามลำดับชั้น (Stratified Random Sampling) (สงศรี ชมพูนุท, 2552) ของจำนวนหน่วย โดยสุ่มแบบเป็นสัดส่วนและ ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลาก (สงศรี ชมพูนุท, 2552) โดยเขียนหมายเลขตามบัญชีรายชื่อประชากรจากการลงทะเบียนก่อนเข้าทำพิธีแต่ละคนใส่ กล่องกระดาษคละกัน ทำ หากจับได้เลขซ้ำก็จับใหม่ จนครบจำนวนที่ต้องการคือ 313 คน

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐานราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา” ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1) พุทธบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีจำนวนทั้งสิ้น 183 คน คิดเป็นร้อยละ 39.70 และเป็นเพศชาย มีจำนวนทั้งสิ้น 130 คน คิดเป็นร้อยละ 30.30

2) พุทธบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุ 30-40 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 94 คน คิดเป็นร้อยละ 37.12 และมีอายุ 41-50 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 82 คน คิดเป็นร้อยละ



27.27 มีอายุ ต่ำกว่า 30 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 74 คน คิดเป็นร้อยละ 21.97 มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 63 คน คิดเป็นร้อยละ 13.64 น้อยที่สุด

3) พุทธบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 103 คน คิดเป็นร้อยละ 43.18 และมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. มีจำนวนทั้งสิ้น 78 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี/สูงกว่า มีจำนวนทั้งสิ้น 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.43 มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. มีจำนวนทั้งสิ้น 64 คน คิดเป็นร้อยละ 14.39 น้อยที่สุด

4) พุทธบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอาชีพเกษตรกร/รับจ้าง มีจำนวนทั้งสิ้น 171 คน คิดเป็นร้อยละ 61.36 และมีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว/รับราชการ มีจำนวนทั้งสิ้น 142 คน คิดเป็นร้อยละ 38.64

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวม พบว่า การปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านอโลกะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านอโทสะ และ ด้านอโมหะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชน ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ของอาสาสมัครสาธารณสุข จำแนกตามเพศ พบว่า การปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูลของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 3 ด้าน เพศชาย และเพศหญิง อยู่ในระดับมาก



เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เพศชาย พบว่า ด้านอโลกะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านอโทะสะ และ ด้านอโมหะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ เพศหญิง พบว่า ด้านอโทะสะมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านอโลกะและ ด้านอโมหะมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

2) ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำแนกตามอายุ พบว่า การปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาโดยรวมทั้ง 3 ด้าน อายุต่ำกว่า 30 ปี อายุ 30-40 ปี อายุ 41-50 ปี อายุ 51 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อายุต่ำกว่า 30 ปีและอายุ 41-50 ปี พบว่า ด้านอโลกะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านอโทะสะ และ ด้านอโมหะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

อายุ 30-40 ปี และอายุ 51 ปีขึ้นไป พบว่า ด้านอโทะสะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านอโลกะ และ ด้านอโมหะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

3) ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า การปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา/ปวช. ระดับปริญญาตรี/สูงกว่า อยู่ในระดับมาก ส่วนระดับอนุปริญญา/ปวส. อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา/ปวช. พบว่า ด้านอโลกะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านอโทะสะ และ ด้านอโมหะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ระดับอนุปริญญา/ปวส. พบว่า ด้านอโทะสะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านอโลกะ และ ด้านอโมหะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

และระดับปริญญาตรี/สูงกว่า พบว่า ด้านอโทะสะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านอโลกะ และ ด้านอโมหะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

4) ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำแนกตามอาชีพ พบว่า การปฏิบัติตนตาม



หลักคุณสมมูล ของพุทธบริษัทวัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอบาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อาชีพเกษตรกรรม/รับจ้าง และอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว/รับราชการ อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อาชีพเกษตรกรรม/รับจ้าง พบว่า ด้านอโณกะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านอโหสะ และ ด้านอโหมะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว/รับราชการ พบว่า ด้านอโหสะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านอโณกะ และ ด้านอโหมะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

4. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักคุณสมมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอบาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน ดังนี้

1) ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในการปฏิบัติตนตามหลักคุณสมมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอบาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีเพศต่างกัน พบว่า การปฏิบัติตนตามหลักคุณสมมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอบาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักคุณสมมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอบาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีอายุต่างกัน พบว่า การปฏิบัติตนตามหลักคุณสมมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอบาดใหญ่ จังหวัดสงขลาโดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

3) ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักคุณสมมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอบาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า การปฏิบัติตนตามหลักคุณสมมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอบาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

4) ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักคุณสมมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอบาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีอาชีพต่างกัน พบว่า การปฏิบัติตนตามหลักคุณสมมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอบาดใหญ่ จังหวัดสงขลาโดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05



5. ผลการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูลของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดสงขลา ดังนี้

แนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดสงขลา มากที่สุดคือ ด้านอโหสยะ กล่าวคือ ควรมีการส่งเสริมการนั่งสมาธิเพื่อลดความโกรธแค้น ควรมีการอบรมวิธีการควบคุมอารมณ์ให้อยู่ในภาวะปกติ และควรมีจิตแพทย์มาช่วยให้ความรู้ก็จะได้ดี ควรมีการส่งเสริมการแผ่เมตตาเพื่อลดความโกรธในตัวลงได้บ้าง ควรมีการอบรมเรื่องการฝึกสติ สัมปชัญญะ ควรฝึกการให้อภัยต่อผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ รองลงมาคือ ด้านอโลภะ กล่าวคือ ควรมีการส่งเสริมความประหยัด ควรมีการส่งเสริมการประกอบอาชีพสุจริต ควรมีการส่งเสริมการทำบุญ ทำทาน และตักบาตรเพื่อลดความโลภ ควรมีการส่งเสริมการช่วยเหลือคนยากจนเพื่อลดความเห็นแก่ตัว และน้อยที่สุดคือ ด้านอโมหะ กล่าวคือ ควรมีการส่งเสริมการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจจ์ ควรมีการอบรมเรื่องสิ่งที่ทำให้คนงมงายแก่พุทธบริษัทบ้างเพื่อให้เกิดปัญญาและสามารถแก้ปัญหาก็ได้โดยไม่ถูกหลอก ควรมีการส่งเสริมการศึกษาคัมภีร์พระพุทธศาสนาเพื่อลด ละ เลิก สิ่งทั้งมลายที่พุทธบริษัทกำลังเป็นอยู่

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดสงขลา” ผู้วิจัยได้นำผลที่พบจากการวิจัย มาอธิบายเชื่อมโยงกับทฤษฎีแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังต่อไปนี้

ผลการศึกษาวิเคราะห์การปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดสงขลา ดังนี้

ผลการศึกษาการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาชุตินทร โชติธมโม (พระมหาชุตินทร โชติธมโม (นงพยัคฆ์), 2546) กล่าวไว้ในงานวิจัยเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์ พระอภิธรรมในฐานะที่เป็นพุทธจริยศาสตร์ พอสรุปได้ว่าการกระทำกุศลความดี ซึ่งมีสาเหตุมาจากความไม่โลภ ความไม่โกรธ ความไม่หลงเป็นสมุฏฐานให้เกิดขึ้นพร้อมด้วยเจตนา อันเป็นแรงจูงใจฝ่ายดี ซึ่งปรากฏอยู่ภายในกุศลจิตที่ประกอบด้วยเจตสิกฝ่ายกุศล และการกระทำกุศล ความชั่วย่อมมีสาเหตุมาจากความโลภ ความโกรธ ความ



หลงเป็นสมมุติฐานให้เกิดขึ้นพร้อมด้วยเจตนาอันเป็นแรงจูงใจฝ่ายชั่ว ซึ่งปรากฏอยู่ในอกุศลจิตที่ประกอบเจตสิกฝ่ายด้วยอกุศล เกณฑ์การตัดสินคุณค่าทางจริยธรรมเกี่ยวกับความดีความชั่ว ในพระอภิธรรมมีอยู่ 2 ประการ คือ (1) ให้พิจารณาดูที่สาเหตุแห่งการกระทำพร้อมทั้งแรงจูงใจในการเลือกตัดสินใจกระทำ ซึ่งปรากฏอยู่ในจิต พร้อมด้วยองค์ประกอบที่ปรุงแต่งจิต ถ้าการกระทำนั้นมาจากสาเหตุแห่งความดีและมีองค์ประกอบของความดี การกระทำนั้นย่อมจะต้องเป็นความดีอยู่เสมอ (2) ให้พิจารณาดูที่ผลลัพธ์ของการกระทำซึ่งปรากฏอยู่ในกุศลวิบากจิตและอกุศลวิบากจิตที่ประทับไว้ภายในภวังคจิต พระอภิธรรมได้เสนอทัศนะทางปรัชญาอันเป็นรากฐานของระบบจริยศาสตร์ให้มีการปลูกฝังค่านิยมทางศีลธรรมและจริยธรรม อันมีคุณค่าแก่นมนุษย์ต่อแนวความคิดในเรื่องของกรรมดีกรรมชั่วและผลลัพธ์ของกรรมที่ตอบสนองอันเป็นไปตามกระบวนการทางธรรมชาติของจิตใฝ่มนุษย์ได้เป็นอย่างดี ค่านิยมดังกล่าวนี้ ยังคงมีอิทธิพลต่อระบบการศึกษาพระอภิธรรมตั้งแต่อดีตเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันนี้

ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูลของพุทธบริษัทวัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน ดังนี้

1) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า พุทธบริษัทที่มี เพศ ต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า พุทธบริษัทที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ โกศล แต้มเติม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัญหาในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขในการพัฒนาสุขภาพประชาชน ในเขตอำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพประชาชน ในเขตอำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ของอาสาสมัครสาธารณสุขจำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า พุทธบริษัทที่มี อายุ ต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด ยอดแก้ว ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของกลุ่มอาสาสมัคร



สาธารณสุขมูลฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน หมู่บ้านควนตอ ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการศึกษา พบว่า ผลการเปรียบเทียบบทบาทของกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน หมู่บ้านควนตอ ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ตาม อายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า พุทธบริษัทที่มี ระดับการศึกษา ต่างกัน มีการปฏิบัติตามหลักกุศลมูล วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอลาดใหญ่ จังหวัด โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้ง ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด ยอดแก้ว ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน หมู่บ้านควนตอ ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการศึกษา พบว่า ผลการเปรียบเทียบบทบาทของกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน หมู่บ้านควนตอ ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า พุทธบริษัทที่มี อาชีพ ต่างกัน มีการปฏิบัติตามหลักกุศลมูล วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอลาดใหญ่ จังหวัด โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า พุทธบริษัทที่ประกอบอาชีพแตกต่างกัน คือประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรือรับจ้าง หรือค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัวหรือรับราชการก็ตาม ไม่มีผลต่อการปฏิบัติตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอลาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ทั้งในเรื่องอโลภะ อโทสะ และอโมหะ ทำให้ไม่เกิดความแตกต่าง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การปฏิบัติตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอลาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวม มีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้



การปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีข้อเสนอแนะดังนี้ หัวหน้าชุมชน เจ้าอาวาส เจ้าหน้าที่รัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรรักษาระดับมาตรฐานที่ดีนี้ไว้ในการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท เพื่อให้พุทธบริษัทมีคุณภาพจิตที่ดีขึ้น และส่งเสริมให้การปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท ให้อยู่ในระดับที่มากที่สุด

ด้านอโณกะ การปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีข้อเสนอแนะดังนี้ หัวหน้าชุมชน เจ้าอาวาส เจ้าหน้าที่รัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรรักษาระดับมาตรฐานที่ดีนี้ไว้ในการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท เพื่อให้พุทธบริษัทมีคุณภาพจิตที่ดีขึ้น และส่งเสริมให้การปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท ให้อยู่ในระดับที่มากที่สุด โดยเฉพาะด้านความไม่โลภ

ด้านอโทสะ การปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีข้อเสนอแนะดังนี้ หัวหน้าชุมชน เจ้าอาวาส เจ้าหน้าที่รัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรรักษาระดับมาตรฐานที่ดีนี้ไว้ในการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท เพื่อให้พุทธบริษัทมีคุณภาพจิตที่ดีขึ้น และส่งเสริมให้การปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท ให้อยู่ในระดับที่มากที่สุด โดยเฉพาะด้านความไม่โกรธ

ด้านอโมหะ การปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีข้อเสนอแนะดังนี้ หัวหน้าชุมชน เจ้าอาวาส เจ้าหน้าที่รัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรรักษาระดับมาตรฐานที่ดีนี้ไว้ในการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท เพื่อให้พุทธบริษัทมีคุณภาพจิตที่ดีขึ้น และส่งเสริมให้การปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท ให้อยู่ในระดับที่มากที่สุดโดยเฉพาะด้านความไม่หลง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา” ยังมีประเด็นที่น่าศึกษาอีกหลายประเด็น และงานวิจัยนี้ไม่อาจนำมาศึกษาได้ทั้งหมด ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป เช่น



1. คว้าศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดาดใหญ่ จังหวัดสงขลา”
2. คว้าศึกษาเรื่อง “การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดาดใหญ่ จังหวัดสงขลา”
3. คว้าศึกษาเรื่อง “ประสิทธิผลที่มีต่อการปฏิบัติตนตามหลักกุศลมูล ของพุทธบริษัท วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดาดใหญ่ จังหวัดสงขลา”

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.สำนักงาน. (2550). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ.2550 – 2554*. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี. เจ. พรินติ้ง.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) . (2550). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม พิมพ์ครั้งที่ 5*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์:จันทร์เพ็ญ.
- พระมหาชุติณทร โชติธมโม (นงพยัคฆ์). (2546). *การศึกษาวิเคราะห์พระอภิธรรมในฐานะที่เป็นพุทธจริยศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สงศรี ชมพูนุท. (2552). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*. นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชวิทยาลัย.

การปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรมของนักเรียน
โรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอบางใหญ่ จังหวัดสงขลา
ASELF PERFORMANCES OF GARAVADHAMMA PRINCIPLE
OF STUDENTS IN KOBKARNAUKSA MULANITHI SCHOOL,
HATYAI DISTRICT, SONGKHLA PROVINCE.

อุทัย เอกสะพัง

มหาวิทยาลัยทักษิณ

พระมหาธัญกรณ จันทวณฺโณ(วรตันติ)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอบางใหญ่ จังหวัดสงขลา 2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอบางใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีเพศ ระดับชั้นปี เกรดเฉลี่ย อาชีพผู้ปกครอง จำนวนครั้งในการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา และสถานภาพครอบครัวต่างกัน และ 3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอบางใหญ่ จังหวัดสงขลา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2556 ของโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอบางใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 421 คน โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีใช้ตารางสำเร็จรูปของเคร์ซซี่ และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง 201 คน สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตามลำดับชั้นแบบสัดส่วน โดยเทียบบัญญัติไตรยางศ์ จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางเลขสุ่มเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามการปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอบางใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น.950 สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ค่าความถี่, ค่าร้อยละ,ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, ค่า t-test,



ค่าF-testและทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธีการ LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอดำรงวิทยารัษฎา จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านปฏิสันถารคารวตา (การเคารพในการต้อนรับ) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.91$) รองลงมาคือด้านพุทธคารวตา (การเคารพในพระพุทธรูป) ($\bar{X}=3.80$) ส่วนด้านสังฆคารวตา (การเคารพในพระสงฆ์) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.54$) และเมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามเพศ ระดับชั้นปี เกรดเฉลี่ย อาชีพผู้ปกครอง จำนวนครั้งในการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา และสถานภาพครอบครัว พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอดำรงวิทยารัษฎา พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย และจำนวนครั้งในการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรมแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อจำแนกตามเพศ ระดับชั้นปี อาชีพผู้ปกครอง และสถานภาพครอบครัว ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอดำรงวิทยารัษฎา พบว่า นักเรียนเสนอแนะเกี่ยวกับด้านสิกขาการวตา (การเคารพในการศึกษา) มากที่สุดโดยมีแนวทางส่งเสริมได้แก่ นักเรียนควรตั้งใจเรียนนักเรียนควรค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ และนักเรียนควรให้ความเคารพให้เกียรติครูผู้สอน

คำสำคัญ : การปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ

ABSTRACT

The objectives of this research were as follows 1. to study the self-performance according Gāravadhamma principle of students in Kobkansu



ksamulanithischool, Hadyai district, Songkhla province. 2. to compare the self-performance according Gāravadhamma principle of students in Kobkansu ksamulanithi school, Hadyai district, Songkhla province in terms of sexes, class levels, average grades, parents' occupations, the numbers of Buddhist activity participation and family statuses as differently and 3. to study the suggestion on the way to promote on Gāravadhamma principle of students in Kobkansuksamulanithi school, Hadyai district, Songkhla province. The population were students in primary school of Kobkansuksamulanithi school, academic year 2013, Hadyai district, Songkhla province, there are about 421 persons sample size according to Krejcie and Morgan's table measurement, the samples were about 201 persons, stratified random sampling was used as cluster in rule of three then simple random sampling by numeral table sample. The instrument for data collection was questionnaire on self-performance according to Gāravadhamma principle of students in Kobkansuksamulanithi school, Hadyai district, Songkhla province, designed by the researcher of the co-efficiency at .950. The statistics were applied as follows; frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, F-test, and to test the arithmetic mean in each pair by LSD method, (Least Significant Difference).

The findings were as follows;

1. The self-performance according to Gāravadhamma principle of students in Kobkansuksamulanithi school, Hadyai district, Songkhla province by overall in six aspects were at more level ($\bar{x}=3.70$) when considered in each aspects from more to less found that the aspect of Patisantharagāravatā (respect in welcoming) was the highest mean ($\bar{x}=3.91$) and followed up the aspect of Buddhagāravatā (respect the Buddha) ($\bar{x}=3.80$) and the aspect of Sangagāravatā (respect the Sanga) was the lowest mean ($\bar{x}=3.54$) and classified in terms of



sexes, class levels, average grades, parents' occupations, the numbers of Buddhist activity participation and family statuses found that by overall was at more level.

2. The comparative result on self-performance according to Gāraḍḍha principle of students in Kobkansuksamulanithi school, Hadyai district, Songkhla province in terms of average grades, and numbers of Buddhist activity participation found that there were different as statistically significance at 0.05, but in terms of sexes, class levels, parent's occupation and family statuses found that there were not different as statistically significance at 0.05.

3. The suggestion on the way to promote on self-performance according to Gāraḍḍhadhamma principle of students in Kobkansuksamulanithi school, Hadyai district, Songkhla province found that the aspect of Sikkhāgāraḍḍhavatā (respect on education) was the highest frequency i.e. The students should be attention on the class as strictly, they should try to find new knowledge as usual, and they should respect and to be honor on teachers.

บทนำ

มนุษย์มีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องอยู่ด้วยกันเป็นหมู่คณะ ไม่สามารถจะอยู่โดดเดี่ยวตามลำพังได้ การอยู่ร่วมกันของสังคมมนุษย์ จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันในฐานะต่าง ๆ ทั้งในด้านศิลปะ วัฒนธรรมประเพณี และการติดต่อ เป็นต้น เมื่ออยู่ร่วมกันเป็นสังคมใหญ่และมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอยู่ตลอดเวลา บางครั้งทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหายาเสพติด ปัญหาการละเมิดสิทธิ ปัญหาความขัดแย้ง เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้มีสาเหตุจากการขาดความเคารพต่อกัน ความเคารพ แม้มิใช่เป็นหลักธรรมที่ถือว่าสูงสุดในพระพุทธศาสนา แต่ก็ได้รับความยกย่องเป็นมงคลอันสูงสุดอย่างหนึ่งในชีวิตของคนทุกคน ดังพระพุทธพจน์ว่า คารโว จ นิวาโต จ เอตมมมงคลมุตตมํ แปลความว่า ความเคารพ ความถ่อมตน นี่เป็นมงคลอันสูงสุด (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) สอดคล้องแนวคิดของบุญมาจิตจรัส ที่กล่าวไว้ในมงคล 38 ประการว่า การวระธรรมหรือธรรมคือความเคารพเป็นหลักธรรม



ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการประพฤติปฏิบัติตามหน้าที่ของตนเองให้สมบูรณ์ความเคารพนี้ “นับเป็นสมบัติของอารยชนด้วยอารยชน คือคนที่มีอารยธรรมย่อมมีความเคารพกันเป็นระเบียบ” การที่บุคคลจะนับถือกราบไหว้บูชา หรือลงมือกระทำการสิ่งหนึ่งสิ่งใดลงไปหากมีความเคารพเป็นเบื้องต้นแล้วสิ่งนั้นก็ย่อมส่งผลทำให้สำเร็จประโยชน์แก่ผู้กระทำการอย่างเต็มที่ความเจริญรุ่งเรือง และการได้รับสรรเสริญยกย่องมูทิตายินดีเป็นต้นล้วนแล้ว แต่อาศัยความเคารพเป็นที่ตั้งเช่นกันพระพุทธองค์จึงทรงสรรเสริญความเคารพว่าเป็นมงคลแก่ชีวิต “เพราะเป็นปัจจัยส่งเสริมการพัฒนาชีวิตช่วยให้ชีวิต มีความเจริญช่วยยกระดับชีวิตให้สูงขึ้นและช่วยให้มีจิตใจสูงขึ้นด้วยคุณธรรมประจำใจ”

หลักการระธรรมหรือธรรมคือความเคารพเป็นหลักธรรมที่สำคัญประการหนึ่ง จึงถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งแต่การจะมีความเคารพที่ดีได้นั้น “ต้องเป็นความเคารพที่มีปัญญาเป็นมูลฐานจึงจะชอบด้วยพุทธประสงค์” (พ.อ.ปิ่น มุกขนันต์, 2535) หมายความว่า การที่เราจะเคารพสิ่งใดลงไปควรตระหนักให้มากเรียกว่า “ตระหนักในความดีความตระหนักในความดีนี้แหละที่เป็นเนื้อแท้ของการระธรรมหรือความเคารพ” (พ.อ.ปิ่น มุกขนันต์, 2535) และควรสร้างเป็นนิสัยติดตัวการที่เหล่าพุทธศาสนิกชนต่างยึดถือ และปฏิบัติตามหลักธรรมด้วยความเคารพ ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เข้าใจหลักการของพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง และยังเป็นการดำรงอายุพระพุทธศาสนาให้ยาวนานต่อไป โดยการนำไปประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสังคมอย่างเหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นบุคคล หรือสิ่งของที่มีคุณประโยชน์ต่อสังคม แม้พระพุทธองค์ก็ทรงให้ความเคารพและให้ความสำคัญต่อสิ่งเหล่านั้นเช่นกัน การเคารพจึงเป็นหลักธรรมสำคัญที่บุคคลควรตระหนักในจิตใจให้มารวมทั้งเห็นคุณค่าของสิ่งนั้น ๆ ว่ามีความสำคัญและมีประโยชน์

จากประเด็นที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น โรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอบางใหญ่ จังหวัดสงขลา มีแนวคิดที่จะส่งเสริมเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนให้มีหลักการระธรรมหรือธรรมคือความเคารพ เพราะความเคารพเป็นหลักธรรมที่สำคัญประการหนึ่งในพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของบุคคลและคนในสังคม จัดว่าเป็นมงคลอันสูงสุดที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการประพฤติปฏิบัติตามหน้าที่ให้สมบูรณ์ และเป็นการสอดคล้องกับหลักปรัชญาโรงเรียนที่ว่า ศึกษาดี มีอนามัย ใฝ่คุณธรรม จึงได้มีการนิมนต์พระสงฆ์ที่มีความรู้ความสามารถในการเผยแผ่ธรรมเข้าไปอบรมสั่งสอน เพื่อต้องการให้นักเรียนของโรงเรียนเป็นผู้ที่เก่งทั้งด้านวิชาการและด้านคุณธรรมควบคู่ไปพร้อมกัน เพราะหลักการระ



ธรรมหรือธรรมคือความเคารพเป็นปัจจัยส่งเสริมการพัฒนาชีวิตช่วยให้ชีวิตมีความเจริญรุ่งเรือง ช่วยยกระดับชีวิตและช่วยให้มีจิตใจสูงขึ้นด้วยคุณธรรมประจำใจ จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องปลูกฝังนักเรียนอันจะช่วยให้นักเรียนเป็นคนดี มีระเบียบวินัย มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ สามารถพัฒนาการสังคม หรือควบคุมพฤติกรรมตนเอง ลดความขัดแย้ง เกิดความรักความสามัคคีกัน ทำให้สังคมอยู่เย็นเป็นสุข มีความสงบเรียบร้อยดีงาม

ดังนั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาการปฏิบัติตนตามหลักการะธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอดงหลวง จังหวัดสงขลา เพื่อเป็นแนวทางส่งเสริมและหล่อหลอมให้นักเรียนเป็นผู้มีความประพฤติปฏิบัติดี มีความเหมาะสมในวัยของตน และเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพของชาติในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติตนตามหลักการะธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอดงหลวง จังหวัดสงขลา” โดยมีมุ่งศึกษาการปฏิบัติตนตามหลักการะธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอดงหลวง จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตนตามหลักการะธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอดงหลวง จังหวัดสงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักการะธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอดงหลวง จังหวัดสงขลา ที่มีเพศ ระดับชั้นปี เกรดเฉลี่ย อาชีพ ผู้ปกครอง จำนวนครั้งในการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา และสถานภาพครอบครัว ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักการะธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอดงหลวง จังหวัดสงขลา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นประจำปีการศึกษา 2556 ของโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอดงหลวง จังหวัดสงขลา จำนวน 421 คน (โรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ, ข้อมูลโรงเรียน.(ออนไลน์), 2556) กลุ่มตัวอย่าง คือ จำนวน



นักเรียนที่ได้จากการใช้วิธีการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (สงศรี ชมพวงค์, 2552) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 201 คน

เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คำนวณหากลุ่มตัวอย่างนักเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มตามลำดับชั้น (Stratified Random Sampling) (สงศรี ชมพวงค์, 2552) แบบสัดส่วน โดยเทียบบัญญัติไตรยางศ์ จากสูตร

จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) (สงศรี ชมพวงค์, 2552) โดยใช้ตารางเลขสุ่มอีกครั้งหนึ่ง

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติตนตามหลักการระบธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา”พบว่า

1. จำแนกตามเพศ พบว่า นักเรียนที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 55.22 และเป็นเพศชายมีจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 44.78

2. จำแนกตามระดับชั้นปี พบว่า นักเรียนที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้นปี ม.1 มีจำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 37.31 รองลงมา คือ ระดับชั้นปี ม.3 มีจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 32.84 และระดับชั้นปี ม.2 มีจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 29.85

3. จำแนกตามเกรดเฉลี่ย พบว่า นักเรียนที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ย 2.00 - 2.99 มีจำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 48.26 รองลงมา คือ เกรดเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไปมีจำนวน 77 คนคิดเป็นร้อยละ 38.31 และเกรดเฉลี่ยน้อยกว่า 2.00 มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 13.43

4. จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง พบว่า นักเรียนที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ผู้ปกครองมีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 42.79 รองลงมา คือ อาชีพเกษตรกรรม/รับจ้างทั่วไป มีจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 34.83 อาชีพ



แม่บ้าน/พ่อบ้าน มีจำนวน 24คน คิดเป็นร้อยละ 11.94 และอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 10.45

5. จำแนกตามจำนวนครั้งในการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา (ต่อสัปดาห์) พบว่า นักเรียนที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา (ต่อสัปดาห์) 1-3 ครั้ง มีจำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 70.15 รองลงมา คือ ทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา (ต่อสัปดาห์) 4-6 ครั้ง มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 21.89 และทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา (ต่อสัปดาห์) ตั้งแต่ 7 ครั้ง ขึ้นไปมีจำนวน 16คน คิดเป็นร้อยละ 7.96

6. จำแนกตามสถานภาพครอบครัว พบว่า นักเรียนที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีสถานภาพครอบครัวอยู่กับพ่อแม่ มีจำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 810.09 รองลงมา คือ สถานภาพครอบครัวอยู่กับพระ/สถานสงเคราะห์ มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 12.44 และสถานภาพครอบครัวอยู่กับญาติ มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 6.47

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ดังนี้

การปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านปฏิสังขารคารวตา (การเคารพในการต้อนรับ) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.91$) รองลงมาคือด้านพุทธคารวตา (การเคารพในพระพุทธเจ้า) ($\bar{X}=3.80$) ส่วนด้านสังฆคารวตา (การเคารพในพระสงฆ์) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1. ด้านพุทธคารวตา (การเคารพในพระพุทธเจ้า) นักเรียนมีการปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่ 1 นักเรียนแสดงความเคารพต่อพระพุทธรูปด้วยการกราบไหว้ด้วยเบญจางคประดิษฐ์ถูกต้องเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.86$) รองลงมาคือข้อที่3นักเรียนระลึกถึงพระคุณของพระพุทธเจ้า ได้แก่ พระปัญญาคุณพระกรุณาธิคุณ และบริสุทธิคุณ ($\bar{X}=3.78$) ส่วนข้อที่ 2 นักเรียนตั้งใจเปล่งวาจากล่าวคำบูชาสรรเสริญถึงพระคุณของพระพุทธเจ้ามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.77$)



2. ด้านธัมมการวตา (การเคารพในพระธรรม) นักเรียนมีการปฏิบัติตนตามหลักการะธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่ 3 นักเรียนปฏิบัติหน้าที่ชีวิตให้อยู่ในกรอบของหลักไตรสิกขา ได้แก่ ศีลสมาธิ และปัญญา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.81$) รองลงมา คือ ข้อที่ 4 นักเรียนปฏิบัติหน้าที่ในชีวิตให้อยู่ในกรอบของหลักไตรสิกขา ได้แก่ ศีล สมาธิ และปัญญา ($\bar{X}=3.64$) ส่วนข้อที่ 2 เมื่อมีการแสดงธรรมนักเรียนไปฟังธรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด($\bar{X}=3.36$)

3. ด้านสังฆการวตา (การเคารพในพระสงฆ์) นักเรียนมีการปฏิบัติตนตามหลักการะธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่ 1 นักเรียนเมื่อไปอยู่ที่บารุงของพระสงฆ์มีการแสดงความเคารพด้วยการประนมมือกราบไหว้ถูกต้องเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.88$) รองลงมา คือ ข้อที่ 5 นักเรียนปฏิบัติต่อพระสงฆ์ด้วยจิตเลื่อมใส เช่น มีการดูแลความสะอาด ($\bar{X}=3.74$) ส่วนข้อที่ 2 นักเรียนหมั่นไปพบปะสนทนาธรรมกับพระสงฆ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.06$)

4. ด้านสิกขาการวตา (การเคารพในการศึกษา) นักเรียนมีการปฏิบัติตนตามหลักการะธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่ 3 นักเรียนแสดงความเคารพต่อผู้สอน เช่น บิดามารดาครูอาจารย์ถูกต้องเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.89$) รองลงมา คือ ข้อที่ 1 นักเรียนรู้จักตระหนักถึงคุณค่าของการศึกษาหาความรู้ทางโลก ($\bar{X}=3.86$) ส่วนข้อที่ 5 นักเรียนยกมือขึ้นถามก่อนเมื่อมีข้อสงสัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.29$)

5. ด้านอัปมาทการวตา (การเคารพในความไม่ประมาท) นักเรียนมีการปฏิบัติตนตามหลักการะธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่ 1 นักเรียนเตรียมตัวในการเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.78$)รองลงมา คือ ข้อที่ 4 นักเรียนวางแผนในการใช้ชีวิต ($\bar{X}=3.76$) ส่วนข้อที่ 3 นักเรียนมีสมาธิอยู่กับตัวในขณะที่ปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.59$)

6. ด้านปฏิสันถารการวตา (การเคารพในการต้อนรับ) นักเรียนมีการปฏิบัติตนตามหลักการะธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.91$)เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่ 5 นักเรียนให้ความเคารพต่อผู้มาติดต่อ



กับบิดามารดา – ญาติผู้ใหญ่ที่บ้าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=4.11$) รองลงมา คือ ข้อที่ 6 นักเรียนเมื่อไปเป็นแขกของผู้อื่นมีการปฏิบัติตนด้วยการทำตนไม่ให้เจ้าบ้านหนักใจ เช่น รู้จักเวลา และแสดงความยินดีในการต้อนรับของเขา ($\bar{x}=3.96$) ส่วนข้อที่ 4 นักเรียนให้ความเคารพต่อผู้ที่มาติดต่อกับโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}=3.79$)

ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักการพระธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร จำแนกตามเพศ ระดับชั้นปี เกรดเฉลี่ย อาชีพผู้ปกครอง จำนวนครั้งในการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา (ต่อสัปดาห์) และสถานภาพครอบครัวต่างกัน พบว่า

1. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักการพระธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร จำแนกตามเพศโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักการพระธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร จำแนกตามระดับชั้นปีโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักการพระธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร จำแนกตามเกรดเฉลี่ยโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักการพระธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร จำแนกตามอาชีพผู้ปกครองโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักการพระธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร จำแนกตามจำนวนครั้งในการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา (ต่อสัปดาห์) โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

6. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักการพระธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร จำแนกตามสถานภาพ



ครอบครัวย โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า

1. ด้านพุทธคารวตา (การเคารพในพระพุทธเจ้า) มีแนวทางส่งเสริม ได้แก่ ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ไหว้พระพุทธรูปที่โรงเรียน ควรส่งเสริมให้ความรู้เรื่องพุทธประวัติและความสำคัญของพระพุทธเจ้า และควรส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา

2. ด้านธัมมคารวตา (การเคารพในพระธรรม) มีแนวทางส่งเสริม ได้แก่ นักเรียนควรปฏิบัติตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาเพื่อเป็นคนดี และนักเรียนควรตั้งใจปฏิบัติศีล 5

3. ด้านสังฆคารวตา (การเคารพในพระสงฆ์) มีแนวทางส่งเสริม ได้แก่ นักเรียนเมื่อเจอพระสงฆ์แล้วไหว้ ให้การเคารพ นักเรียนไม่ส่งเสียงดังหรือพูดคุยในขณะที่เรียนกับพระ และนักเรียนควรตั้งใจฟังในสิ่งที่พระสอน

4. ด้านสิกขาคารวตา (การเคารพในการศึกษา) มีแนวทางส่งเสริม ได้แก่ นักเรียนควรตั้งใจขยันเรียน นักเรียนควรค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ และนักเรียนควรให้ความเคารพ ให้เกียรติครูผู้สอน

5. ด้านอัปมาทคารวตา (การเคารพในความไม่ประมาท) มีแนวทางส่งเสริม ได้แก่ นักเรียนควรทำอะไรอย่างมีสติไม่ประมาท นักเรียนไม่ควรทำงานค้างคา และนักเรียนควรคิดก่อนทำ ก่อนพูด

6. ด้านปฏิสันถารคารวตา (การเคารพในการต้อนรับ) มีแนวทางส่งเสริม ได้แก่ นักเรียนควรเคารพให้เกียรติกับแขกผู้มาเยือนโรงเรียน นักเรียนควรให้การช่วยเหลือกับผู้ที่มาขอความช่วยเหลือ และนักเรียนควรช่วยกันรักษาความสะอาดในโรงเรียน

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง “การปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา” พบว่า



1. การปฏิบัติตนตามหลักการะธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร โดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บุญช่วย ลือโสภณ (บุญช่วย ลือโสภณ, 2555) ได้ศึกษาได้ทำการวิจัยเรื่องศึกษาหลักการปฏิบัติตนตามหลักการวัดในพระพุทธศาสนาเถรวาทของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์จังหวัดขอนแก่น จากการศึกษา พบว่า พระพุทธศาสนาได้มีอิทธิพลต่อคนไทยเป็นอย่างมากประชาชนชาวไทยได้ยอมรับนับถือพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจเป็นรากฐานแห่งวัฒนธรรมไทย บรรพบุรุษไทยได้นำหลักสัมมาคารวะเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอาศัยหลักธรรมและข้อปฏิบัติจากพระพุทธศาสนาเป็นหลักโดยการประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสังคมอย่างเหมาะสมได้แก่การเคารพในพระพุทธศาสนาคือการเคารพในพระพุทธเจ้าการเคารพในพระธรรมการเคารพในพระสงฆ์ การเคารพในการศึกษาการเคารพในความไม่ประมาทและการเคารพในการต้อนรับ

2. จากการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักการะธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร จำแนกตามเพศ ระดับชั้นปี เกรดเฉลี่ย อาชีพผู้ปกครอง จำนวนครั้งในการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา และสถานภาพครอบครัว ต่างกันซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1) นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามหลักการะธรรม โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พระบุญฤทธิ์ ทีปงโร (พระบุญฤทธิ์ ทีปงโร (หนูยิ้มชัย), 2556) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอมะนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งพบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 [พระบุญฤทธิ์ ทีปงโร (พระบุญฤทธิ์ ทีปงโร (หนูยิ้มชัย), 2556)]

2) นักเรียนที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามหลักการะธรรม โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีเพียงด้านปฏิสันถารการวัด (การเคารพในการต้อนรับ) ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พระบุญฤทธิ์ ทีปงโร (พระบุญฤทธิ์ ทีปงโร (หนูยิ้มชัย), 2556) ที่พบว่า นักเรียนที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01



3) นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรมโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4) นักเรียนที่มีอาชีพผู้ปกครองต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรมโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของพระบุญฤทธิ์ ที่ปงโร (พระบุญฤทธิ์ ที่ปงโร (หนูยิ้มชัย), 2556) ที่พบว่า นักเรียนที่มีอาชีพบิดาหรือมารดาต่างกัน มีการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิต ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5) นักเรียนที่จำนวนครั้งในการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรมโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของ บุญช่วย ลือโสภณ (บุญช่วย ลือโสภณ, 2555) ที่เสนอให้โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือการเข้าค่ายปฏิบัติธรรมตามโครงการโรงเรียนควรเปลี่ยนสถานที่การจัดกิจกรรมทุกปีการศึกษาทั้งนั้นเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้หลักการปฏิบัติอย่างหลากหลายรูปแบบและเพื่อให้นักเรียนอยู่รวมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง “การปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรมของนักเรียนโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” ผลการวิจัยนำไปสู่การกำหนดข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. จากแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า ควรมีการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาที่ถูกต้องเหมาะสม เมื่อนักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเหมาะสมแล้ว ก็จะเป็นการส่งเสริมคุณลักษณะของการปฏิบัติตามหลักศีลธรรมที่ออกมาจากจิตใจของนักเรียน

2. จากการวิจัย พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยสูง ให้ความสำคัญกับการเคารพในการศึกษา เคารพในธรรม เคารพในความไม่ประมาท และเคารพในการต้อนรับ มากกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำ ซึ่งโรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามหลักศีลธรรมดังกล่าว อันจะช่วยให้เด็กนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนที่ดีขึ้น



ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยการปฏิบัติตามหลักการวรรณของนักเรียน ในมิติของการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมการปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสม
2. การวิจัยครั้งต่อไปควรเพิ่มกลุ่มเป้าหมายให้มากขึ้นกว่าเดิมเช่นศึกษากลุ่มนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อศึกษาการปฏิบัติตามหลักการวรรณนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ที่จะได้เห็นว่าการพัฒนาเป็นไปอย่างต่อเนื่องเพียงใด

เอกสารอ้างอิง

- บุญช่วย ลือโสภณ. (2555). *ศึกษาการปฏิบัติตามหลักการวตาในพระพุทธศาสนาเถรวาทของนักเรียน โรงเรียนกีฬาส่งหวัดขอนแก่น*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พ.อ.ปิ่น มุกกันต์. (2535). *มงคลชีวิต ภาค 3*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระบุญฤทธิ์ ทีปภโร (หนูยิ้มชัย). (2556). *การนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สงศรี ชมพวงศ์. (2552). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*. นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน

1. นโยบายการตีพิมพ์ในวารสารมหาจุฬานาครทรรศน์

วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์เป็นวารสารวิชาการมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้าและเพื่อเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการแก่นักวิจัยนักวิชาการคณาจารย์และ นักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาในมิติทางด้านพระพุทธศาสนาการศึกษาศิลปวัฒนธรรม สังคมศาสตร์และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ทุกบทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ท่าน เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษโดยรับพิจารณาตีพิมพ์ต้นฉบับของบุคคลทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย มี กำหนดออกวารสารปีละ 2 ฉบับ (ราย 6 เดือน) ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยเสนอหรือกำลัง เสนอตีพิมพ์ในวารสารวิชาการใดมาก่อน

2. ประเภทของผลงานที่ตีพิมพ์ในวารสารมหาจุฬานาครทรรศน์

1) บทความพิเศษ บทความพิเศษทางวิชาการ ที่นำเสนอองค์ความรู้ทางวิชาการอย่าง เข้มข้น และผ่านการอ่านและพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ มีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักวิชาการใน วงการวิชาการ หรือวิชาชีพ

2) บทความวิชาการ (Academic Article) เป็นบทความที่เขียนขึ้นในลักษณะ วิเคราะห์วิจารณ์ หรือเสนอแนวคิดใหม่ จากพื้นฐานทางวิชาการที่ได้เรียบเรียงจากผลงานทาง วิชาการของตนเองหรือของผู้อื่น หรือเป็นบทความทางวิชาการที่เขียนขึ้นเพื่อเป็นความรู้ที่มี ประโยชน์แก่คนทั่วไป

3) บทความวิจัย (Research Article) เป็นบทความที่มีการค้นคว้าอย่างมีระบบ และมีความมุ่งหมายชัดเจน เพื่อให้ได้ข้อมูลหรือหลักการบางอย่างที่จะนำไปสู่ความก้าวหน้า ทางวิชาการ หรือการนำวิชาการมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ บทความวิจัยมีรูปแบบของการ วิจัยตามหลักวิชาการ เช่น มีการตั้งสมมติฐานหรือมีการกำหนด ปัญหาที่ชัดเจนสมเหตุผล โดย จะต้องระบุวัตถุประสงค์ที่เด่นชัดแน่นอน มีการรวบรวมข้อมูล พิจารณาวิเคราะห์ ตีความและ สรุปผลการวิจัยที่สามารถให้คำตอบหรือบรรลุวัตถุประสงค์

4) บทความปริทรรศน์ (Review Article) เป็นบทความที่รวบรวมความรู้จากตำรา หนังสือ และ วารสารใหม่ หรือจากประสบการณ์ของผู้มีพหุปัญญาเรียบเรียงขึ้น



5) ปกิณกะ (Miscellany) ได้แก่ บทความบทความความรู้ เรื่องแปล ย่อความจากวารสารต่างประเทศ การแสดงความคิดเห็น วิจัย แนวนำเครื่องมือใหม่ ตำราหรือหนังสือใหม่ที่น่าสนใจ หรือข่าวการประชุมทั้งระดับชาติและนานาชาติ

3. รูปแบบของการจัดเตรียมต้นฉบับ

1) ต้นฉบับบทความต้องมีความยาว 8 - 12 หน้ากระดาษ A 4 (รวมเอกสารอ้างอิง) พิมพ์บนกระดาษหน้าเดียว ใช้ตัวอักษรแบบ THSarabunPSK เท่านั้น ตั้งค่าหน้ากระดาษโดยเว้นขอบบน ขอบซ้าย 1 นิ้ว และขอบขวา ขอบล่าง 1 นิ้ว กำหนดระยะห่างระหว่างบรรทัดเท่ากับ 1 และเว้นบรรทัดระหว่างแต่ละย่อหน้า การนำเสนอรูปภาพและตาราง ต้องนำเสนอรูปภาพและตารางที่มีความคมชัดพร้อมระบุหมายเลขกำกับรูปภาพไว้ด้านล่าง พิมพ์เป็นตัวหนาเช่น ตาราง 1 หรือ Table 1 และ รูป 1 หรือ Figure 1 รูปภาพที่นำเสนอต้องมีรายละเอียดของข้อมูลครบถ้วนและเข้าใจได้โดยไม่ต้องกลับไปอ่านที่เนื้อความอีก ระบุลำดับของรูปภาพทุกรูปให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่อยู่ในต้นฉบับ โดยคำอธิบายต้องกระชับและสอดคล้องกับรูปภาพที่นำเสนอ

2) ชื่อเรื่องต้องมีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้หน้าแรกตรงกลาง

3) ชื่อผู้เขียน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุนิติการศึกษาสูงสุด พร้อมระบุตำแหน่งทางวิชาการพิมพ์ด้วยตัวอักษรปกติอยู่ใต้ชื่อเรื่องโดยเรียงมาทางด้านขวา และให้ตัวเลขเป็นตัวยกท้ายชื่อผู้เขียนเพื่อแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับตำแหน่งทางวิชาการและชื่อหน่วยงาน

4) มีบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 300 คำต่อบทคัดย่อ

5) กำหนดคำสำคัญ (Keywords) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

6) การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่ 3-5 ตัวอักษร พิมพ์ตัวที่ 6 และหัวข้อย่อยขนาดเดียวกัน ต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ ควรเว้นระยะพิมพ์ เพิ่มอีก 0.5 ช่วงบรรทัด

7) การใช้ตัวเลขคำย่อ และวงเล็บ ควรใช้ตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น(ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Student centred learning)



บทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) บทคัดย่อ (Abstract) เสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัยและผลการวิจัยโดยสรุปมีความกะทัดรัด และสั้น
- 2) บทนำ (Introduction) ระบุความสำคัญของปัญหาการวิจัยกรอบแนวคิดและระบุวัตถุประสงค์การวิจัย
- 3) ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology) ระบุแบบแผนการวิจัยการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างและการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4) ผลการวิจัย/ผลการทดลอง (Results) เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปตารางหรือแผนภูมิ
- 5) อภิปรายผล/วิจารณ์ (Discussion) เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อ ๆ แต่ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด
- 6) สรุป (Conclusion) ระบุข้อสรุปที่สำคัญและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป
- 7) เอกสารอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการที่มีการอ้างอิงไว้ในเชิงบรรณานุกรม

บทความพิเศษ บทความวิชาการ บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ บทความวิจารณ์ หนังสือ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) บทคัดย่อ (Abstract)
- 2) บทนำ (Introduction)
- 3) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ
- 4) สรุป (Conclusion)
- 5) ข้อเสนอแนะ (Suggestion)
- 6) เอกสารอ้างอิง (Reference) การอ้างอิงในเนื้อเรื่องใช้ระบบ APA



4. ระบบการอ้างอิงและเอกสารอ้างอิงทางวิชาการ

เอกสารที่นำมาอ้างอิงควรได้มาจากแหล่งที่มีการตีพิมพ์ชัดเจน อาจเป็นวารสาร หนังสือหรือข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตทั้งนี้ผู้เขียนบทความต้องเป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องของเอกสารอ้างอิงทั้งหมดก่อนส่งต้นฉบับผู้เขียนบทความควรตรวจสอบถึงความถูกต้องของการอ้างอิงเอกสาร เพื่อป้องกันความล่าช้าในการตีพิมพ์บทความ เนื่องจากบทความที่มีการอ้างอิงไม่ถูกต้องจะไม่ได้รับการส่งต่อเพื่อพิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจนกว่าการอ้างอิงเอกสารจะได้รับการแก้ไขให้ถูกต้อง

1. การอ้างอิงในเนื้อหาบทความ

รูปแบบการอ้างอิงในเนื้อเรื่องและท้ายเล่มใช้วิธีการอ้างอิงระบบนาม – ปี ตามรูปแบบของ American Psychological Association (APA) ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้วงเล็บ เปิด-ปิด แล้วระบุชื่อ-นามสกุลของผู้เขียนและเลขหน้าของเอกสารที่นำมาอ้างอิง กำกับท้ายเนื้อความที่ได้อ้างอิง เอกสารที่อ้างอิงในบทความจะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ และเจ้าของบทความต้องรับผิดชอบถึงความถูกต้องของเอกสารที่นำมาอ้างอิงทั้งหมด โดยรูปแบบของการอ้างอิงเอกสาร มีดังนี้

อ้างอิงจากเอกสารภาษาไทย

1) พระไตรปิฎกและอรรถกถาให้อ้างชื่อคัมภีร์เล่มที่ชื่อเครื่องหมายทวิภาค (:) และเลขหน้าของเอกสารที่นำมาอ้างอิงเช่น (พระไตรปิฎกภาษาไทย/15/16/282-283), (พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถาแปล/16/256-320)

2) ผู้แต่งหนึ่งรายให้อ้างชื่อผู้แต่งเครื่องหมายจุลภาค (,) ตามด้วยปีที่พิมพ์เครื่องหมายทวิภาค (:) และเลขหน้าของเอกสารที่นำมาอ้างอิง เช่น (พระมหาสุทิตย์ อาภากร, 2554)

3) ผู้แต่งสองรายให้อ้างชื่อของผู้แต่งสองรายเครื่องหมายจุลภาค (,) ตามด้วยปีที่พิมพ์เครื่องหมายทวิภาค (:) และเลขหน้าของเอกสารที่นำมาอ้างอิงเช่น (พระมหาสุทิตย์อาภากร และเชมณัฐ อินทรสุวรรณ, 2553) หากมีเอกสารที่นำมาอ้างอิงมากกว่า1รายการให้ใช้เครื่องหมายอัฒภาค (;) คั่นระหว่างรายการอ้างอิงเช่น (พระธรรมโกศาจารย์ประยูรธมมจิตโต, 2548; พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, 2554)



4) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างชื่อของผู้แต่งรายแรกเว้นวรรคหนึ่งครั้งเพิ่มคำว่าและคณะเครื่องหมายทวิภาค (:) และเลขหน้าของเอกสารที่นำมาอ้างอิงเช่น (พระเทพโสภณ, ประยูร ธมฺมจิตฺโตและคณะ, 2548)

5) ให้เรียงลำดับการอ้างอิงตามลำดับพยัญชนะตัวแรกของชื่อผู้แต่งเช่นเดียวกับลำดับการอ้างอิงในส่วนเอกสารอ้างอิง

อ้างอิงจากเอกสารภาษาอังกฤษ

1) ถ้ามีผู้แต่งหนึ่งรายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่ง เครื่องหมายจุลภาค ปีที่พิมพ์ และหน้าทีนำมาอ้างอิง เช่น (Keown, 2003)

2) ถ้ามีผู้แต่งสองรายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งสองราย เครื่องหมายจุลภาค ปีที่พิมพ์ และหน้าทีนำมาอ้างอิง เช่น (Hersey & Blanchard, 2000) และให้ใช้เครื่องหมาย อัฒภาค (;) คั่นกลางระหว่างเอกสารที่นำมาอ้างอิงมากกว่า 1 เอกสาร เช่น (Keown, 2003 ; Hersey & Blanchard, 2000)

3) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งรายแรกตามด้วย et al, ปีที่พิมพ์ และหน้าทีนำมาอ้างอิง (Kaiser et al., 2008)

4) ให้เรียงลำดับการอ้างอิงชื่อผู้แต่ง

หลักเกณฑ์ทั่วไปในการพิมพ์รายการสำนักพิมพ์/โรงพิมพ์

กรณีเป็นสำนักพิมพ์หรือบริษัทให้คงไว้เฉพาะชื่อ ดังตัวอย่าง

1) บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด ใช้ 21 เซ็นจูรี

2) สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ใช้ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

3) กรณีที่เป็นโรงพิมพ์ให้ใช้รูปแบบเต็ม เช่น โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

2. เอกสารอ้างอิง

(1) พระไตรปิฎก อรรถกถา

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อพระไตรปิฎกอรรถกถา. :สถานที่พิมพ์. /: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.



ตัวอย่าง :

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(2) หนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อหนังสือ.// (ครั้งที่พิมพ์).// สถานที่พิมพ์.// สำนักพิมพ์ หรือโรงพิมพ์. (./ การวรรค 2 ครั้ง)

ตัวอย่าง :

พระมหาสุทนต์ อากาศโร. (2548). เครือข่าย : ธรรมชาติ ความรู้ และการจัดการ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: พิสิษฐ์ไทย ออฟเซต.

(3) บทความในหนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ใน ชื่อบรรณาธิการ (บรรณาธิการ).// ชื่อเรื่อง.// (เลขหน้าที่ย่อ).// สถานที่พิมพ์.// สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

พระสุกิจ สุกจินโธ. (2559). การสร้างความคิดนามธรรมในวัฒนธรรมไทย ใน ปวีตร ว่องวีระ. ทฤษฎี และวิธีวิทยาของการวิจัยวัฒนธรรม. (หน้า 112). กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์.

(4) บทความจากวารสาร

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ชื่อวารสาร.// ปีที่.// (ฉบับที่).// เลขหน้าแรก ที่ตีพิมพ์-เลข หน้าสุดท้ายที่ตีพิมพ์.

ตัวอย่าง :

จิตติภูมิ หมั่นมี. (2557). การวางแผนและการติดต่อประสานงานเชิงพุทธ. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 3(1), 25-31.



(5) บทความในสารานุกรม

รูปแบบ : ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ใน ชื่อสารานุกรม,/(เล่มที่อ้าง, หน้า เลขหน้าที่อ้าง). สถานที่พิมพ์: /สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

สนิทาอาจพันธ์. (2537). หม้อคอคควาย. ใน สารานุกรมของใช้พื้นบ้านไทยในอดีตเขต หัวเมืองฝ่ายเหนือ, (หน้า 274-275). กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

Sturgeon, T.(1995). Sciencefiction. In *The encyclopaedia America*, (Vol. 24, pp.390-392). Danbury, CT: GrolierPress.

(6) หนังสือพิมพ์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (วันที่ เดือน ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ชื่อหนังสือพิมพ์,/เลขหน้า.

ตัวอย่าง :

สุชาติ เผือกสกนธ์. (9 มิถุนายน 2549). ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. ผู้จัดการรายวัน, น.13.

(7) วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รายงานการวิจัย

รูปแบบ :

ชื่อผู้เขียน.// (ปีพิมพ์).// ชื่อวิทยานิพนธ์.// ระดับวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/หรือการค้นคว้าแบบอิสระ/ชื่อมหาวิทยาลัย

ตัวอย่าง:

สัมฤทธิ์ ต่อสติ. (2542). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสถานบริการสาธารณสุขเขตเมือง กรณีศึกษาศูนย์: แพทย์ชุมชนเมือง พระนครศรีอยุธยา วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.

(8) สัมภาษณ์

รูปแบบ:

ชื่อผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์.// (ปี).// ตำแหน่ง./สัมภาษณ์. วัน เดือน.

ตัวอย่าง :

พระพรหมบัณฑิต(ประยูร ธมฺมจิตฺโต), ศ.ดร..(2558). อธิการบดี, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง



กรณราชวิทยาลัย. สัมภาษณ์. 18 เมษายน.

(9) สื่อออนไลน์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.//วันที่ เดือน ปีที่เผยแพร่.//**ชื่อบทความ**.//สืบค้นเมื่อ วันที่ เดือน ปี./จาก แหล่งที่อยู่ไฟล์ (URL)

ตัวอย่าง :

พระศรีคัมภีรญาณ (สมจินต์ สมมาปญโญ). (1 พฤษภาคม 2555). *การจัดการศาสนาและวัฒนธรรมในอุษาคเนย์เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ*. สืบค้นเมื่อ 4 กันยายน 2556, จาก http://www.mcu.ac.th/site/artidecontent_desc.php?artide_id=1304&articlegroup_id=274

Doyle, M. W.. (22 June 2004). *Liberal Internationalism:Peace, War and Democracy*. Retrieved September 2, 2013, from http://www.nobelprize.org/nobel_prizes/themes/peace/doyle/index.html

ตัวอย่างเอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิง

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (2548). *โลกทัศน์ชาวพุทธ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2551). *การแพทย์ยุคใหม่ในพุทธทัศน์*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: สหธรรมิก.

พงศ์ศานต์ พิทักษ์มหาเกตุ. (2538). *ชาวบ้านกับช่องทางประกอบธุรกิจท่องเที่ยว แนวคิดในการจัดตั้งสหกรณ์บริการนำเที่ยวแนวอนุรักษ์แห่งประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.

โกนิญฐ์ ศรีทอง.(2558). *การบูรณาการภูมิปัญญาพระพุทธศาสนากับการเสริมสร้างความสมดุลของระบบนิเวศวิทยาชุมชน*. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระศรีคัมภีรญาณ (สมจินต์ สมมาปญโญ). (1 พฤษภาคม 2555). *การจัดการศาสนาและ*



วัฒนธรรมในอุษาคเนย์เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ. สืบค้นเมื่อ 4 กันยายน 2556, จาก http://www.mcu.ac.th/site/artidecontent_desc.php?article_id=1304&articlegroup_id=274

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.(2535). พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2500. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก, 24 สิงหาคม 2550.

Boo Elizabeth. (1990). *Ecotourism: The Potentials and Pitfalls*. Vol.1 and 2. World Wildlife Fund. Washington, D.C.

Kiarash, A. (2007). Human Dignity in Islamic Bioethics. *The Iranian Journal of Allergy*, 6 (5), 25-28.

5. หลักเกณฑ์การส่งต้นฉบับบทความเพื่อได้รับการตีพิมพ์

1. ส่งด้วยตนเองหรือทางไปรษณีย์ เอกสารประกอบด้วย

1) ต้นฉบับ จำนวน 3 ชุด จำแนกเป็น

- ต้นฉบับที่ไม่ระบุชื่อผู้แต่ง จำนวน 2 ชุด

- ต้นฉบับที่ระบุชื่อผู้แต่ง จำนวน 1 ชุดเอกสารต้องระบุรายละเอียดของผู้เขียนบทความ (Author(s)) ได้แก่ ชื่อ ตำแหน่งและสังกัด หรือวุฒิการศึกษาสูงสุด อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เฉพาะผู้รับผิดชอบบทความ (Corresponding Author) ให้ระบุที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ หรือ E-mail ที่สามารถติดต่อได้ ในกรณีที่ต้นฉบับดังกล่าวมาจากหรือเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์หรือหลักสูตร การศึกษา โปรดระบุชื่อหลักสูตรและสถาบันการศึกษาให้ชัดเจน

2) แผ่นซีดีบรรจุข้อมูลต้นฉบับ จำนวน 1 แผ่น (ระบุชื่อบทความและชื่อผู้เขียน)

3) แบบเสนอผลงานเพื่อตีพิมพ์ในวารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

- แบบฟอร์มเสนอผลงานเพื่อได้รับการตีพิมพ์ในวารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

- แบบฟอร์มสมัครสมาชิกวารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย



4) รูปถ่าย 1 นิ้ว จำนวน 1 รูป (ถ่ายหน้าตรง)

ส่งต้นฉบับบทความเพื่อเสนอตีพิมพ์ในวารสารมหาจุฬานาครทรรศก้องบรรณาธิการวารสารมหาจุฬานาครทรรศ

เลขที่ 3/3 หมู่ที่ 5 ตำบลมะม่วงสองต้น อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช รหัสไปรษณีย์ 80000

2. ส่งทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ แนบไฟล์ต้นฉบับ (File attachment) ในรูปแบบ MS Word ส่งมายัง E-mail: tak.punyada@gmail.com เมื่อได้รับการยืนยันจากกองบรรณาธิการ พิจารณาให้ตีพิมพ์ลงในวารสารแล้ว ผู้เขียนจะต้องส่งแผ่นซีดีบรรจุข้อมูลต้นฉบับจำนวน 1 แผ่นมายังกองบรรณาธิการเพื่อนำเข้าสู่กระบวนการตีพิมพ์ต่อไป

3. การส่งในระบบ (Online Submission) สามารถส่งเข้าระบบออนไลน์ได้เว็บไซต์ของวารสารมหาจุฬานาครทรรศได้ที่ <http://www.ojs.mcu.ac.th/index.php/mnpr> เมื่อส่งเข้าระบบสำเร็จให้สแกนและส่งแบบฟอร์มทาง Email : tak.punyada@gmail.com

6. ขั้นตอนการนำบทความลงตีพิมพ์ลงในวารสารมหาจุฬานาครทรรศ

ต้นฉบับบทความที่เสนอเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารให้อยู่ในรูปแบบของไฟล์เอกสาร *.doc ของ Microsoft Word หรือเทียบเท่า หากต้นฉบับประกอบด้วยภาพ ตาราง หรือสมการ ให้ส่งแยกจากไฟล์เอกสาร ในรูปแบบไฟล์รูปภาพ ในสกุล *.PDF*.JPG*.GIF หรือ *.bmp ความยาวของต้นฉบับต้องไม่เกิน 15 หน้า (รวมบทคัดย่อ ภาพ ตารางและเอกสารอ้างอิง) กองบรรณาธิการจะพิจารณาบทความเบื้องต้น เกี่ยวกับความถูกต้องของรูปแบบทั่วไป ถ้าไม่ผ่านการพิจารณาจะส่งกลับไปแก้ไข ถ้าผ่านจะเข้าสู่การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิเมื่อผลการประเมินผ่านหรือไม่ผ่านหรือมีการแก้ไข จะแจ้งผลให้ผู้เขียนทราบ โดยการพิจารณาบทความเพื่อลงตีพิมพ์ได้จะคำนึงถึงความหลากหลายและความเหมาะสม

7. สิทธิของบรรณาธิการ

ในกรณีที่กองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้รับเชิญให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินบทความมีความเห็นว่าควรแก้ไข กองบรรณาธิการจะส่งคืนเพื่อให้เจ้าของบทความแก้ไข โดยจะยึดถือข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินเป็นเกณฑ์หลัก และหรือขอ



สงวนสิทธิ์ที่จะพิจารณาไม่ตีพิมพ์ ในกรณีที่รายงานการวิจัย บทความทางวิชาการหรือบทความวิจัยไม่ตรงกับแนวทางของวารสารมหาลุฬานาครทรรศน์หรือไม่ผ่านการพิจารณาของกองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญเมื่อบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ผู้เขียนจะได้รับวารสาร ฉบับที่นำบทความลงตีพิมพ์ผลงานจำนวน 1 ฉบับพร้อมกับหนังสือรับรองการตีพิมพ์บทความในวารสารมหาลุฬานาครทรรศน์